

STRATEGIE ROZVOJE MĚSTA VELKÉ OPATOVICE PRO LÉTA 2021-2027

Velké Opatovice

ZUJ – 582646

IČO – 00281247

OBSAH

ÚVOD.....	4
ANALYTICKÁ ČÁST	5
ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ	6
POLOHA A HISTORIE	7
SOCIÁLNÍ PILÍŘ.....	8
OBYVATELSTVO	8
BYDLENÍ	13
OBČANSKÁ VYBAVENOST	14
VZDĚLÁVÁNÍ	14
ZDRAVOTNICTVÍ	17
SOCIÁLNÍ SLUŽBY.....	17
KULTURA, SPORT A VOLNOČASOVÁ AKTIVITA	18
OSTATNÍ OBČANSKÉ VYBAVENÍ MĚSTA	21
HODNOCENÍ PILÍŘE.....	21
EKONOMICKÝ PILÍŘ.....	22
EKONOMICKY AKTIVNÍ OBYVATELSTVO, ZAMĚSTNANOST	22
EKONOMICKÉ SUBJEKTY	25
CESTOVNÍ RUCH	26
HODNOCENÍ PILÍŘE.....	29
ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ	30
DOPRAVA.....	30
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	32
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	38
HODNOCENÍ PILÍŘE.....	40
INSTITUCIONÁLNÍ PILÍŘ	41
ORGANIZACE A ŘÍZENÍ MĚSTA	41
HOSPODAŘENÍ A MAJETEK MĚSTA	41
BEZPEČNOST	42
VNĚJŠÍ VZTAHY A VAZBY.....	43
AKTIVITA OBČANŮ PŘI SPRÁVĚ VĚCÍ VEŘEJNÝCH	48
HODNOCENÍ PILÍŘE.....	53
SWOT ANALÝZA.....	54
SWOT ANALÝZA	55

VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ	57
DOTAZNÍKOVÁ ŠETŘENÍ	58
DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI ZASTUPITELI MĚSTA	58
DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI PODNIKATELI VE MĚSTĚ	59
DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI NEZISKOVÝMI ORGANIZACEMI (SPOLKY) VE MĚSTĚ	60
DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI OBYVATELI MĚSTA.....	61
SHRNUTÍ	68
NÁVRHOVÁ ČÁST.....	69
VIZE.....	70
CÍLE, OPATŘENÍ, AKTIVITY	71
Cíl 1: Rozvoj technické a dopravní infrastruktury ve městě.....	71
Opatření 1.1 Technická infrastruktura	71
Opatření 1.2 Dopravní infrastruktura.....	72
Cíl 2: Rozvoj občanské vybavenosti, služeb a podpora podnikání ve městě.....	74
Opatření 2.1 Modernizace budov a majetku ve vlastnictví města.....	74
Opatření 2.2 Stabilizace počtu obyvatel města.....	75
Opatření 2.3 Podpora sportu, kultury a volnočasových aktivit.....	76
Opatření 2.4 Podpora podnikání a cestovního ruchu ve městě.....	77
Cíl 3: Péče o životní prostředí a veřejná prostranství.....	79
Opatření 3.1 Revitalizace zeleně a veřejných prostranství ve městě.....	79
Cíl 4: Komunitní život ve městě	81
Opatření 4.1 Podpora komunitního a spolkového života ve městě	81
Opatření 4.2 Otevřená správa vedení města a jeho propagace.....	81
VAZBA NA OPERAČNÍ PROGRAMY PRO OBDOBÍ 2021-2027	83
OPERAČNÍ PROGRAM JAN AMOS KOMENSKÝ	83
OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	87
INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM	91
IMPLEMENTACE STRATEGIE ROZVOJE MĚSTA VELKÉ OPATOVICE PRO LÉTA 2021-2027.....	100

ÚVOD

Strategie rozvoje města Velké Opatovice pro léta 2021–2027 je dokumentem, v němž jsou zakotveny rozvojové priority města Velké Opatovice. Podklady pro vznik Strategie rozvoje města Velké Opatovice byly současné potřeby města a výhledové náměty, kterými se město bude postupně zabývat a dle možností řešit.

Představitelé města vnímali a brali v potaz priority i před vypracováním tohoto dokumentu. Sjednocená písemná podoba struktury cílů a priorit napomůže k jejich snadnějšímu naplnění – jednak je stanovena hierarchie jednotlivých priorit (které priority jsou důležitější než jiné) a časový plán jejich naplnění, jednak jsou v dokumentu definovány realizační podmínky (konkrétní činnosti, využitelné zdroje financí apod.). Strategie rozvoje města bude oporou pro lepší a efektivnější plánování dílčích úkolů a řízení města a také oporou pro rozhodovací procesy, tak aby město efektivněji využívalo finanční prostředky z vlastního rozpočtu i dostupné dotace. Představitelé města se budou moci kromě běžných operativních činností (řešení každodenních problémů) věnovat detailně také dlouhodobějšímu plánování a řízení rozvoje města.

Strategie rozvoje města:

- zachycuje hlavní problémy a předpoklady města a formuluje možná řešení – umožňuje tak komplexní přístup k řešení problémů a podporuje efektivní využívání finančních kapacit města;
- je podkladem pro rozhodování orgánů města v rozvojových záležitostech;
- slaďuje představy jednotlivých subjektů o rozvoji města – slouží tak k prevenci budoucích sporů a zajišťuje kontinuitu udržitelného rozvoje města;
- podporuje vytvoření platformy spolupráce různorodých subjektů ve městě tak, aby byl využit potenciál lidí i organizací působících ve městě;
- zvyšuje šance získat finanční prostředky z vnějších zdrojů (např. z dotačních titulů).

Strategie rozvoje města Velké Opatovice je hlavním nástrojem řízení rozvoje města a vznikla na základě poznání situace ve městě, názorů a potřeb občanů. Formuluje představy o budoucnosti města spolu s činnostmi vedoucími k naplnění dohodnutých představ.

Strategie rozvoje města Velké Opatovice pro léta 2021–2027 byla zpracována v roce 2021 na plánovací období 2021–2027.

ANALYTICKÁ ČÁST

ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ

Město Velké Opatovice se nachází na území Jihomoravského kraje, v okrese Blansko, v samé blízkosti hranic s dalšími dvěma kraji, a to Pardubickým a Olomouckým. V rámci administrativního členění České republiky spadá město do správního obvodu obce s rozšířenou působností Boskovice, přičemž pověřený obecní (městský) úřad se však nachází přímo ve Velkých Opatovicích. Město je tvořeno z celkem 6 katastrálních území a částí, a to Velké Opatovice, Bezděčí u Velkých Opatovic, Brťov u Velkých Opatovic, Korbelova Lhota, Svárov u Velkých Opatovic a Velká Roudka. Celkem se tak město Velké Opatovice rozprostírá na území o rozloze 2593 ha. Z větších sídel je městu nejbližší město Boskovice, jehož dojezdová vzdálenost je 18 km. Okresní město Blansko je pak vzdálené 35 km a krajské město Brno 55,2 km. Pro srovnání Olomouc, metropole jiného kraje, je vzdálená 48 km, tedy je blíže.

Obec Velké Opatovice, ČR

Obrázek 1 Poloha města v rámci České republiky

Zdroj: kurzy.cz

Obec Velké Opatovice, okres Blansko, kraj Jihomoravský, ČR

Obrázek 2 Poloha města v rámci administrativního členění České republiky

Zdroj: kurzy.cz

POLOHA A HISTORIE

Město Velké Opatovice se nachází ve střední části Malé Hané, tzv. Boskovické brázdě, pod 50. rovnoběžkou severní šířky. Podnebí je zde mírné, nejnižší nadmořská výška je 388 m nad mořem, nejvyšší vrch v okolí, Hradisko, má 513 m nadmořské výšky. Území města obsahuje jako enklávu obec Malá Roudka. Sousedními obcemi jsou Bělá u Jevíčka, Jevíčko, Jaroměřice, Uhřice, Cetkovice, Borotín, Vanovice, Letovice, Horní Smržov, Roubanina a Slatina.

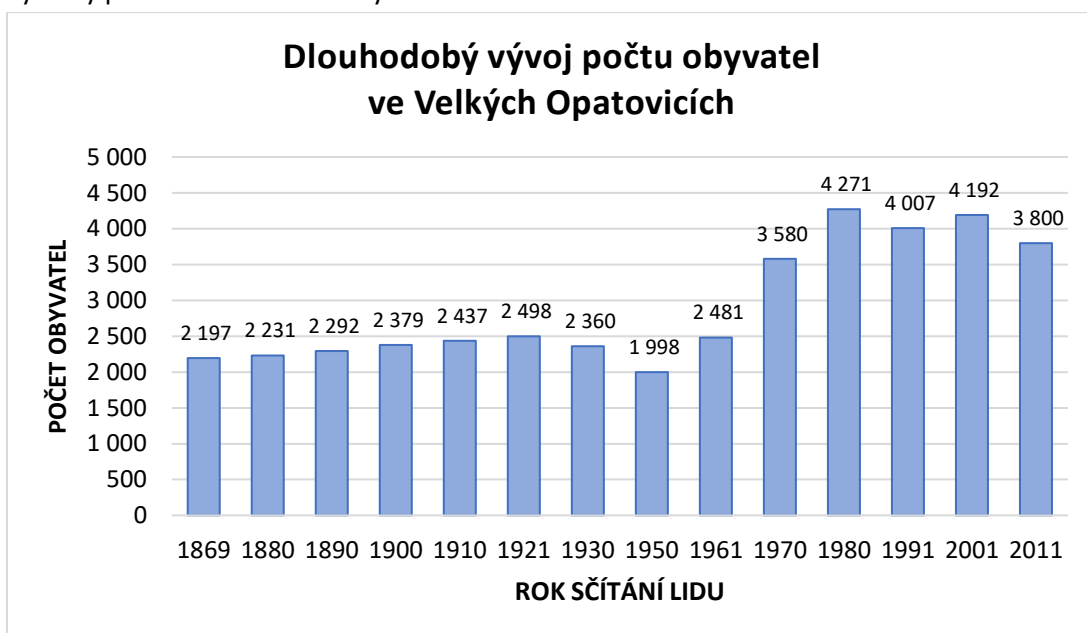
Historie města je dlouhá a zajímavá. První písemné zmínky se datují z roku 1308. První osídlení je však mnohem starší. Výskyt lidí na katastru obce archeologové doložili již v období neolitu. Od té doby s menšími přestávkami je doložena lidská činnost až do dnešních dnů. Původně se jednalo o dvě obce (Horní Opatovice a Dolní Opatovice), které se v roce 1848 sloučily v Opatovice. Od roku 1888 dostaly Opatovice přídomek Velké. Z významných panských rodů, které opatovické panství vlastnily, to byli páni z Kunštátu, Věžníkové, Salmové a Herbersteinové. Dříve Opatovice byly obcí zemědělců a drobných řemeslníků. Po zrušení roboty zde začal rozvoj průmyslu, školství, byla zde zřízena pošta, postavena železnice. Statut města získaly Velké Opatovice v roce 1969.

Zámek byl postaven v roce 1757 v barokním slohu, poslední přestavba byla v roce 1913. Od 2. května 1924 je zámek ve vlastnictví obce Velké Opatovice. 2. ledna 1973 částečně vyhořel. Dostavba pod názvem Fosili podle návrhu Ing. Zdeňka Fránka byla zahájena v roce 1990. V roce 2008 byla rekonstrukce této části zámku dokončena a je v ní umístěno Moravské kartografické centrum, unikátní projekt nejen v celé ČR, ale i v Evropě. Expozice MKC je zaměřena na historický vývoj zobrazení zemského povrchu na mapách a na kartografické zpracování map na území ČR. Ústředním exponátem je plastická mapa historických území Moravy a Slezska o rozloze cca 110 m². MKC bylo slavnostně otevřeno 26. 10. 2007 a dne 26. 11. 2007 je navštívil i prezident republiky, pan Václav Klaus s manželkou. V současné době má také v zámku vyhrazeny prostory Památník města s pamětní síní ak. sochaře K. Otáhalu, který ve Velkých Opatovicích pobýval 30 roků. V areálu zámku je umístěn městský úřad, stálé kino a společenský sál pro cca 90 osob. V okolí zámku se rozprostírá na 6 hektarech krásný park se vzácnými dřevinami a sochou B. Smetany v nadživotní velikosti od ak. sochaře K. Otáhalu. Je zde i areál letního kina.

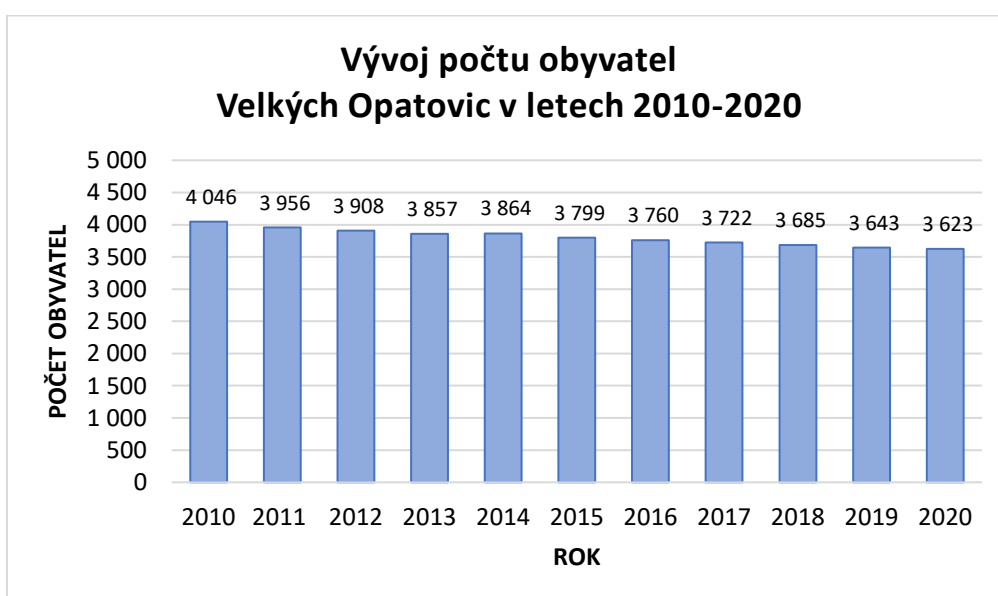
V srpnu roku 2000 byl ve Velkých Opatovicích otevřen nově postavený Ústav sociální péče, který poskytuje komplexní péči 104 mentálně postiženým osobám.

OBYVATELSTVO

Na obrázku 3 je znázorněn dlouhodobý vývoj počtu obyvatel Velkých Opatovic dle jednotlivých Sčítání lidu, domů a bytů, tedy od vůbec prvního v roce 1869 do doposud posledního Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Z grafu je patrné, že od úvodního sčítání až do roku 1921 počet obyvatel ve městě postupně zlehka rostl. Následné desetiletí bylo ve znamení mírného poklesu a první sčítání po druhé světové válce v roce 1950 zobrazuje dokonce velmi výrazný pokles. Následujících třicet let se však neslo ve znamení nebývalého nárůstu počtu obyvatel, který se více než zdvojnásobil, až na hodnotu 4271 obyvatel k roku 1980. V roce 2001 pak byl počet obyvatel lehce pod 4200 obyvatel, načež následoval výrazný pokles o téměř 400 obyvatel ke sčítání v roce 2011.

Obrázek 3 Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel Velkých Opatovic dle jednotlivých Sčítání lidu, domů a bytů
Zdroj: Český statistický úřad, Sčítání lidu, domů a bytů, vlastní zpracování

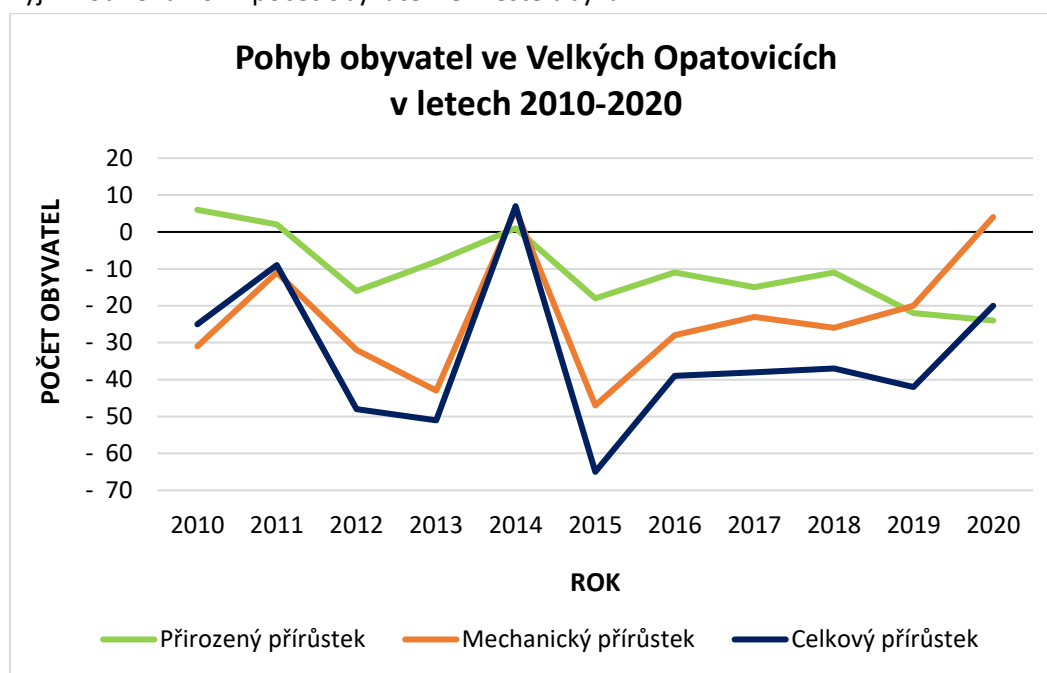

Obrázek 4 Vývoj počtu obyvatel ve Velkých Opatovicích v letech 2010-2020
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Vývoj počtu obyvatel v posledních zhruba 10 letech je velmi jednoznačný. Během celého období lze ve městě pozorovat postupný úbytek počtu obyvatel, když pouze mezi lety 2013 a 2014 došlo v zásadě ke stagnaci. Jinak však počet obyvatel města za dané období klesl o více než 400 na 3623 obyvatel ke konci roku 2020. Tento trend je tak velmi negativní. Stávající hustota zalidnění je necelých 140 obyvatel/km².

Graf pohybu obyvatel ve Velkých Opatovicích poměrně zřetelně vysvětluje důvody vývoje počtu obyvatel. Důvodem poklesu je totiž jak přírůstek přírodní, tak přírůstek mechanický. Pouze ve třech zkoumaných letech byl přirozený přírůstek (počet nově narozených minus počet zemřelých) v kladných číslech, naopak po celý zbytek období byl v mínusu. U mechanického přírůstku je situace podobná, ten byl v kladných hodnotách pouze v letech 2014 a 2020. Klíčová barva grafu, tedy tmavě modrá, pak ukazuje hodnoty celkového přírůstku v jednotlivých letech, a zde je patrné, že právě s již výše zmíněnou výjimkou roku 2014 počet obyvatel ve městě ubýval.

Obrázek 5 Pohyb obyvatel ve Velkých Opatovicích v letech 2010-2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Zajímavé srovnání nabízí tabulka č. 1 zobrazující bilanci obyvatelstva ve Velkých Opatovicích ve srovnání se sousedním, o něco menším Jevíčkem, a s podobně velkým městem Lanžhot, které se nachází v rámci stejného, tedy Jihomoravského kraje, byť v rámci jiného okresu a v blízkosti dálnice D2, což může značně ovlivňovat zájem o bydlení ve městě. Každopádně je z tabulky zřejmé, že si Velké Opatovice vedou z těchto měst nejhůře. Podobně velký Lanžhot zaznamenal za posledních cca 10 let odliv pouze 66 obyvatel, o něco menší sousední Jevíčko pak „jen“ 85 obyvatel.

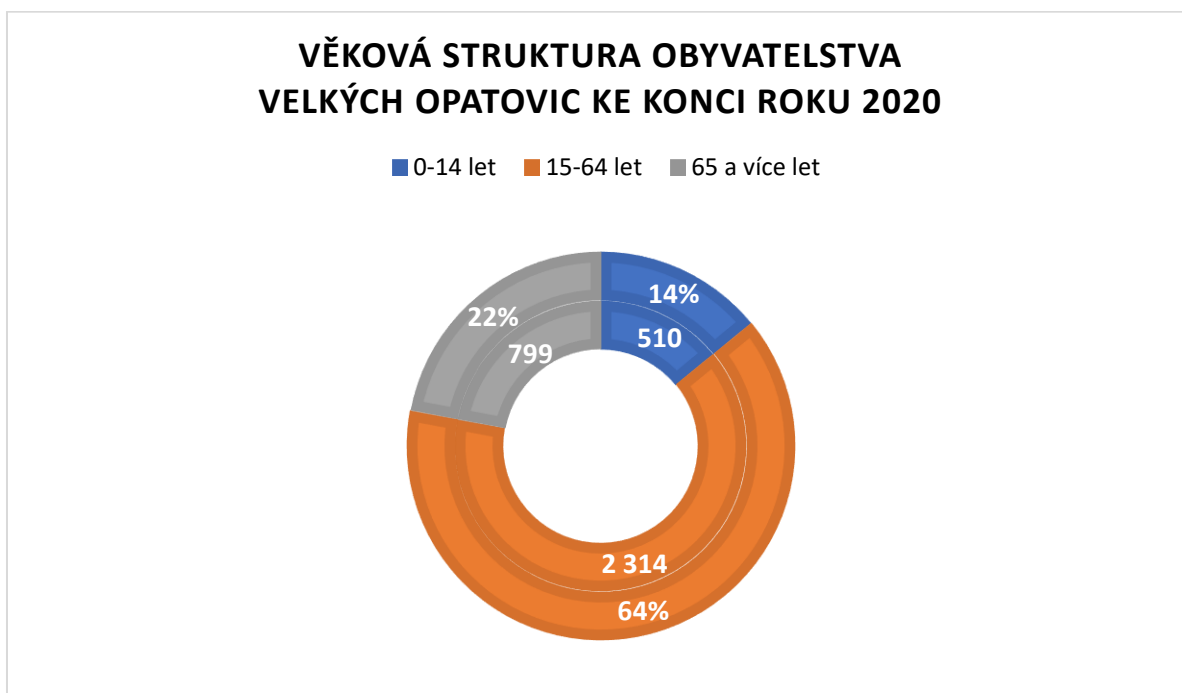
Tabulka 1 Srovnání bilance obyvatelstva ve srovnatelně velkých či blízkých městech za období 2010-2020

Město	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Mechanický přírůstek	Celkový přírůstek
Velké Opatovice	360	476	699	950	-116	-251	-367
Lanžhot	372	451	631	618	-79	13	-66
Jevíčko	295	285	602	697	10	-95	-85

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Při pohledu na věkovou strukturu obyvatelstva města jasně převažuje podíl obyvatelstva v produktivním věku (64 %), tj. ve věku 15–64 let. Dále je pozorována převaha obyvatelstva v poproduktivním věku (22 %) nad obyvatelstvem předproduktivním (14 %). Počet obyvatel nejmladší věkové kategorie ve městě postupně (byť ne každoročně) klesá, v roce 2010 bylo v této věkové skupině celkem 589 obyvatel, v roce 2020 už jen 510 obyvatel. Každoročně ale klesá zastoupení produktivní věkové skupiny (15-64 let), a to z výchozích 2850 obyvatel v roce 2010 na 2314 v roce 2020. Stoupá naopak počet obyvatel v poproduktivní věkové skupině (65 let a více), a to z 607 obyvatel v roce 2010 na 799 v roce 2020. Průměrný věk obyvatel v obci tak stoupl za cca 10 let ze 40,4 na 44,1 let.

Stávající hodnota indexu stáří (počet obyvatel 65 let a více/počet obyvatel 0-14 let) ve městě je 156,66. Pro srovnání hodnota indexu stáří v rámci ORP Boskovice je 124,69, v rámci okresu Blansko 125,43, v rámci Jihomoravského kraje 125,06 a v rámci celé ČR pak 124,64. Velké Opatovice tak mají nejstarší věkovou strukturu v rámci uvedených územních celků.

Obrázek 6 Věková struktura obyvatelstva Velkých Opatovic k 31.12.2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

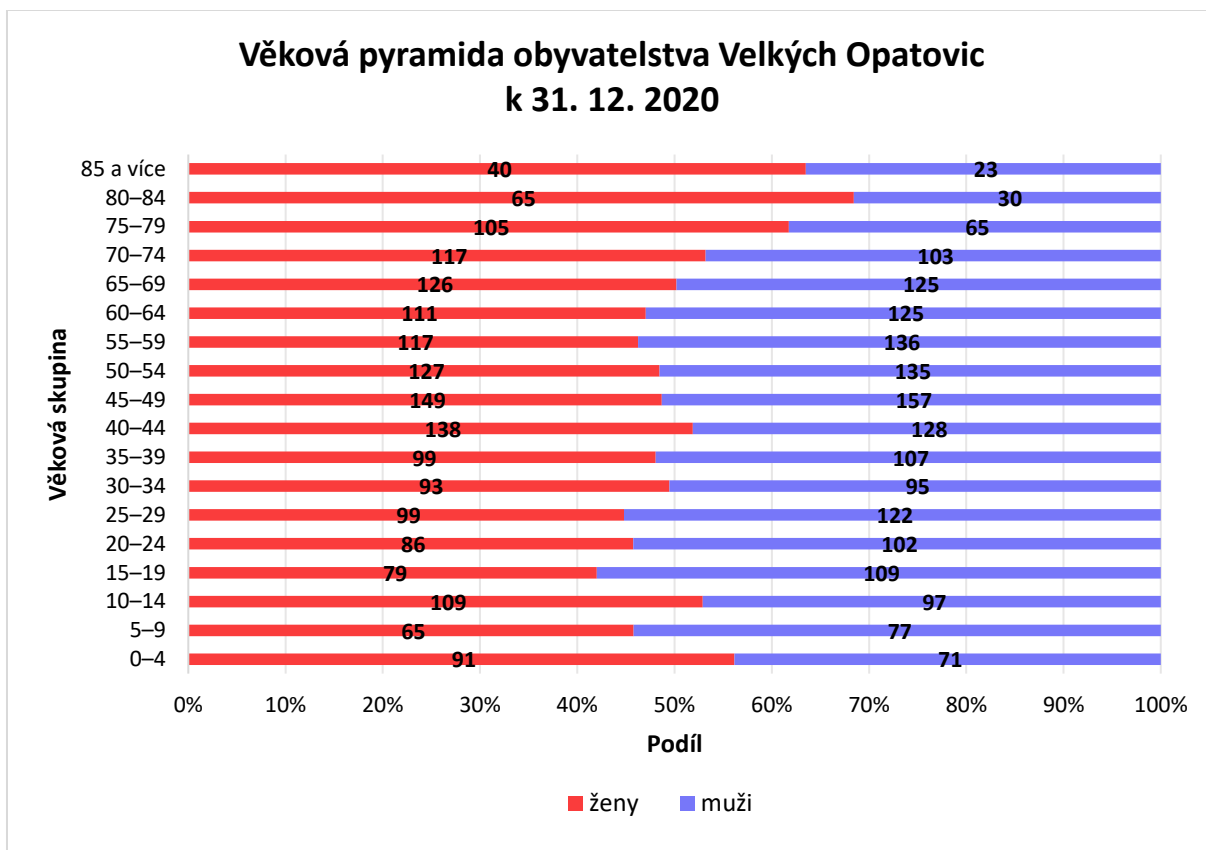
Tabulka 2 Vývoj věkové struktury obyvatel ve Velkých Opatovicích v období 2005–2020

Rok	Věková skupina v %		
	0-14 let	15-64 let	65 let a více
2005	16,6	70,9	12,5
2010	14,6	70,4	15,0
2015	14,0	66,9	19,1
2020	14,1	63,9	22,0

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

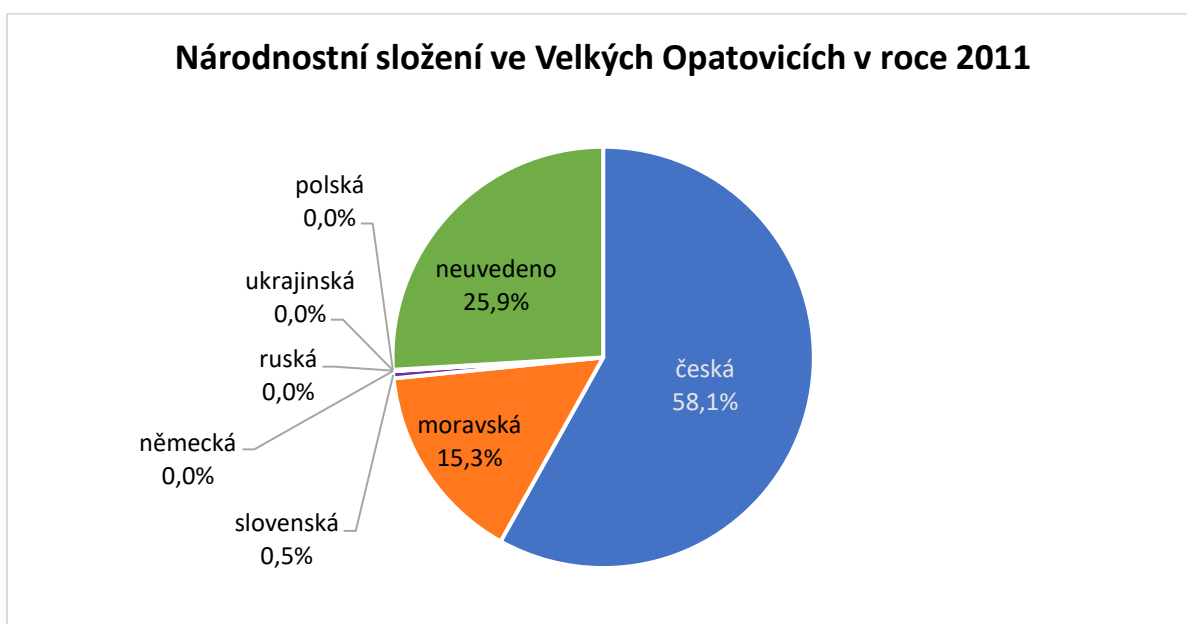
Vývoj věkové struktury ve Velkých Opatovicích ukazuje tabulka výše. Z ní je zjevné, že stále větší podíl na obyvatelstvu města představují občané ve věku 65 let a více, jejichž podíl narostl za 15 let o téměř 10 %. Naopak výrazně klesl podíl osob ve věku 15-64 let, a o 2,5 % i podíl občanů ve věku 0-14 let.

Věková pyramida obyvatelstva pak znázorňuje počet obyvatel v jednotlivých věkových skupinách dle pohlaví. Z porovnání velikosti pětiletých věkových skupin přecházejících v nejbližší době z předproduktivního do produktivního obyvatelstva a z produktivního do poproduktivního obyvatelstva plyne, že bude pokračovat trend růstu počtu obyvatel v poproduktivním věku. Počet obyvatel v produktivním věku bude naopak významně klesat.

Obrázek 7 Věková pyramida obyvatelstva Velkých Opatovic k 31.12.2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Obrázek 8 Národnostní složení ve Velkých Opatovicích k roku 2011

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Z hlediska národnostního složení města jsou poslední údaje dostupné ze Sčítání lidu v roce 2011. Tehdy se zhruba 58 % obyvatel přihlásilo k národnosti české, lehce přes 15 % k národnosti moravské, a poměrně velká část občanů (téměř 26 %) žádnou národnost neuvedla. Zbýlý malý podíl tvoří příslušníci různých národností, zejména slovenské, a dále německé, polské, ruské a ukrajinské.

Při rozdělení obyvatelstva dle náboženské víry převažují ve Velkých Opatovicích občané, kteří se hlásí k některé z církví či náboženských společností (18,6 %) nad věřícími, kteří se nehlásí k žádné církvi ani náboženskému společenství (7,2 %). Z hlediska církví jednoznačně vévodí církev římskokatolická, ke které se hlásí 15,1 % obyvatel. Zbýlá vyznání na území města s výjimkou českobratrské církve evangelické (1,1 %) nedosahují ani jednoho procenta z celkového počtu obyvatel. 25,5 % obyvatel se pak označilo jako osoby bez náboženské víry a 48,7 % občanů na otázku víry neodpovědělo.

Na území Velkých Opatovic žilo dle Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 celkem 3800 obyvatel, z toho 3218 obyvatel starších 15 let, u kterých byla zjišťována vzdělanost. Z celkového počtu obyvatel tvoří největší část obyvatelé se středním vzděláním včetně vyučení bez maturity, těch ve městě žije přes 41 %. Druhou největší kategorií (23,9 %) tvoří obyvatelé s úplným středním vzděláním s maturitou. Vysoký podíl na obyvatelstvu města však mají rovněž občané se základním vzděláním včetně neukončeného. Tím disponuje 22,2 % občanů. Vysokoškolským vzděláním pak disponuje 6,6 % obyvatel. Ve městě jsou v jednotkách či desetinách procenta zastoupeni občané se vzděláním nástavbovým (2,5 %), vyšším odborným (1,5 %) a lidé zcela bez vzdělání (2,0 %). V porovnání s celookresními i krajskými údaji o vzdělanosti lze konstatovat, že vzdělanostní struktura ve Velkých Opatovicích je jednoznačně horší. Podíl osob se základním vzděláním či bez vzdělání je v rámci okresu pod 18 %, v rámci kraje pak pod 16 %. Z hlediska střední školy bez maturity je na okresní úrovni podíl 38 %, na krajské necelých 33 %. Naopak v případě středního vzdělání s maturitou + nástavbového studia jsou hodnoty okresní (30,8 %) a krajské (33,7 %) vyšší a nejinak tomu je u vyššího odborného či vysokoškolského vzdělání (okres 13,07 % a kraj 17,7 %). Obecně přitom v ČR platí z hlediska zaměstnanosti, že čím vyšší vzdělání, tím nižší míra nezaměstnanosti u dané skupiny.

Obrázek 9 Vzdělanostní struktura obyvatel ve Velkých Opatovicích v roce 2011
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

BYDLENÍ

Domovní fond evidovaný ve Velkých Opatovicích při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 vykazuje celkem 813 domů určených k bydlení. Z celkového počtu domů určených k bydlení je 701 domů rodinných a 96 domů bytových. Na území města je pak z celkového počtu domů 698 domů obydleno, z toho 587 domů rodinných a 96 domů bytových. Celkem se tak ve městě nachází 115 neobydlených domů se 120 byty. 78,2 % obydlených domů ve městě vlastní fyzické osoby, 11,3 % je spoluvlastněno vlastníky bytů, a zbylé domy jsou buď ve vlastnictví družstva či města/státu. Větší část domů ve městě byla postavena do roku 1980 (461 domů). Zbylá část byla postavena od roku 1980 do současnosti. Průměrné stáří obydlených domů je 44,5 let.

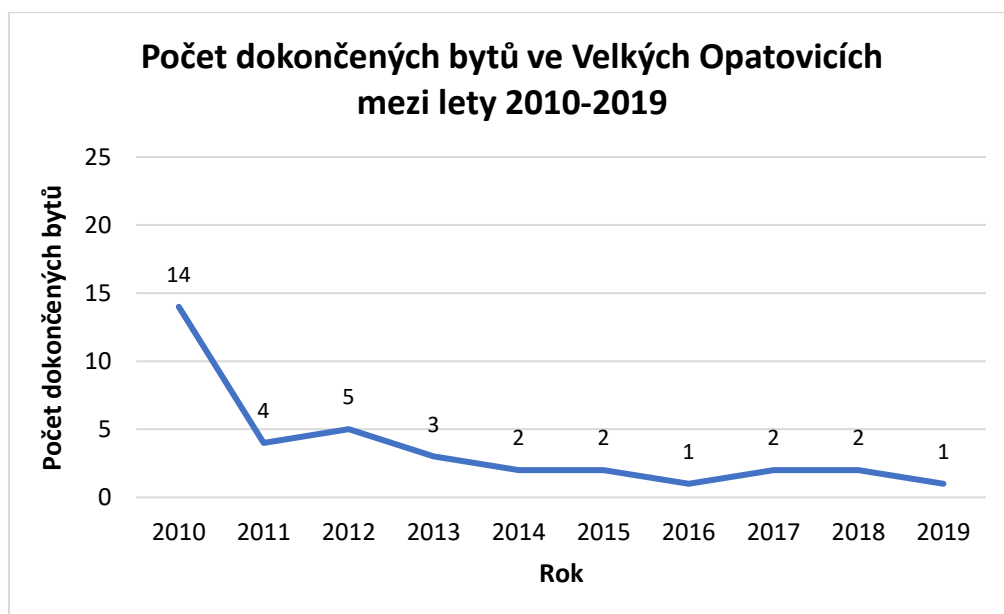
Technické vybavení domů ilustruje tabulka 3. Z ní je patrné, že většina domů ve Velkých Opatovicích má napojení technickou infrastrukturu, nejvíce na vodovod, nejméně na plynovod.

Tabulka 3 Technické vybavení domů ve Velkých Opatovicích dle SLDB 2011

Technické vybavení	Počet napojených domů
Přípoj na kanalizační síť	557
Vodovod	661
Plyn	472
Ústřední topení	543

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Na území Velkých Opatovic je evidováno dle SLDB 2011 celkem 1633 bytů, z toho je 1430 bytů obydlených. V rodinných domech se nachází celkem 672 obydlených bytů, v bytových domech pak 740 bytů. Většina obydlených bytů se nachází ve vlastním domě (564) či je v osobním vlastnictví (357). Menšinu pak tvoří byty nájemní (184) a družstevní (170). Většina obydlených bytů je vytápěna plynem, ostatní zdroje (elektřina, dřevo, brikety, uhlí atd.) však rovněž nebyly výjimkou.

Obrázek 10 Bytová výstavba ve Velkých Opatovicích mezi lety 2010-2019

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Rozsah bytové výstavby je v posledních letech vzhledem k velikosti města spíše podprůměrný, což je patrné z obrázku 10. Za období od roku 2010 zaznamenaly Velké Opatovice celkem 36 nově vystavěných bytů, přičemž stěžejní byl rok 2010, kdy došlo k dokončení 14 nových bytů. Průměrně však bylo za sledované období ročně vystavěno 3,6 bytů. Pro srovnání lze uvést, že v sousedním menším Jevíčku, které má geograficky podobné výchozí podmínky, bylo za posledních 10 let vystavěno bytů 50, tedy o 14 více.

OBČANSKÁ VYBAVENOST

VZDĚLÁVÁNÍ

Ve Velkých Opatovicích je v současnosti dostatečně pokrytá potřeba předškolního a základního školního vzdělání. Ve městě však již není zastoupeno střední školství, žáci tak musejí dojíždět do okolních či vzdálenějších měst (Boskovice, Letovice, Jevíčko, Blansko, Moravská Třebová, případně Brno, Olomouc a další). Totéž platí i o vysokých školách, kde připadají v úvahu zejména velká města (Brno, Olomouc a další v rámci ČR).

Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je ve městě zajištěno prostřednictvím 2 mateřských škol pro děti převážně ve věku od 3 do 6 let, přičemž jejich umístění respektuje potřeby obyvatel města. Zřizovatelem obou škol je město Velké Opatovice.

1. mateřská škola Velké Opatovice sídlí na Dlouhé ulici téměř ve středu města. 1. MŠ zřídilo jako příspěvkovou organizaci 1.1.1995 město Velké Opatovice. Budova a školní zahrada původně sloužily také jeslím, které však byly v roce 1995 zrušeny. Děti jsou zařazeny do tří věkově smíšených tříd: Motýlkové, Beruškové, Sluníčkové. Celková kapacita školky je 72 žáků.

Dvě třídy jsou v přízemí budovy a jedna v prvním patře. Třídy jsou vybaveny novým nábytkem, spoustou hraček, legem, didaktickými pomůckami, klavírem, varhanami, 3Boxy, robotickými včelami, pomůckami k pohybovým aktivitám dětí, materiálem pro tvořivé i výtvarné činnosti dětí. Ve třídách jsou hrací kouty, nechybí ani místa k odpočinku a relaxaci dětí. K denním pohybovým aktivitám jsou využívány pravidelně stálé ložnice a zahrada. Mezi třídami v přízemí budovy je sauna se sprchou a bazénkem.

V roce 2008/2009 byla provedena rekonstrukce sociálního zařízení ve všech třídách a bylo nově vyřešeno jeho odvětrávání. Od ledna 2014 probíhala v celé MŠ výměna oken, oprava střechy, zateplení. Práce byly dokončeny v říjnu 2014. V MŠ je rovněž zrekonstruovaná školní kuchyně, vybavena od srpna 2018 konvektomatem a odsávací jednotkou. Celkově tak lze zhodnotit technický stav budovy jako dobrý. V plánu jsou však stavební úpravy hygienického zařízení a zázemí 1. MŠ včetně rekonstrukce vnitřních rozvodů.

2. mateřská škola Velké Opatovice sídlí v klidné části města Velké Opatovice na ulici Eduarda Ušela. Od roku 2001 se jedná o příspěvkovou organizaci zřizovanou městem. Od roku 2002 je 2. MŠ zařazena do sítě škol podporujících zdraví. Cílem těchto škol je rozvíjet životní kompetence každého jedince tak,

aby úcta ke zdraví a schopnost chovat se odpovědně ke zdraví svému i druhých, patřily mezi jeho životní priority.

V přízemí a v prvním patře školy jsou umístěny vždy dvě věkově smíšené třídy (celkem 4 třídy - Oříšková, Jahůdková, Jablíčková a Borůvková). Třídy mateřské školy jsou slunné, prostorné a vkusně zařízené, doplňují je kabinety pomůcek, útulné šatny a sociální zařízení. Celková kapacita školky je 120 žáků.

Školu obklopuje velká zatravněná zahrada s členitým povrchem, její osázení zpracoval již před lety zahradní architekt. Terasa, pískoviště, hřiště, zahradní domky, průlezký - to vše tvoří příjemné prostředí pro hry a činnosti dětí z Velkých Opatovic i okolí.

V roce 2020 byla realizována obnova oprava přístupového schodiště 2. Byla odstraněna stará dlažba, provedena pokládka nové dlažby, výměna obložení, následná výmalba prostor. Realizovala se celková rekonstrukce třídy u Jablíček, proběhla výměna kobereců, doplnění nábytku, následná výmalba. Výmalba se týkala také školní kuchyně a přilehlých prostor. Řádně využíváno je nové odstínění hrací plochy na školní zahradě i nové herní domečky. Do školy byly rovněž pořízeny UV čističky vzduchu. Celkově tak lze zhodnotit stav budovy jako dobrý, v plánu je však oprava některých tříd, a také komplexnější úprava a vybavení školní zahrady.

Celková povolená maximální kapacita obou mateřských škol ve Velkých Opatovicích je tedy 192 žáků. Pakliže se podíváme na celkovou obsazenost škol ve městě, je v posledních pěti letech zřetelný trend postupného lehkého poklesu počtu žáků ve školkách. Nejvyšší obsazenost kapacity, a to 73,4 % byla v roce 2016, nejnižší v roce 2020 (65,1 %). Vzhledem k vývoji počtu obyvatel ve věku 0-14 let, kde dochází rovněž k postupnému poklesu počtu těchto obyvatel, se nejspíše blíží situace, kdy by čistě na pokrytí kapacity počtu žáků stačila pouze 2. základní mateřská škola s kapacitou 120 žáků. Každopádně je výhledově jisté, že kapacita předškolního vzdělání ve městě je naprosto dostačující a připravená i na významnější nárůst počtu žáků.

Tabulka 5 Obsazenost mateřských škol ve městě v posledních letech (vždy k září daného kalendářního roku)

Rok	Počet žáků	Obsazenost v %
2020	125	65,1 %
2019	127	66,1 %
2018	128	66,7 %
2017	132	68,8 %
2016	141	73,4 %

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, vlastní zpracování

Základní vzdělávání

Pro účely základního vzdělávání ve městě slouží Základní škola Velké Opatovice, jejímž zřizovatelem je město Velké Opatovice. Škola byla zařazena do sítě v roce 1996. Jedná se o kompletní, tj. devítiletou základní školu. Škola se skládá ze čtyř částí – základní školy (kapacita 720 žáků), školní družiny (kapacita 160 žáků), školního klubu (kapacita 170 žáků) a školní jídelny (kapacita 600 osob). V rámci školy působí do 40 pedagogických pracovníků a přes 10 provozních zaměstnanců. Ve školním roce 2019/2020 bylo

na prvním stupni zřízeno celkem 10 tříd v pěti ročnících, na druhém stupni 8 tříd ve čtyřech ročnících. Průměrný počet žáků na třídu byl na obou stupních lehce přes 21.

Žáci školy se tradičně účastní několika soutěží, a to jak sportovních, tak také vědomostních, recitačních apod. V rámci výuky jsou rovněž také tradičně pořádány besedy, exkurze a různé kulturní akce.

Kapacita všech částí školy je dlouhodobě dostatečná a nedochází k plné obsazenosti. Zhruba 30 % žáků školy dojíždí z okolních obcí. Aktuální technický stav budovy je dobrý. V budově se nachází 18 kmenových tříd, 8 samostatných odborných učeben (v roce 2020 zmodernizovaných mj. prostřednictvím dotace z programu IROP), nově opravená tělocvična a nestandardně i plavecký bazén. V rámci areálu školy se plánuje zejména rekonstrukce sportoviště u ZŠ.

Tabulka 6 Obsazenost základní školy ve městě v posledních letech (vždy k září daného kalendářního roku)

Rok	Počet žáků	Obsazenost v %
2020	381	52,9 %
2019	388	53,9 %
2018	397	55,1 %
2017	395	54,9 %
2016	386	53,6 %

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, vlastní zpracování

ZUŠ Velké Opatovice

Hudba a hudební školství má ve městě dlouholetou tradici. Již od druhé poloviny 19. století se ve Velkých Opatovicích vyučovalo hudbě, a to hře na housle. V padesátých letech minulého století vyučoval po domech hře na housle a klavír pan Josef Kincl, ředitel školy v. v. O něco později byl při osvětové besedě založen hudební kroužek, vedený panem Antonínem Vozkou, absolventem Janáčkovy akademie múzických umění v Brně, který současně také vyučoval hudbě na hudební škole v Jevíčku a jeho přičiněním byla v roce 1959 k jevíčské hudební škole zřízena pobočka ve Velkých Opatovicích.

V roce 1963 byla velkoopatovická pobočka, díky novému zřízení správních celků, ustanovena pobočkou hudební školy v Boskovicích. V roce 1965 dostávají školy tohoto typu nový název a stávají se lidovými školami umění (LŠU). Od roku 1979 se z pouhé pobočky stává samostatná lidová škola umění, jelikož počet žáků přesáhl 100. Díky legislativním změnám po roce 1990 se opět mění název tehdejších lidových škol umění (LŠU) na základní umělecké školy (ZUŠ).

Základní umělecká škola Velké Opatovice získala právní subjektivitu a stala se příspěvkovou organizací ke dni 1. 9. 1991. Jejím zřizovatelem je Jihomoravský kraj. Kapacita ZUŠ je 332 žáků a tato kapacita bývá dlouhodobě zcela či téměř naplněna. Výuka je organizována ve třech oborech – v oboru hudebním, literárně-dramatickém a od září 2007 také v oboru výtvarném.

Kmenové sídlo ZUŠ se nachází na ulici Pod Strážnicí 499 v organizačně odděleném přízemním pavilonu místní základní školy. Má zde k dispozici potřebný počet učeben pro individuální výuku hudebního oboru a další nezbytné prostory – ředitelnu, kancelář, sborovnu a příslušné sociální zázemí. Dále v ZŠ využívá pro kolektivní výuku hudební nauky běžnou třídu a speciálně vybavenou učebnu literárně-dramatického oboru. Výuka výtvarného oboru, stejně jako část hudební nauky, výuky bicích nástrojů a elektrické kytary, probíhá v samostatných prostorách v objektu zámku, kde má škola k dispozici komorní koncertní sál.

Na dalších třech odloučených pracovištích v Knínicích u Boskovic, ve Žďárné a v Benešově je vyučován pouze hudební obor, a to po skončeném vyučování v běžných třídách místních základních škol.

ZDRAVOTNICTVÍ

Kapacita zdravotnických služeb ve městě je aktuálně spíše nízká, přičemž i občané by dle dotazníkového šetření uvítali větší počet stomatologů a praktických lékařů. Základní zdravotní péči provádí zdravotní zařízení a lékaři s privátní praxí. Nezastoupenou odbornou lékařskou péčí musejí občané vyhledat ve větších městech v okolí (Boskovice, Letovice, Blansko, Brno atd.), stejně tak případně potřebnou hospitalizaci v nemocnici. Velkou výhodou je však přítomnost výjezdové základny zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje přímo ve městě. Celkem je ke květnu roku 2021 ve městě evidováno celkem 14 poskytovatelů zdravotních služeb.

Tabulka 7 Přehled poskytovatelů zdravotní péče ve Velkých Opatovicích ke květnu 2021

Zdravotnický obor	Počet poskytovatelů
Všeobecné praktické lékařství	2
Praktické lékařství pro děti a dorost	1
Klinický logoped	1
Oftalmologie	1
Zubní lékařství, zubní technik	1
Gynekologie a porodnictví	1
Gastroenterologie, vnitřní lékařství	2 (ale tentýž lékař)
Ortopedie a traumatologie	1
Všeobecná sestra	1
Zdravotní péče v ústavech sociálních	1
Praktické lékárenství	1
Zdravotnická záchranná služba	1

Zdroj: Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb – ÚZIS ČR, vlastní zpracování

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Sociální služby obecně zahrnují tři základní oblasti. Jedná se o sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. Mohou být poskytovány formou terénní, ambulantní nebo pobytovou, přičemž jednotlivé formy jsou kombinovány tak, aby finálně byla sociální služba zajištěna maximálně efektivně. V rámci sociální práce má město Velké Opatovice pro tyto potřeby specializované oddělení, které se přímo sociálními věcmi zabývá.

Na území města Velké Opatovice se nacházejí dvě zařízení poskytující sociální služby. Poskytovatelem služeb je v obou případech příspěvková organizace Paprsek.

Konkrétně se jedná v prvním případě o **Domov pro osoby se zdravotním postižením**. Zde se snaží pomoci všem, kteří se ocitli v nepříznivé situaci a nejsou schopni ji sami nebo za pomoci svých blízkých

zvládnout. Pomoc a podpora Paprsku vždy vychází z individuálních potřeb zdravotně postižené osoby. Cílovou skupinou jsou osoby s kombinovaným postižením (ženy a muži od 19 let s mentálním postižením v kombinaci s tělesným a smyslovým postižením, kteří mají sníženou soběstačnost a potřebují pravidelnou pomoc) a osoby s mentálním postižením (ženy a muži od 19 let s mentálním postižením, kteří mají sníženou soběstačnost a potřebují pravidelnou pomoc jiné osoby). Celková kapacita domu je 100 klientů a dlouhodobě bývá dům zcela obsazen.

Druhou službou, kterou organizace Paprsek poskytuje, je **chráněné bydlení**. Cílem této služby je vytvářet takové podmínky, které umožní osobám s mentálním postižením nebo kombinovaným postižením, žít v přirozeném prostředí s co nejmenší mírou pomoci a podpory. Pomoc a podpora vychází z individuálních potřeb jednotlivých osob, respektuje jejich základní lidská práva a svobody. Chráněné bydlení je ve Velkých Opatovicích poskytováno ve dvou třípokojevých bytech v bytovém domě s výtahem v běžné zástavbě, přičemž maximální kapacita je 8 klientů. I v tomto případě bývá dlouhodobá obsazenost okolo 100 %.

Péče o seniory je ve městě pak zajišťována spoluprací s pečovatelskou službou organizace Charitní pečovatelská služba Blansko. Součástí úvah o sociální péči ve městě je mj. např. využití bývalého areálu středního odborného učiliště.

Ostatní, výše nezmiňované oblasti sociální péče nejsou na území města dostupné a je nutné je řešit spoluprací v rámci ORP, okresu, případně i kraje, což se i děje formou akčního plánu rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji.

Vzhledem k neustále rostoucímu věku populace a zvýšeného podílu věkové skupiny 65+ na obyvatelstvu obce, se musí také koncepční politika města zaměřit na rozvoj péče o seniory. Jedné se o jednu z oblastí, která může být pro město výhledově nejpálčivější.

KULTURA, SPORT A VOLNOČASOVÁ AKTIVITA

Kultura

Důležitým prvkem z hlediska kultury a kulturního života ve městě je odbor kultury na městském úřadu. Pod jeho správu spadá vedení Moravského kartografického centra, památníku města a muzea (oboje viz. kapitola cestovních ruch), kina (stálého i letního), zámeckého sálu, knihovny včetně poboček, turistického informačního centra, či vydávání městského zpravodaje.

Z hlediska infrastruktury pro kulturní život lze konstatovat, že je ve městě na dobré úrovni. Město disponuje stálým kinem, ve kterém je povětšinou v pátek 2krát – 3krát měsíčně ke shlédnutí vybraný film (v drtivé většině případů s českým dabingem), vstupné činí 60 Kč. Horší situace panuje ohledně letního kina, protože areál je v současné chvíli zastaralý a řeší se jeho další budoucnost. Občané se v poměrně velkém množství přiklánějí k možnosti rekonstrukce, naopak mezi zastupiteli dle dotazníků jednoznačná shoda není. V této chvíli využívá město k realizaci letního kina areál koupaliště.

Dalším kulturním místem je areál zámku. Zdejší sál je vhodný k pořádání plesů, případně ale také svatebních hostin, oslav apod. Kapacita pro plesy či podobné kulturní akce je až 100 osob. V rámci areálu zámku byla nedávno vybudována také výstavní síň, která bude sloužit výstavám.

Důležitým aktérem nejen v rámci cestovního ruchu, ale také z hlediska kulturního života ve městě i okolí je místní turistické informační centrum. To má otevřeno všechny všední dny od října do května,

od června do září se pak přidávají i víkendy. Centrum podává informace o konaných kulturních i sportovních akcích ve městě i okolí, jsou zde dostupné různé propagační materiály, pohlednice, publikace, mapy, známky, upomínkové předměty. Centrum je také schopné poskytnout informace k ubytování, stravování či o dopravních spojkách. Na vybrané kulturní či sportovní akce ve městě pak centrum prodává vstupenky.

Ve Velkých Opatovicích je také zřízena městská knihovna, která sídlí v budově 1. MŠ Velké Opatovice. Knihovna má také své pobočky v místních částech. V knihovně je otevřeno každé úterý, čtvrtek a pátek od 8 do 11 hodin a od 12 do 17 hodin. Pobočky v místních částech mají otevřeno buď v sobotu, případně po domluvě s místní knihovnicí. Ve Svárově a Korbelově Lhotě se pak půjčování knih řeší donáškou domů, opět po domluvě.

Z hlediska kulturních spolků na území města lze vypíchnout divadelní soubor **teaTrum**, který navazuje na dlouholetou tradici ochotnického divadla ve městě. V současnosti hraje soubor komedie, dramata, ale nebrání se ani propojení s hudebním žánrem. Své výkony předvádí soubor krom domácí scény i v širokém okolí a pravidelně se zúčastňuje i soutěžních přehlídek.

Významný podíl na kulturním životě ve městě má i již výše **zmíněná základní umělecká škola**. S městem je spojená také dechová hudba **Malohanačka**, která vystupuje na řadě koncertů, festivalů a akcí v blízkém i vzdálenějším okolí.

Město je vydavatelem Zpravodaje města Velké Opatovice. Ten vychází každý měsíc a přináší občanům informace o dění ve městě, pozvánky na kulturní, sportovní či jiné akce, informace o dění v místních spolcích, nabídky pracovních míst a mnohé další.

Ve městě se každoročně uspořádají desítky kulturních akcí, přičemž podíl samotného města na kulturním životě ve městě je nezastupitelný, a to ať už se jedná o realizaci akcí přímo městem, či ve spolupráci s místními spolky. Z hlediska dalšího rozvoje kultury ve městě je mj. důležitá otázka dalšího řešení areálu zámku (prostor oranžerie, letní kino) a udržení stability místních spolků.

Sport

Problematiku sportu ve městě Velké Opatovice důkladně popisuje dokument **Plán rozvoje sportu města Velké Opatovice na období 2019–2025**. Následující kapitola tak přinese pouze kratší shrnutí situace v oblasti sportu ve městě, přičemž podrobnější informace jsou k nalezení právě ve výše uvedeném specializovaném dokumentu pro danou oblast.

Z hlediska infrastruktury se jeví situace ve městě jako v zásadě dobrá. V rámci vnitřních sportovišť evidují Velké Opatovice městskou tělocvičnu (budova bývalého učiliště), tělocvičnu v Sokolovně a tělocvičnu v budově základní školy. Všechny tělocvičny jsou přitom za poplatek a dodržení stanovených podmínek přístupné široké veřejnosti. Významným kladem je pak existence plaveckého bazénu v základní škole, který tak slouží nejen místní škole, ale i školám v okolí k povinné výuce plavání, a případně také spolkům a organizacím pro pořádání plaveckých kurzů.

V oblasti venkovních sportovišť je pak nutné zmínit místní areál koupaliště, který má kapacitu až 1100 osob a zahrnuje plavecký, rekreační a dětský bazén. V rámci areálu lze hrát také badminton, volejbal či pétanque. V rámci areálu ZŠ se pak nachází sportovní areál, jehož aktuální stav již však není vyhovující a plánuje se jeho rekonstrukce (rekonstrukce běžecké dráhy, rekonstrukce sektoru skoku do dálky, výstavba sektoru vrhu koulí a výstavba víceúčelového hřiště s umělým povrchem + hřiště pro parkour).

Fotbalový areál TJ Sokol Velké Opatovice zahrnuje tribunu pro cca 250 lidí, starší (vyžadující rekonstrukci) a nové kabiny a dvě travnaté plochy. Větší hřiště má rozměry 100 x 65 m a bylo vybudované v roce 1991, menší hřiště má rozměry 95 x 56 m a je z roku 1996. Hřiště určené pro zápasy má instalovanou závlahu. Hřiště je potřeba udržovat i přes nepřízeň okolností, sucho aj. Údržba travnaté plochy je velmi náročná.

Tenisový areál, který bezprostředně sousedí s fotbalovým areálem, byl vybudován v roce 1958. Nachází se v něm čtyři tenisové kurty s antukovým povrchem, které umožňují dvojhru i čtyřhru. Součástí tenisových kurtů jsou staré kabiny cca z roku 1961 a nové kabiny z roku 1998. V roce 2019 byla realizována rekonstrukce sociálního zařízení nových kabin. V tenisovém areálu se rovněž nachází volejbalové hřiště s antukovým povrchem, jehož rozměry jsou 18 x 9 m.

Dalším venkovním sportovištěm je Lesopark Strážnice – areál zdraví. Ten se nachází na trase městského naučného okruhu (modrý okruh), na který je přímo napojena cesta procházející lesoparkem. V lesoparku jsou umístěny sportovní prvky pro zvýšení fyzické kondice a vytvořeny a vyznačeny krosové trasy pro běžce. Sportovní aktivity jsou navrženy v jihozápadní a ve střední části lesoparku. Prvky jsou pro různá cvičení v kombinaci s trénováním fyzické kondice (např. v kombinaci s během). U každé stanice je umístěn štítek se symboly znázorňujícími pohyb, který se má provádět.

Na sídlištích ve Velkých Opatovicích se pak nacházejí také 3 hřiště pro malou kopanou a 1 pro basketbal. Zároveň je v každé místní části k dispozici 1 dětské hřiště (ve Velké Roudce k tomu také 1 hřiště na malou kopanou) a přímo ve Velkých Opatovicích je pak dětských hřišť celkem 5. Zmínit lze také existenci skateparku nedaleko vlakové stanice.

Přes katastr města vede také několik cyklotras a naučných stezek (viz. kapitola cestovní ruch). Obecně se na základě dotazníkového šetření dá konstatovat, že by občané ocenili další cyklotrasy/cyklostezky a prostor na in-line bruslení, což právě mohou cyklostezky splňovat, případně navrhují opravu či výstavbu dětských hřišť.

Z hlediska sportovních spolků a klubů lze nejprve zmínit **TJ Sokol Velké Opatovice**. Tento spolek oslavil v minulém roce 110 let své existence, v roce 1933 byla otevřena místní sokolovna. V roce 1939 byl Sokol zakázán a v roce 1948 došlo ke sloučení tělovýchovy (Sokol a Orel). Tato sloučená jednota nesla název Sokol. V následujících letech byla aktivní účast členů na spartakiádách v Praze. V roce 1972 organizace čítala 421 členů. Aktuálně je TJ Sokol Velké Opatovice, z. s. členem České unie sportu a má registrovaných celkem okolo 300 členů v osmi oddílech (florbal, kopaná, stolní tenis, tenis, turistika 2x, volejbal a volnočasový a rekreační sport).

Druhým významným spolkem je **Orel jednota Velké Opatovice**. Místní Orel oslavil v minulém roce 100 let své existence. K jeho činnosti byl vybudován v roce 1922 Katolický neboli Lidový dům. Orel sdružoval především mládež. Během 2. světové války byl československý Orel rozpuštěn, po roce 1945 se jeho činnost opět začala rozvíjet. Roku 1948 byla organizace násilně sloučena s TJ Sokol. Orelská jednota Velké Opatovice byla obnovena 2. 4. 2005. Dne 21. 2. 2009 byla slavnostně otevřena nová orlovna ve Velkých Opatovicích. Aktuálně má orelská jednota celkem okolo 40 členů registrovaných ve třech oddílech (tarok, stolní tenis, florbal). Zaměřuje na tři stěžejní oblasti: práce s mládeží, práce se starší generací a kulturní činnost.

Další známým spolkem je **TS Bez hranic, z. s.** Spolek funguje ve Velkých Opatovicích od roku 2016, ale spolek byl zaregistrován až 1. 12. 2017. TS Bez hranic, z. s. se zaměřuje na současný tanec, akrobacii a divadlo. Tréninky probíhají v sobotu v městské tělocvičně a občas v pátky na ZŠ Velké Opatovice.

Tanečníci jsou rozděleni podle věku do několika kategorií (od nejmenších dětí až po ženy v nejlepším věku). Účastní se tanečních soutěží, vystoupení i divadelních projektů.

Seznam hlavních sportovních spolků pak uzavírají **sbory dobrovolných hasičů**, kterých je na území evidováno 6 (jeden v každé části města) a všechny mají dlouholetou tradici. Sbory dobrovolných hasičů se zabývají především požárním sportem, historickou technikou, výchovou mládeže a pořádáním soutěží.

V rámci sportovních a pohybových aktivit pořádá také řadu kroužků SRPŠ, školní družina či klub, při základní škole existuje také atletická příprava, důležitým aktérem je také Rodinné centrum Motýlek.

Spolky zabývající se sportem (Sokol, Orel, jednotlivé SDH a TS Bez hranic) evidují celkem přes 600 členů, což je z hlediska sportovní aktivity občanů velice dobré číslo.

V rámci každého roku se pak ve městě uspořádají zhruba dvě desítky sportovních akcí (nepočítaje např. víkendová soutěžní utkání ve fotbale a další pravidelné zápasy či soutěže, kterých se spolky účastní). Město u jednotlivých akcí funguje jako pořadatel, případně pomáhá organizujícím spolkům (finančně, zázemím, propagací či jinak).

OSTATNÍ OBČANSKÉ VYBAVENÍ MĚSTA

Vedle budovy 1. MŠ, ve které sídlí také knihovna, se nachází pobočka České Pošty. Otevřeno má v pondělí a středu od 10 do 12 a od 13 do 18 hodin, v úterý, čtvrtek a pátek je pak otevřeno od 8 do 12 a od 13 do 16 hodin.

Z hlediska dostupnosti obchodů lze konstatovat, že se ve Velkých Opatovicích nachází celkem 3 obchody s potravinami. Občané tuto nabídku vnímají jednoznačně jako nedostatečnou a řada z nich požaduje přípravu území pro výstavbu supermarketu/obchodního řetězce. Také by ocenili větší nabídku specializovaných obchodů (např. s oblečením a obuví) či služeb.

Ve městě funguje rovněž kavárna a cukrárna, a rovněž několik hospod. Občané však vidí jako velkou slabinu absenci restaurace/pizzerie, kde by se dobře vařilo, a kde by například mohli pozvat známé či hosty a strávit zde večer. Z hlediska stravovacích či nákupních služeb na tom tak město není nejlépe.

Na náměstí Míru je pak k dispozici rovněž bankomat a na území města se nachází také čerpací stanice.

HODNOCENÍ PILÍŘE

Hodnocení silných a slabých stránek v rámci sociálního pilíře ve Velkých Opatovicích

Silné stránky	Slabé stránky
Dobré technické vybavení domů	Klesající počet obyvatel v posledních letech
Fungující mateřské školy s dostatečnou kapacitou	Horší vzdělanostní struktura ve srovnání s okresem i krajem
Fungující devítiletá základní škola s dostatečnou kapacitou a po rekonstrukci	Vyšší hodnota indexu stárí s rizikem růstu a další výrazným stárnutím populace
Bohatý kulturní a sportovní život ve městě, velký počet místních spolků	Horší dostupnost stravovacích a nákupních možností
	Nižší počet dokončených bytů za posledních 10 let
	Mírně horší dostupnost zdravotní péče

EKONOMICKY AKTIVNÍ OBYVATELSTVO, ZAMĚSTNANOST

ORP Boskovice, ve kterém se nachází Velké Opatovice, nepatřila v minulých letech mezi regiony se soustředěnou podporou státu a nebyla zařazen mezi regiony (ORP) s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností, které byly vymezené v minulých Strategiích regionálního rozvoje 2007-2013 a 2014-2020. Ani v nové Strategii regionálního rozvoje ČR2021+ není ORP Boskovice zařazená mezi hospodářsky a sociálně ohrožené území.

Dle údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 žilo ve Velkých Opatovicích 3687 ekonomicky aktivních obyvatel, což představovalo 44,4 % populace města v době sčítání. Procentuální zastoupení ekonomicky aktivního obyvatelstva činilo v případě Jihomoravského kraje 49,2 %, v České republice pak 48,7 %. Ve Velkých Opatovicích je tak v porovnání s Jihomoravským krajem i celou Českou republikou nižší podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva a vyšší podíl ekonomicky neaktivního obyvatelstva. To platí i ve srovnání s velikostně či geograficky blízkými obcemi, tedy městy Lanžhot a Jevíčko. Dané údaje by však vzhledem k podílu jednotlivých věkových skupin na obyvatelstvu města Velké Opatovice neměly nijak zásadně překvapovat.

Tabulka 8 Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo a míra ekonomické aktivity ve Velkých Opatovicích v porovnání s blízkými či populačně podobnými obcemi k 26.3.2011

Obec	Počet obyvatel	Ekonomicky aktivní		Ekonomicky neaktivní	
	abs.	abs.	%	abs.	%
Velké Opatovice	3800	1687	44,4	1998	52,6
Lanžhot	3653	1728	47,3	1757	48,1
Jevíčko	2886	1307	45,3	1464	50,7

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Tabulka 9 ilustruje ekonomicky aktivní obyvatelstvo z hlediska odvětví. Ve struktuře převažuje ve Velkých Opatovicích jednoznačně aktivita v průmyslu, následovaná stavebnictvím a velkoobchodem a maloobchodem. V sousedním Jevíčku je dominance průmyslu také evidentní, na druhé pozici je však zdravotní a sociální péče a na třetí vzdělávání. Ve vzdálenějším Lanžhotu pak rovněž dominuje průmysl, následovaný však veřejnou správou a obranou, povinným sociálním zabezpečením a dopravou a skladováním. Kompletní přehled přináší tabulka níže. V rámci jednotlivých měst jde částečně vidět, jak se projevuje jejich poloha, případně společnosti působící na území (dálnice, sanatorium).

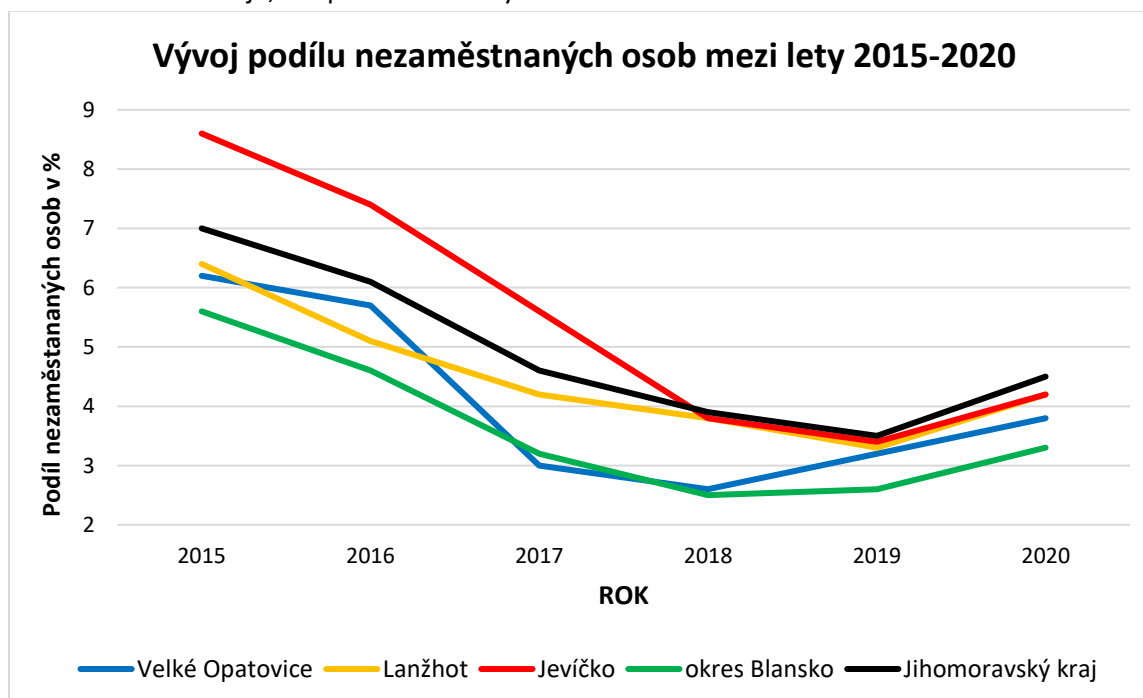
Tabulka 9 Srovnání Velkých Opatovic s blízkými či populačně podobnými obcemi v oblasti odvětví ekonomické aktivity obyvatel k 26.3.2011

Odvětví / Obec	Velké Opatovice	Lanžhot	Jevíčko
zemědělství, lesnictví, rybářství	3,8 %	4,1 %	2,7 %
průmysl	37,0 %	26,5 %	30,1 %
stavebnictví	10,0 %	6,5 %	7,5 %

velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	8,2 %	8,3 %	8,9 %
doprava a skladování	5,9 %	9,4 %	4,3 %
ubytování, stravování a pohostinství	2,1 %	3,3 %	3,2 %
informační a komunikační činnost	1,3 %	1,3 %	1,0 %
peněžnictví a pojišťovnictví	0,6 %	2,3 %	1,0 %
činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti	2,3 %	4,7 %	3,6 %
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	3,2 %	9,8 %	3,2 %
vzdělávání	7,0 %	3,4 %	9,8 %
zdravotní a sociální péče	7,7 %	3,4 %	11,7 %
nezjištěno	9,3 %	14,7 %	10,7 %

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Stejně jak vývoj nezaměstnanosti v České republice, tak i nezaměstnanost ve Velkých Opatovicích prochází ekonomickou konjunkturou. Podíl nezaměstnaných osob, který slouží jako ukazatel nezaměstnanosti evidující podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku, se ve Velkých Opatovicích od roku 2015 postupně snižoval až na hodnotu 2,6 % v roce 2018. V letech 2019 a 2020 pak lehce stoupl na 3,2 %, respektive 3,8 %. Nezaměstnanost ve městě je dlouhodobě nižší v porovnání s podobně velkými či blízkými městy i průměrem Jihomoravského kraje, naopak ale lehce vyšší ve srovnání s okresem Blansko.

Obrázek 11 Vývoj podílu nezaměstnaných osob mezi lety 2015-2020 ve Velkých Opatovicích v porovnání s blízkými či velikostně podobnými městy, okresem Blansko a Jihomoravským krajem

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, vlastní zpracování

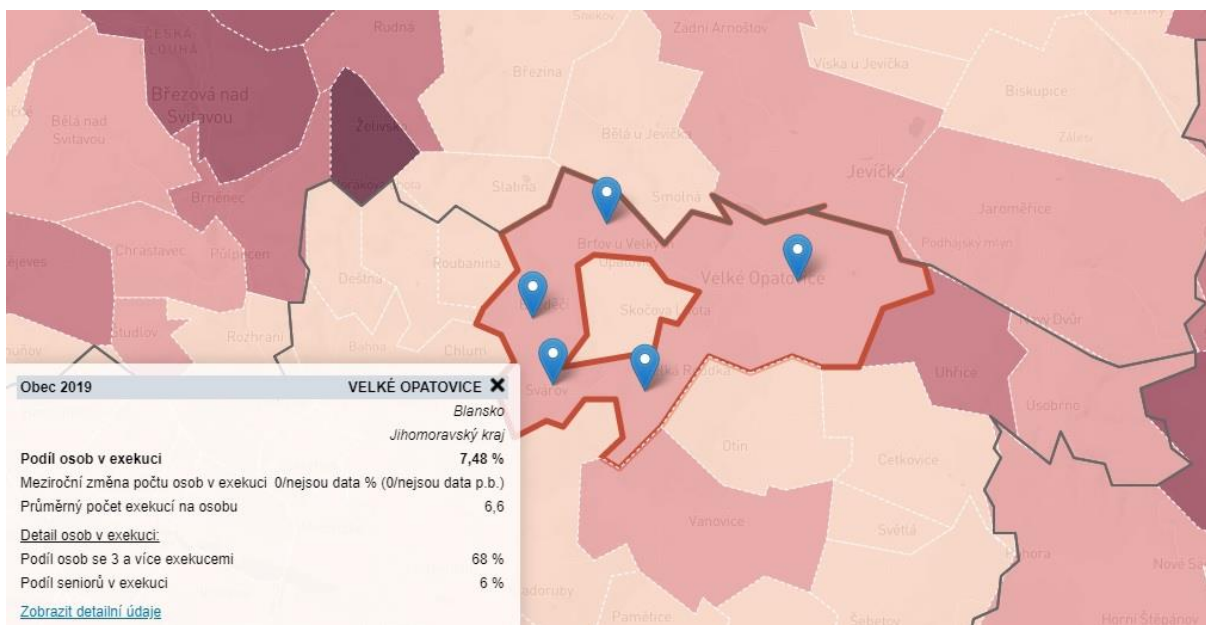
Tabulka 10 Vývoj podílu nezaměstnaných osob od roku 2015 do roku 2020 ve Velkých Opatovicích v porovnání s blízkými či velikostně podobnými obcemi, okresem Blansko, Jihomoravským krajem a Českou republikou (v %)

Obec	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Velké Opatovice	6,2	5,7	3	2,6	3,2	3,8
Lanžhot	6,4	5,1	4,2	3,8	3,3	4,2
Jevíčko	8,6	7,4	5,6	3,8	3,4	4,2
okres Blansko	5,6	4,6	3,2	2,5	2,6	3,3
Jihomoravský kraj	7	6,1	4,6	3,9	3,5	4,5
Česká republika	6,2	5,2	3,8	3,1	2,9	4,0

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, vlastní zpracování

K 31. 12. 2020 evidoval Úřad práce na území Velkých Opatovic pouze 6 volných pracovních míst. Do práce pak mohlo nastoupit 89 uchazečů (dosažitelní) z 93 evidovaných. Na jedno pracovní místo tak připadlo 14,83 dosažitelného uchazeče o práci. V celém okrese Blansko pak úřad práce evidoval 660 volných pracovních míst a 2232 dosažitelných uchazečů o práci.

V rámci Velkých Opatovic se dle údajů z roku 2019 nachází celkem 7,48 % obyvatel v exekuci. V sousedním Jevíčku to bylo 6,80 % obyvatel, ve vzdálenějším a podobně velkém Lanžhotu 7,47 %. Průměr celé ORP Boskovice je 4,75 % osob v exekuci, okresní průměr činí 4,82 % a krajský pak 6,67 %. Z uvedených statistik je zřejmé, že si Velké Opatovice, respektive tamní obyvatelé, nevedou z hlediska exekucí příliš dobře, protože podíl osob v exekuci je vyšší než v sousedním Jevíčku, v rámci celé ORP, okresu i kraje. Srovnatelnou hodnotu podílu osob v exekuci má jen Lanžhot.

Obrázek 12 Podíl osob v exekuci ve Velkých Opatovicích

Zdroj: Mapa exekucí (www.mapaexekuci.cz), vlastní zpracování

EKONOMICKÉ SUBJEKTY

Celkem 581 ekonomických subjektů bylo k 31. 12. 2020 zaznamenáno na území Velkých Opatovic, přičemž u 287 ekonomických subjektů byla zjištěna i aktivita. Z celkového počtu 287 ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou se jednalo v 77 % případech (221) o fyzické osoby, zbylých 23 % tvořily osoby právnické.

Srovnání se srovnatelně velkým Lanžhotem a sousedním Jevíčkem, pak v tomto ohledu nevyznívá pro Velké Opatovice příliš pozitivně. V Lanžhotu bylo registrováno 558 ekonomických subjektů, z toho ale 295 se zjištěnou aktivitou, v Jevíčku pak dokonce 634 subjektů, z toho 322 aktivních. Jak však víme z grafu o zaměstnanosti, ta je v Opatovicích nižší, a tak tedy není nezbytně nutné přikládat počtu ekonomických subjektů nějakou výraznou váhu.

Nejvíce ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou bylo ve Velkých Opatovicích v sekci průmyslu, dále velkoobchodu a maloobchodu; oprav a údržbě motorových vozidel, a dále ve stavebnictví, přičemž jak vidno z tabulky níže, podíly byly poměrně vyrovnané. Klíčovým zaměstnavatelem ve městě se zhruba 400 zaměstnanci je však průmyslová společnost P-D Refractories CZ a.s. (dříve Moravské šamotové a lupkové závody a.s.), která je jedním z největších výrobců a dodavatelů žárovzdorných výrobků a surovin. Zaměstnanost ve městě je tak poměrně silně závislá na tomto podniku.

Tabulka 11 Zastoupení sekcí CZ NACE mezi ekonomickými subjekty ve Velkých Opatovicích ke konci roku 2020

CZ NACE	Počet ekonomických subjektů		Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou	
	abs.	%	abs.	%
zemědělství, lesnictví, rybářství	40	6,9	24	8,4
průmysl	72	12,4	44	15,3
stavebnictví	86	14,8	38	13,2
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	101	17,4	41	14,3
doprava a skladování	12	2,1	7	2,4
ubytování, stravování a pohostinství	29	5,0	13	4,5
informační a komunikační činnost	9	1,5	5	1,7
peněžnictví a pojišťovnictví	0	0,0	0	0,0
činnosti v oblasti nemovitostí	55	9,5	22	7,7
profesní, vědecké a technické činnosti	40	6,9	24	8,4
administrativní a podpůrné činnosti	7	1,2	5	1,7
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	7	1,2	5	1,7
vzdělávání	11	1,9	7	2,4
zdravotní a sociální péče	7	1,2	7	2,4
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	12	2,1	6	2,1
ostatní činnosti	54	9,3	26	9,1
neuvedeno	39	6,7	13	4,5
Celkem	581	100,0	287	100,0

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

CESTOVNÍ RUCH

V rámci kapitoly „Kultura, sport a volnočasové aktivity“ již bylo zmíněné místní turistické informační centrum, které je z hlediska cestovního ruchu ve městě poměrně důležité. Potenciál města v oblasti turistického ruchu je totiž vlivem památek jak přímo na území města, resp. jeho jednotlivých částí, tak také prostřednictvím památek v okolí, poměrně velký a stále ne zcela využitý.

Z hlediska kulturních památek na území města lze v první řadě zmínit místní zámek. Barokní zámek byl vystavěn na místě gotické tvrze a byl pozděně barokně rozšířen v polovině 18. století. Počátkem 20. století proběhly secesní úpravy. Za první světové války byl v zámku umístěn lazaret. Od roku 1924 zámek vlastní město. Dne 2. ledna 1973 došlo k požáru a prostory, kde tehdy sídlila základní škola, částečně vyhořely. Dostavba na místě vyhořelého jižního křídla pod názvem Fosili podle návrhu Ing. Zdeňka Fránka byla zahájena v roce 1990. V roce 2008 byla rekonstrukce této části zámku dokončena a je v ní umístěno Moravské kartografické centrum, unikátní projekt nejen v celé ČR, ale i v Evropě. V zámku je nyní mj. sídlo městského úřadu, stálé kino, výstavní síň či MKC a Muzeum a Památník města.

Moravské kartografické centrum bylo otevřeno roku 2007 ve spolupráci města Velké Opatovice a Národního zemědělského muzea v Praze, za podpory Moravského zemského archivu v Brně a Národního technického muzea v Praze. Stavebně byl tento objekt realizován ve dvou etapách. V letech 1989-1992 jako Víceúčelové kulturní zařízení (zakonzervováno v podobě hrubé stavby) a v letech 2005-2007 již jako Moravské kartografické centrum. Centrum skýtá největší expozici map a zeměměřictví v celé České republice. Expozice se zabývá vývojem kartografického zobrazení Čech, Moravy a Slezska od nejstarších dob do současnosti. V reprodukcích jsou představena zásadní díla naší kartografické historie, např. prehistorická Pavlovská mapa (na mamutím klu), Klaudyánova mapa Čech (1518), Fabriciova mapa Moravy (1569) a rukopisné mapy. Expozice je zakončena aktuálními mapami a modely krajiny. Ústředním exponátem kartografického centra je obří reliéfní (plastická) mapa historických zemí Moravy a Slezska na ploše asi 110 m² z přelomu 19. a 20. století. Stálá expozice je zaměřena nejen na kartografii, ale i na geodézii, fotogrammetrii a kartografickou polygrafii a zahrnuje tak celé spektrum zeměměřických oborů. MKC lze navštívit v měsících dubnu, květnu a říjnu o víkendech a svátcích od 10 do 16 hodin, od června do září pak rovněž tak s tím, že prohlídky se konají také v 10 a 13 hodin od úterý do pátku. Součástí vstupenky do MKC je také možnost navštívit Muzeum a Památník města, umístěný rovněž v budově zámku.

Expozice Památníku a muzea města zahrnuje dějiny města, historicko-vlastivědné sbírky, historickou knihovnu rodu Herbersteinů, expozice zkamenělin ze sbírky baronky Heslingerové, šamotové zboží zdejší továrny MŠLZ (nyní P-D Refractories), pamětní síň akademického sochaře Karla Otáhala a sbírku obrazů akademického malíře Jiřího Hadlače.

V areálu zámku se pak rovněž nachází stálé kino, a rovněž areál kina letního.

Jednou z dominant města je pak rovněž Kostel sv. Jiří. Je zajímavý svojí barokní výzdobou a oltářním reliéfem sv. Jiří v boji s drakem ve velikosti 4 x 4 m, který je rovněž dílem ak. soch. K. Otáhala. Stavba kostela sv. Jiří ve Velkých Opatovicích pochází z let 1790–1791 a nahradila barokně přestavěný gotický chrám z 2. poloviny 14. století. Oltář pochází z roku 1791. Svatostánek, konzoly i zdvo oltáře zhotovil z umělého mramoru brněnský mistr František Kösler. Reliéf sv. Jiří na stěně za oltářem byl vytvořen v roce 1951 mistrem Karlem Otáhalem z Prahy jako příspěvek k 160. výročí postavení kostela.

Další památkou ve městě je Opatovické Hradisko, které leží asi 1,5 km jižně od města, je pozůstatkem dávného opevnění. Hradiště mělo rozlohu cca 1,8 ha. Hradisko ve výšce 513 m vybudoval před koncem starší doby bronzové lid věteřovské kultury. Osídlenou plochu přibližně podkovovitého tvaru chránil zpočátku jen násep. V halštatské době bylo opevnění přebudováno a zesíleno. Z té doby pochází nálezy keramiky slezskoplatěnické kultury lidu popelnicových polí. To byli současníci a východní sousedé známých Keltů v 8./7. stol. až k počátku 6. stol. př. Kr. V 9. století zde měli sídlo Slované. Do skály pod hradiskem jsou vytesány reliéfy zpodobňující básníka Petra Bezruče (z r. 1947) a skladatele J. B. Foerstra (z r. 1950), jejichž autorem je opět sochař Karel Otáhal.

Poslední z historických památek, které budou zmíněny jednotlivě, jsou pak zaniklé malé lázně ve Velké Roudce. Ty založil majitel borotínského statku v roce 1839. Bývaly navštěvovány hosty až z Vídně, zvláště poté, co cestu usnadnila nově vybudovaná železniční trať z Velkých Opatovic do Skalice nad Svitavou (uvedena do plného provozu 18.5.1908). Ze staré slávy zůstaly opuštěné lázeňské budovy a Františkův pramen s kvalitní pitnou vodou. Příchozího však překvapí na místě zvláštní uklidňující pocit. Může si představit odvátnou atmosféru a zvuk kočárů přivázejících hosty, kteří před chvílí vystoupili z dýmajícího vlaku na opatovickém nádraží.

Na území města a jeho jednotlivých částí se pak nachází také řada dalších, historicko-kulturních památek. Zmínit lze zejména několik kapliček, řadu (zejména barokních) soch, nespočet křížů, pomník obětem 1. sv. války a další.

Z přírodních památek je v první řadě nutné zmínit místní zámecký park. Ten se rozprostírá na 13,5 hektarech a jeho ozdobou jsou vzácné dřeviny a socha B. Smetany v nadživotní velikosti od ak. soch. K. Otáhala. Původní barokní zahrada, založená (nebo rozšířená) kolem roku 1757, se rozkládala v těsném sousedství zámku, od brány k zámku vedla oboustranná dlouhá příjezdová alej. Přední zahrada byla upravena koncem 18. století a rozšířena o zadní rozlehlou přírodně krajinářskou část podél potoka s rybníkem (dnes zrušen). Hlavním prvkem téměř 13,5 hektarového parku je v současnosti podlouhlý, mírně se svažující palouk, lemovaný lesnatými kulisami, na jejichž okrajích rostou mohutné stromy. Cenné jsou zbytky původního parku z druhé poloviny 18. století a výsadby z poloviny 19. století. Ozdobou města a parku je pak Opatovická lípa. Jedná se o torzo snad nejstarší živé lípy na Moravě s obvodem kmene přes 11 metrů. V roce 2012 jí byl Nadací Partnerství udělen titul Strom hrdina. Druhou ozdobou parku je pak Opatovická borovice černá se sedmi kmeny a výškou okolo 30 metrů. V roce 2014 zvítězila v anketě Strom roku. Třetí ozdobou z řad stromů je pak Zádvorská lepa, která byla vysazena 8. listopadu 1918 spolu s dalšími patnácti lipami na počest založení Československa, ale jako jediná se zachovala až do současnosti. Tento strom se stal vítězem ankety Strom roku v roce 2018. Ve městě a jeho okolí se nachází mnoho přírodních krás.

2 km severně od města Velké Opatovice pak leží údolní nádrž Smolenská přehrada o rozloze 3 ha, kde je možnost koupání bez služeb. Již výše bylo zmíněno také místní koupaliště se 3 bazény a kapacitou až 1100 osob.

Na území města se pak nachází také 3 naučné stezky, které přinášejí turistický potenciál v oblasti pěší turistiky. V centru města, u autobusového nádraží, začínají dva městské naučné okruhy – červený a modrý okruh, které seznamují s historií i současností města. Na poslední stanoviště modrého okruhu navazuje zeleně značená ekovýchovná naučná stezka Hanýsek.

Naučná stezka Hanýsek byla slavnostně otevřena v pátek 10. listopadu 2006. Její vznik iniciovala Společnost Renata. Stezka vede lesními a polními cestami a spojuje Velké Opatovice s Velkou Roudkou, Borotínem a okolními vrchy. Je koncipovaná jako okruh dlouhý přibližně 8 km, s možnou odbočkou na Kamennou svatbu (dalších přibližně 7 km tam a zpět). Průvodcem po jednotlivých zastaveních naučné stezky je zvědavý lišák Hanýsek, který seznamuje návštěvníky s přírodním a kulturním bohatstvím v okolí Velkých Opatovic. Pro děti a hravé dospělé má na každém panelu připravený dotaz vztahující se buď k obsahu panelu nebo k místnímu kraji. Naučná stezka Hanýsek vznikla za podpory Evropského sociálního fondu v rámci programu Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Jihomoravském kraji.

Označení	Jednotlivá stanoviště	Délka trasy
Červený okruh 	1) Autobusové nádraží, 2) Ulice Opleta, 3) Starý hřbitov, 4) Farní kostel sv. Jiří, 5) Velkoopatovický zámek, 6) Zámecký park, 7) Pomník obětem 1. světové války	2,9 km
Modrý okruh 	1) Autobusové nádraží, 2) Ulice Opleta, 3) Starý hřbitov, 4) Strážnice, 5) Ústav sociální péče, 6) Strážnický les, 7) Velkoopatovické kamenictví, 8) Opatovické lípy, 9) Velkoopatovický zámek, 10) Zámecký park, 11) Ulice Kopanina, 12) Ulice Luční	3,7 km
Bílý čtverec s šikmým zeleným pruhem 	1) Ulice Luční, Velké Opatovice, 2) Pod Hradiskem, 3) Opatovické hradisko, 4) Rýbrcoulovo srdce, 5) Bývalé lázně Velká Roudka, 6) Velká Roudka, 7) Rozcestí, 8) Kamenná svatba, 9) Arboretum Borotín	15 km

Obrázek 13 Přehled naučných stezek ve Velkých Opatovicích

Zdroj: Plán rozvoje sportu města Velké Opatovice na období 2019-2025

Město má potenciál také v oblasti cykloturistiky, když přes jeho katastr vede hned 5 cyklotras (viz kapitola doprava) a aktuálně je v realizaci cyklostezka spojující Velké Opatovice s Jevíčkem.

Z hlediska turistického ruchu je nutné zmínit také některé významné památky či turistické zajímavosti v bližším okolí, a to alespoň prostřednictvím krátkého tabulkového přehledu.

Tabulka 12 Významné turistické atrakce v okolí Velkých Opatovic

Obec	Památky, atraktivity
Borotín	arboretum
Jevíčko	muzeum (klášter), synagoga, židovský hřbitov, městská věž, hradby, MPZ
Bouzov	hrad
Boskovice	arboretum, zřícenina hradu, zámek, muzea, westernové městečko, židovské město
Letovice	zámek, zámecký park, klášter
Svojanov	hrad
Moravská Třebová	zámek, muzeum, opevnění
Moravský kras	jeskyně, propast Macocha
Rájec-Jestřebí	zámek

Potenciál Velkých Opatovic v oblasti cestovního ruchu je tak velmi vysoký a určitě není zcela využitý. Jedním z problémů v oblasti cestovního ruchu je absence hromadných ubytovacích zařízení na území města, když ČSÚ eviduje pouze 1 takové zařízení, zároveň však u tohoto zařízení nejsou v minulých letech uvedeni žádní návštěvníci. Zbývá tak pouze ubytování v menších zařízeních, případně v soukromí, což je z hlediska nabídky pro rozvoj turistického ruchu ve městě nedostačující.

HODNOCENÍ PILÍŘE

Hodnocení silných a slabých stránek v rámci ekonomického pilíře ve Velkých Opatovicích

Silné stránky	Slabé stránky
Relativně nízká míra nezaměstnanosti	Vyšší podíl osob v exekuci
Hodně různých památek a turistických zajímavostí ve městě i jeho blízkém okolí	Horší ukazatele ekonomické aktivity obyvatelstva ve městě
Existence turistického informačního centra	Nižší počet ekonomických subjektů v porovnání s podobně velkými městy
Velký potenciál v oblasti turistického ruchu	

DOPRAVA

Silniční doprava

Katastrem města prochází od jihozápadního okraje přes sídla Svárov a Velké Opatovice do severovýchodního okraje silnice II. třídy – II/372. Po západním okraji katastru prochází silnice II. třídy – II/368. Sídlem Velké Opatovice téměř ve směru S-J prochází silnice III. třídy – III/3742. Z této silnice jižně od města Velké Opatovice odbočuje jihozápadním směrem silnice III. třídy – III/3748 (do Borotína). Na západním okraji města Velké Opatovice odbočuje ze silnice II/372 severozápadním směrem silnice III. třídy – III/3725 (přes sídla Brtův u Velkých Opatovic a Korbelova Lhota). Jižní částí města Velké Opatovice prochází silnice III. třídy – III/3723 (ul. Nádražní). Ze západního okraje Velkých Opatovic vede jihozápadním směrem silnice III. třídy – III/3724, která vede přes sídlo Velká Roudka do sídla Malá Roudka, kde se napojuje na silnici II/372. Sídlu Bezděčí je napojeno na silnici II. třídy krátkým slepým úsekem silnice III. třídy – III/36830. Na severovýchodním okraji řešeného území odbočuje ze silnice II/372 východním směrem silnice III. třídy – III/36615. Do severního okraje řešeného území krátkým úsekem zasahuje silnice III. třídy - III/36612.

Celkově tak katastrem města vedou 2 silnice II. třídy a 8 silnic III. třídy. Vlastníkem všech těchto silnic je Jihomoravský kraj a jejich stav je většinou špatný.

Zástavba, která není přímo obsluhována ze silnic II. nebo III. třídy (resp. jejich průjezdných úseků) je na komunikace napojena sítí místních komunikací. Ve většině případů se jedná o průjezdné místní obslužné komunikace funkční třídy C2, na něž jsou napojeny krátké úseky funkční třídy C3 (slepé komunikace), případně veřejně přístupné účelové komunikace. Některé komunikace za hranicí zastavěného území přechází v účelové komunikace (polní a lesní cesty). Motorová doprava je na průjezdných úsecích výše uvedených silnic od pěší oddělena neucelenou sítí chodníků. Klíčovou stavbou z hlediska města je dlouhodobě plánovaná výstavba silnice I. třídy I/43 (původně byla plánovaná rychlostní silnice R43), která by měla vést od Svitávky až na hranici Jihomoravského kraje, tedy na hranici katastru Velkých Opatovic a Jevíčka. Bohužel datum výstavby se neustále odkládá, aktuálně je začátek plánován na rok 2028. Silnice by každopádně měla velký význam ve zlepšení dopravního spojení ve směru na Brno a mohla by i pomoci ekonomickému potenciálu města.

Z hlediska dopravního zatížení jsou ze Sčítání dopravy v roce 2016 dostupné údaje pouze z obou silnic II. třídy a jedné silnice III. třídy, konkrétně ze silnice III/3742. Z dat vyplývá, že na těchto čtyřech silnicích projede denně katastrem města přes 5 tisíc vozidel. Je ale zřejmé, že konečné číslo na všech komunikacích procházejících katastrem města bude zcela jistě vyšší.

Tabulka 13 Intenzita dopravy na silnicích v katastru města Velké Opatovice

Silnice	Úsek silnice	Celkem aut denně
Silnice II/372 Úsek 6-5636	Velké Opatovice - Jevíčko	2285
Silnice II/372 Úsek 6-5637	Svárov – Velké Opatovice	642
Silnice II/368 Úsek 6-2436	Na Chlumské – Na Červené	1032
Silnice III/3742 Úsek 6-6510	Velké Opatovice - Cetkovice	1262

Zdroj: Sčítání dopravy 2016 – ŘSD ČR, vlastní zpracování

Železniční doprava

Katastrem města prochází železniční trať ČD č. 262 Skalice nad Svitavou – Velké Opatovice. Jedná se o jednokolejnou neelektrizovanou trať. Trať prochází východní částí katastrálního území Velké Opatovice – vstupuje do území od východu, pokračuje západním směrem k východnímu okraji sídla Velké Opatovice, kde se esovitě stáčí do prostoru železniční stanice. Odtud pokračuje krátkým úsekem západně, aby se vzápětí stočila jižním a následně jihovýchodním směrem mezi sídla Cetkovice a Borotín. Železniční stanice Velké Opatovice slouží osobní i nákladní dopravě. Na tuto trať navazuje železniční trať 260 Brno – Česká Třebová, která je součástí prvního železničního koridoru. Ze stanice Velké Opatovice odjíždí ve všední dny celkem 6 spojů do Skalice nad Svitavou (přes Boskovice) a 1 spoj do Rájce-Jestřebí (přes Boskovice a Skalici nad Svitavou). Výjimku představuje pátek, kdy spojů do Skalice nad Svitavou není 6 ale 7. O víkendu pak odjíždí do Skalice nad Svitavou pouze 2 spoje, a to v neděli. V opačném směru ze Skalice nad Svitavou rovněž odjíždí do Velkých Opatovic 2 spoje o víkendu, a to pouze v neděli, ve všední dny pak v tomto směru jede 7 spojů s výjimkou pondělí, kdy je spojů 8. Počet spojů se jeví v danou chvíli jako dostatečný, důležité je, že prostřednictvím trati mají občané možnost přesednutí na trať směřující do Brna či České Třebové (a dále do Čech).

Na území města vede ještě jedna železniční trať, a to č. 017 Třebovice v Čechách – Chornice – Velké Opatovice. Trať však aktuálně není pro osobní dopravu využívána.

Autobusová doprava

Autobusová doprava je ve všech částech města zajištěna prostřednictvím Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje. Ve všech částech města je pak alespoň 1 zastávka pro autobusovou dopravu. Počet spojů z města i do města je v řádech několika desítek denně a zaručuje dobré spojení s Letovicemi, Boskovicemi, Jevíčkem, Skalicí nad Svitavou, Moravskou Třebovou a obcemi v okolí. Jedinou slabinou autobusové dopravy je pouze 1 spojení do a z Brna ve všední dny, o víkendu pak spojení s moravskou metropolí absentuje zcela.

Cyklodoprava

Přes katastrální území města vede celkem 5 cyklotras, všechny jsou označeny jako středně náročné. Jejich přehled přináší tabulka níže. Na území města se v tuto chvíli naopak nenachází žádné cyklostezky. V plánu je vybudovat cyklostezku asi 5 km dlouhou, která propojí města Velké Opatovice a Jevíčko. Obě města už mají zpracovanou studii proveditelnosti a dne 18. 9. 2017 uzavřely smlouvu o spolupráci na výstavbu cyklostezky. Z velkoopatovické strany by měla cyklostezka začínat na křižovatce ulice Jevíčská a ulice Na Zkratce, směrem do polí k Jevíčku. Výstavba cyklostezky je jedním z klíčových projektů pro vedení města. Celkově lze zhodnotit, že v oblasti cyklodopravy je situace poměrně dobrá, zvláště vezmeme-li v potaz i cyklotrasy a cyklostezky v rámci širšího regionu. I cykloturistika tak v oblasti či přímo ve městě skýtá značný potenciál. Vzhledem k tomu, že většina cyklotras však vede po komunikacích II. a III. třídy, byla by výstavba výhradně cyklostezky bezpochyby velkým přínosem.

Tabulka 14 Přehled cyklotras procházejících územím Velkých Opatovic

Cyklotrasa	Místa trasy	Délka v km
4066	Velké Opatovice – Smolná - Jevíčko	7

5146	Letovice – Novičí – Svárov – Malá Roudka – Velká Roudka – Velké Opatovice	15
5147	Letovice – Podolí – Vísky – Pamětice – Drvalovice – Vanovice – Borotín – Velké Opatovice	19
5148	Velké Opatovice, náměstí – Brťov – Korbelova Lhota (Slatina)	6
5167	Na Červené – Chlum – Novičí – Deštná, Rumberk	10

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

ELEKTRICKÁ ENERGIE

Kompletní území je v současné době zásobováno elektrickou energií vrchním vedením vysokého napětí 22 kV. Napětí je transformováno trafostanicemi 22 / 0,4 kV. Distribuční soustava je ve vlastnictví E.ON Distribuce, a.s. Sekundární rozvody 0,4 kV jsou v řešeném území vedeny zejména zemními kabely. Ve směru východ – západ prochází řešeným územím nadzemní vedení ZVN 400 kV. Východně od města Velké Opatovice prochází nadzemní vedení VVN 110 kV. Pro zastavitelné plochy s větším počtem obyvatel budou v době uplatnění požadavku na připojení posouzeny kapacitní možnosti a případně budou realizovány nové distribuční trafostanice, ze kterých bude nová zástavba připojena – zejména ve městě Velké Opatovice jednoznačně preferováno připojení zemními kabely. Na území města se nachází také 2 fotovoltaické elektrárny.

Celkově tedy lze zhodnotit stav v oblasti elektrické energie jako uspokojivý a vyhovujícím současným požadavkům.

ZÁSOBOVÁNÍ VODOU

Velké Opatovice

Město Velké Opatovice má místní vodovod pro veřejnou potřebu Velké Opatovice, který je v majetku města a je provozován společností VAS a.s., divize Boskovice. Tento vodovod zásobuje městskou část Velké Opatovice a místní část Velkou Roudku. Jeho zdrojem je JÚ Velké Opatovice, které slouží jako hlavní zdroj vodovodního přivaděče Velké Opatovice – Boskovice pro skupinový vodovod Boskovice. JÚ Velké Opatovice je 5 vrtů + kopaná studna s vydatností pro městskou část Velké Opatovice 20,0 l/s. Voda z JÚ je čerpána jednak do VDJ 2x130 m³/442,65 Velké Opatovice a do VDJ 330 m³/442,65 Nový. Zároveň je voda čerpána do VDJ 150 m³/450,00 Šraňky, ze kterého pokračuje vodovodní přivaděč pro SV Boskovice. Ze jmenovaných vodojemů je voda rozváděna do vodovodní sítě městské části. Vodovod je z roku 1926–1983. Vlastní zásobování místní části Velká Roudka je z VDJ 2x130 m³/442,65 Velké Opatovice pomocí přívodního řadu HDPE 100 RC DE90x8,2, délky 1 633 m a propojovacího řadu HDPE 100 RC DE90x8,2, délky 109 m. Ve výhledovém období se nepočítá s rozšířením vodovodu pro veřejnou potřebu, jen vodovodní síť bude výhledově rozšiřována dle realizace zástavby v souladu s územním plánem obce. Je navržena rekonstrukce přivaděče a rozvodné sítě s ohledem na plánovanou rekonstrukci místních komunikací.

Velká Roudka

Místní část Velká Roudka je napojena na vodovod pro veřejnou potřebu Velké Opatovice. Vlastní zásobování místní části Velká Roudka je z VDJ 2x130 m³ /442,65 Velké Opatovice pomocí přívodního řadu HDPE 100 RC DE90x8,2, délky 1 633 m a propojovacího řadu HDPE 100 RC DE90x8,2, délky 109 m. Je navržena rekonstrukce rozvodné sítě.

Svárov

Místní část Svárov v současné době nemá vodovod pro veřejnou potřebu. Obyvatelé jsou zásobeni pitnou vodou z vlastních studní, u kterých nelze zaručit požadovanou kvalitu. Ve výhledovém období je navržena výstavba samostatného vodovodu pro veřejnou potřebu včetně zdroje, ČS a vodojemu. Vzhledem k odlehlosti spotřebiště od stávajícího vodovodu objektů navrhujeme vybudování vlastního zdroje o vydatnosti 0,2 l/s. Z JÚ bude voda čerpána výtlačným řadem do VDJ 10,0 m³ /500,00 a odtud do sítě ke spotřebiteli. Další alternativou je zásobování pitnou vodou pro skupinu městských částí: Chlum, Svárov (m.č. Velkých Opatovic), Babolky, Dolní Smržov a Novičí (M.č. Letovic). Vodní zdroj a akumulace jsou uvažovány u m.č. Letovice – Chlum. Toto alternativní řešení je závislé na koordinaci s městem Letovice.

Korbelova Lhota

Místní část Korbelova Lhota v současné době nemá vodovod pro veřejnou potřebu. Obyvatelé jsou zásobeni pitnou vodou z vlastních studní, u kterých nelze zaručit požadovanou kvalitu. Po rekonstrukci přivaděče ze zdroje Korbelova Lhota do Brťova se předpokládá vybudování odbočení z přivaděče pro zásobení Korbelovy Lhoty.

Brťov u Velkých Opatovic

Místní část Brťov má vodovod pro veřejnou potřebu, který je v majetku obce (městské části) a provozován společností VAS a.s, divize Boskovice. Městská část Brťov je zásobována vodou ze samostatného vodovodu Brťov, jehož zdrojem jsou 2 JÚ – vrt Brťov s vydatností 1,0 l/s a jímací zářez Korbelova Lhota s vydatností 1,0 l/s. Z vrtu je voda přes síť čerpána do VDJ 25 m³ /462,47 Brťov. Z jímacího zářezu je voda do vodojemu přiváděna gravitačně. Vodovod je z roku 1929. Ve výhledovém období se nepočítá s rozšířením vodovodu pro veřejnou potřebu, jen vodovodní síť bude výhledově rozšiřována dle realizace zástavby v souladu s územním plánem obce. Je navržena rekonstrukce vodojemu, přivaděče a rozvodné sítě.

Bezděč

Místní část Bezděč v současné době nemá vodovod pro veřejnou potřebu. Obyvatelé jsou zásobeni pitnou vodou z vlastních studní, u kterých nelze zaručit požadovanou kvalitu. Ve vzdáleném výhledu bude provedena výstavba samostatného vodovodu pro veřejnou potřebu včetně zdroje s akumulací.

KANALIZACE

Velké Opatovice

V městské části Velké Opatovice je vybudovaná převážně gravitační jednotná kanalizace, kterou jsou odpadní vody odváděny do východní části obce, kde je v blízkosti železničního nádraží umístěna stávající městská ČOV. Většina stok jednotné kanalizace je podchycena hlavním sběračem umístěným na levém břehu Jevíčky, kam je shybkou převedena i část odpadních vod z pravého břehu. Na jednotné kanalizaci je několik odlehčovacích komor (asi 6 ks), kterými jsou v době zvýšených srážek naředěné odpadní vody v požadovaném poměru ředění odlehčeny do recipientu. Odlehčovací komory jsou na jednotné kanalizaci z kapacitních důvodů, aby nedocházelo za dešťů k přetížení a nežádoucímu ovlivňování biologických procesů (přílišné zředění odpadních vod) na ČOV. Vzhledem ke konfiguraci terénu je stoková síť doplněna o dvě lokality s gravitační splaškovou kanalizací, kterou jsou odpadní vody odvedeny do místní čerpací stanice s výtlačkem, kterým jsou čerpány do gravitační části jednotné kanalizace. Jedná se o lokalitu východně od ČOV při ul. Nádražní a lokalitu v severní části města při ul. K Čihadlu. Vzhledem ke konfiguraci terénu je stoková síť doplněna o 1 další ks čerpací stanice s výtlačkem, kterým jsou odpadní vody čerpány do gravitační části kanalizace. K čištění odpadních vod dochází na mechanicko-biologické ČOV, která byla uvedena do trvalého provozu v roce 1998 a na které byla v roce 2014 dokončena kompletní rekonstrukce. Projektovaná kapacita ČOV po rekonstrukci je 5.266 EO. Čistírna se skládá z objektů čerpací stanice, dešťové zdrže, mechanického předčištění s integrovaným zařízením česlí a lapáku písku, oběhové nízkozatížené aktivace se selektorem a sedimentace v kruhových dosazovacích nádržích. Kalové hospodářství obsahuje zahušťovací a odvodňovací linku přebytečných kalů a nádrží pro stabilizaci kalu systémem OSS s aplikací čistého kyslíku. Recipientem pro vyčištěné odpadní vody je vodní tok Jevíčka. Provozovatelem kanalizace a ČOV je Vodárenská akciová společnost a.s., divize Boskovice (dále jen VAS a.s.).

Odkanalizování a čištění odpadních vod bude probíhat stávajícím způsobem. Stávající kanalizační síť bude průběžně rekonstruována dle potřeby a výhledově rozšiřována oddílným kanalizačním systémem v návaznosti na rozvoj města.

Připravované investice:

- rekonstrukce stávající kanalizace ve střední a severovýchodní části města - profil DN 200 v délce asi 92 m, profil DN 300 v délce asi 1,6 km, profil DN 400 v délce asi 1,7 km, profil DN 500 v délce asi 0,4 m, profil DN 600 v délce asi 300 m, profil DN 800 v délce asi 320 m, profil DN 900 v délce asi 135 m a profil DN 1000 v délce asi 70 m, včetně souvisejících objektů na stokové síti

Výhledové investice:

- dostavba gravitační splaškové kanalizace v délce asi 75,0 m pro odvedení odpadních vod z dosud neodkanalizovaných nemovitostí při ul. Lesní Výhledově se uvažuje s napojením splaškových odpadních vod z místní části Velká Roudka a obce Malá Roudka vč. Skočové Lhoty na kanalizační síť města Velké Opatovice a jejich čištění na ČOV Velké Opatovice. Vzhledem k připojení dalších splaškových odpadních vod na ČOV Velké Opatovice bude nutné provést posouzení navazující stokové sítě ČOV a v případě potřeby navrhnout její intenzifikaci a potřebná opatření na stokové síti.

Velká Roudka

V místní části Velká Roudka není kanalizace pro odvádění splaškových odpadních vod. V místní části jsou pouze dílčí úseky dešťové kanalizace s vyústěním do recipientu. Likvidace splaškových odpadních vod probíhá lokálně přímo u zdroje. Splaškové odpadní vody jsou částečně předčištěny v septicích a z části jsou akumulovány v žumpách. Předčištěné odpadní vody ze septiků jsou vypouštěny do stávající dešťové kanalizace. Část k.ú. je ve 2. ochranném pásmu vodního zdroje Opatovice.

Vzhledem k malému počtu obyvatel se neuvažuje s výstavbou splaškové kanalizace. Likvidace odpadních vod bude probíhat individuálním způsobem, požaduje se budování domovních ČOV. Toto řešení bylo projednáno s VAS, a.s.

Svárov

V místní části Svárov není kanalizace pro odvádění splaškových odpadních vod. V místní části je stávající dešťová kanalizace s vyústěním do recipientu, která vznikla zaklenutím vodního toku. Likvidace splaškových odpadních vod probíhá lokálně přímo u zdroje. Splaškové odpadní vody jsou částečně předčištěny v septicích a z části jsou akumulovány v žumpách. Předčištěné odpadní vody ze septiků jsou vypouštěny do stávající dešťové kanalizace.

Územní plán navrhuje řešit odvedení a likvidaci odpadních vod výstavbou nové jednotné kanalizační sítě a výstavbou stabilizační nádrže pro čištění těchto vod.

Vzhledem k malému počtu obyvatel v místní části a nevhodnému místnímu toku se však po projednání VAS a.s., neuvažuje s výstavbou splaškové kanalizace. Likvidace odpadních vod bude probíhat individuálním způsobem pomocí domovních ČOV.

Korbelova Lhota

V místní části Korbelova Lhota není kanalizace pro odvádění splaškových odpadních vod. V místní části jsou pouze dílčí úseky dešťové kanalizace s vyústěním do recipientu. Likvidace splaškových odpadních vod probíhá lokálně přímo u zdroje. Splaškové odpadní vody jsou částečně předčištěny v septicích a z části jsou akumulovány v žumpách. Předčištěné odpadní vody ze septiků jsou vypouštěny do stávající dešťové kanalizace.

Vzhledem k malému počtu obyvatel se neuvažuje s výstavbou splaškové kanalizace. Likvidace odpadních vod bude probíhat individuálním způsobem, požaduje se budování domovních ČOV. Toto řešení bylo projednáno s VAS, a.s.

Brťov u Velkých Opatovic

V místní části Brťov u Velkých Opatovic není kanalizace pro odvádění splaškových odpadních vod. V místní části je stávající dešťová kanalizace s vyústěním do recipientu. Stávající kanalizace je dostatečně kapacitní a je v dobrém stavební a technickém stavu. Likvidace splaškových odpadních vod probíhá lokálně přímo u zdroje. Splaškové odpadní vody jsou částečně předčištěny v septicích a z části jsou akumulovány v žumpách. Předčištěné odpadní vody ze septiků jsou vypouštěny do stávající dešťové kanalizace.

Vzhledem k malému počtu obyvatel se neuvažuje s výstavbou splaškové kanalizace. Likvidace odpadních vod bude probíhat individuálním způsobem, požaduje se budování domovních ČOV. Toto řešení bylo projednáno s VAS, a.s.

Bezděčí

V místní části Bezděčí není kanalizace pro odvádění splaškových odpadních vod. V místní části jsou pouze dílčí úseky dešťové kanalizace s vyústěním do recipientu. Likvidace splaškových odpadních vod probíhá lokálně přímo u zdroje. Splaškové odpadní vody jsou částečně předčištěny v septicích a z části jsou akumulovány v žumpách. Předčištěné odpadní vody ze septiků jsou vypouštěny do stávající dešťové kanalizace.

Vzhledem k malému počtu obyvatel se neuvažuje s výstavbou splaškové kanalizace. Likvidace odpadních vod bude probíhat individuálním způsobem, požaduje se budování domovních ČOV. Toto řešení bylo projednáno s VAS, a.s.

ZÁSOBOVÁNÍ PLYNEM

V rámci území města je plynofikováno pouze město Velké Opatovice. S plynofikací sídel ve střední a západní části města (místní části) se s ohledem na jejich velikost neuvažuje. Ve směru sever – jih prochází východní částí území města VTL plynovod. Z něj se odpojuje západním, resp. severozápadním směrem trasa VTL plynovodu, která vede do regulační stanice na jižním okraji zastavěného území města Velké Opatovice. Z ní je rozvedena středotlaková síť po území města. Aktuální stav v oblasti zásobování plynem je tak dobrý.

ZÁSOBOVÁNÍ TEPLEM

Individuální bytová zástavba je teplofikovaná různě, jak z hlediska otopných systémů (lokální, ústřední), tak z hlediska použitých energií. Převažuje však jednoznačně topení ústřední před etážovým a kamny. Stará individuální bytová výstavba používá k vytápění převážně lokální topidla. Ve většině domů lze využívat všechny druhy dostupných energií tj. pevná paliva, kapalná paliva, plyn a elektřinu. Energeticky jsou však domy jednoznačně orientovány většinou na zemní plyn. Druhým nejpoužívanějším zdrojem pro vytápění jsou pevná paliva, třetí pak elektřina. Centrální kotelny pro dodávky tepla se nachází na území města v části Hliníky a nám. Míru.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

VYUŽITÍ PŮDY

Kompletní území Velkých Opatovic složené z 6 katastrálních území má ke konci roku 2020 rozlohu 2593,18 ha. Z hlediska využití půdy lze konstatovat, že ve Velkých Opatovicích tvoří téměř 65 % půda zemědělská, 24,6 % lesní pozemky, 0,5 % vodní plochy a 10 % zastavěné a ostatní plochy. Ze zemědělské půdy pak tvoří přes 82 % půda orná.

Tabulka 15 Využití půdy ve Velkých Opatovicích k 31. 12. 2020 v %

Obec	Zemědělská půda	ze zemědělské půdy					Lesní pozemky	Vodní plochy	Zastavěné a ostatní plochy
		Orná půda	Vinice	Zahrada	Ovocný sad	Trvalý travní porost			
Velké Opatovice	64,9	82,3	0,0	4,0	0,4	13,3	24,6	0,5	10,0

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

EKOLOGICKÁ STABILITA

Územní systém ekologické stability krajiny (ÚSES) je vzájemně propojený soubor přirozených i pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. ÚSES je nástrojem ochrany přírody. Vymezuje se v plánu systému ekologické stability a je jedním z limitů využití území při provádění pozemkových úprav, zpracování územně plánovací dokumentace, lesnických, vodohospodářských a jiných dokumentů.

Skladebnými částmi ÚSES jsou biocentra, biokoridory a interakční prvky.

Biocentrum je definováno prováděcí vyhláškou č. 395/1992 Sb. (§ 1 písm. a) k zákonu č. 114/1992 Sb. jako biotop nebo soubor biotopů v krajině, který svým stavem a velikostí umožňuje trvalou existenci přirozeného či pozmeněného, avšak přírodě blízkého ekosystému.

Biokoridor je definován prováděcí vyhláškou č. 395/1992 Sb. (§ 1 písm. b) k zákonu č. 114/1992 Sb. jako území, které neumožňuje rozhodující části organismů trvalou dlouhodobou existenci, avšak umožňuje jejich migraci mezi biocentry a tím vytváří z oddělených biocenter síť.

Interakční prvek je krajinný segment, který na lokální úrovni zprostředkovává příznivé působení základních skladebných částí ÚSES (biocenter a biokoridorů) na okolní méně stabilní krajinu do větší vzdálenosti. Mimo to interakční prvky často umožňují trvalou existenci určitých druhů organismů, majících menší prostorové nároky (vedle řady druhů rostlin některé druhy hmyzu, drobných hlodavců, hmyzožravců, ptáků, obojživelníků atd.).

Rozlišuje se lokální, regionální a nadregionální systém ekologické stability.

Zpracovaný územní plán města obsahuje prvky ÚSES jako podklad pro jejich další začlenění do celkové koncepce zeleně v katastrálních územích města při respektování limitů vyplývajících ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny související s ÚSES. Zejména vymezení lokálních biokoridorů a lokálních biocenter, je významné, neboť plní ekostabilizační, protierozní a estetickou funkci v příměstské krajině a poskytují možnost jejich začlenění do prostoru města a rovněž jejich šetrné rekreační využití za předpokladu splnění všech platných předpisů ochrany přírody.

V rámci soustavy závazných prvků ÚSES byly na území Velkých Opatovic vymezeny prvky na lokální a regionální úrovni. Regionální ÚSES je zastoupen biocentrem Smržovec a 2 biokoridory. Lokálních biocenter pak bylo zaznamenáno 11 a biokoridorů 16.

Hodnota koeficientu ekologické stability je ve Velkých Opatovicích dlouhodobě 0,57. To je spíše nižší hodnota. Pro území s hodnotou mezi 0,3 a 1 platí, že se jedná o území intenzivně využívaná, zejména zemědělskou velkovýrobou, oslabením autoregulačních pochodů v ekosystémech, které způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatečné energie.

Jedinou přírodní památkou zařazenou na seznam ochrany přírody je lípa v zahradě u Opatovického zámku, která je zařazena na seznam památných stromů.

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Systém nakládání s odpady je v řešeném území zaveden v souladu s právními předpisy a není nutné ho měnit (Obecně závazná vyhláška č. 1/2004 o systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, včetně systému nakládání se stavebním odpadem ze dne 11. 8. 2004 a Plán odpadového hospodářství Města Velké Opatovice na období 2018-2026).

Město Velké Opatovice má zabezpečení systému nakládání s odpady smluvně zajištěno u společnosti Technické služby Malá Haná s. r. o., která na území města (včetně místních částí) zajišťuje:

- Sběr, svoz a odstraňování směsného komunálního odpadu,
- odvoz a odstranění odpadu ve velkoobjemových kontejnerech,
- sběr, svoz a odstraňování nebezpečných složek odpadu,
- sběr a svoz bioodpadu
- sběr a odvoz využitelných složek odpadu (sklo bílé a barevné, plasty, papír),

Na vytříděné složky komunálního odpadu (plast, papír) slouží popelnice u každého domu, stejně tak je tomu v případě bioodpadu (tzv. metoda door-to-door). Třídění skla pak zajišťuje síť kontejnerů (separačních hnízd) rozmístěných na území města.

Od 1.9.2020 je pro občany Velkých Opatovic a místních částí otevřen sběrný dvůr, kde se ukládají všechny druhy odpadů na tomto jednom místě. Sběrný dvůr je na adrese ul. Nádražní 772 (bývalá výkupna surovin - směr vlakové nádraží). Provozní doba je pondělí a čtvrtek od 14 do 18 hodin a sobota od 9 do 12 hodin.

Město má uzavřenou smlouvu o zajištění zpětného odběru a recyklaci odpadních obalů z plastu, papíru, skla a kompozitních obalů se společností EKO-KOM, a. s. a na zpětný odběr elektrozařízení, pocházejících z domácností, světelných zdrojů, baterií a akumulátorů se společností ASEKOL a.s. (od května 2014).

Z hlediska svozu odpadu lze uvést, že plasty a nápojové kartony a rovněž tak papír se vyváží jedenkrát za 4 týdny. Bioodpad je vyvážen jedenkrát za 4 týdny v měsících lednu, únoru, březnu a prosinci, ve zbylých měsících je vyvážen 1x za 14 dní. Celoročně je pak 1x za 14 dní vyvážen směsný odpad, a to v pondělí ve všech místních částech s výjimkou Velkých Opatovic, kde se vyváží vždy v pátek. Občané si také mohou zažádat o kompostér na svou zahradu.

Sazba poplatku za odvoz komunálního odpadu je aktuálně 540,- Kč za osobu na rok.

HODNOCENÍ PILÍŘE

Hodnocení silných a slabých stránek v rámci enviromentálního pilíře ve Velkých Opatovicích

Silné stránky	Slabé stránky
Dostupné dopravní spojení hromadnou dopravou s městy v okolí	Horší stav/absence vodovodů a kanalizací v místních částech
Vysoký počet cyklotras procházejících městem	Nižší koeficient ekologické stability; intenzivněji využívané území
Existence vlastního sběrného dvora	Absence plánované silnice I/43
Dobrá stav v oblasti elektrické energie	Špatné dopravní spojení s velkými městy Brno, Olomouc, Praha
Zavedený systém sběru odpadů DOOR-TOO-DOOR	

INSTITUCIONÁLNÍ PILÍŘ

Město Velké Opatovice je obcí II. typu, tedy obcí s pověřeným obecním úřadem, které náleží do správního obvodu obce s rozšířenou působností Boskovice. Dle zákona č. 128/2000 Sb., je město Velké Opatovice územním samosprávným celkem s právní subjektivitou.

Městský úřad ve Velkých Opatovicích vedle přenesené působnosti základního rozsahu (podle § 61 odst. 1 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb.) vykonává ve svěřeném rozsahu další přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. Konkrétně městský úřad ve Velkých Opatovicích zahrnuje stavební úřad, který vykonává činnosti vyplývající ze zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, a s ním souvisejících právních předpisů a matriční úřad. Správní obvod úřadů je tvořen obcemi: Velké Opatovice, Borotín, Cetkovice, Malá Roudka, Uhřice a Úsobrno.

Pro zbytek běžných životních situací sídlí příslušné úřady v Boskovicích, kde se nachází finanční, katastrální a živnostenský úřad, nebo úřad práce, případně v Blansku, kde se nachází okresní správa sociálního zabezpečení, okresní soud, okresní státní zastupitelství, hygienická stanice či rovněž úřad práce.

ORGANIZACE A ŘÍZENÍ MĚSTA

Vrcholným orgánem města je zastupitelstvo, které se skládá ze 17 členů. Ze zastupitelstva města byla zvolena 5členná rada města. V čele obou těchto orgánů stojí starostka města. Ve městě je zřízen finanční a kontrolní výbor, investiční a stavební komise, požární komise, komise pro veřejnou zeleň, komise pro projednávání přestupků a sbor pro občanské záležitosti. Rovněž má 5 místních částí (bez Velkých Opatovic) zřízeny své osadní výbory. Město zaměstnává celkem do 50 zaměstnanců.

HOSPODAŘENÍ A MAJETEK MĚSTA

Rozpočet města byl v letech 2015 a 2016 naplňován jako přebytkový, a to poměrně s výraznou rezervou. Roky 2017 a 2018 se nesly ve znamení mírně víceméně vyrovnaných rozpočtů (jeden lehce schodkový, druhý lehce přebytkových), přičemž v těchto letech lze pozorovat nárůst kapitálových výdajů, které souvisejí s prováděnými investicemi ve městě. Rok 2019 pak přináší návrat k přebytkovému hospodaření, a rovněž nejvyšší daňové i nedaňové příjmy za sledované období. Jediným rokem s výrazným schodkovým rozpočtem je ten poslední, 2020, kdy lze pozorovat vysoké kapitálové výdaje, které souvisely s realizací investičních akcí, což se ovšem do určité míry zároveň projevuje i na zvýšené hodnotě přijatých transferů, a také lehký pokles daňových příjmů, který byl způsoben zejména ekonomickými dopady koronavirové krize.

Celkově je evidentní, že v posledních šesti letech byl v součtu rozpočet města přebytkový, a to i přes řadu konaných investičních akcí. Přebytek rozpočtu města za těchto šest let byl v součtu 16 246 tisíc.

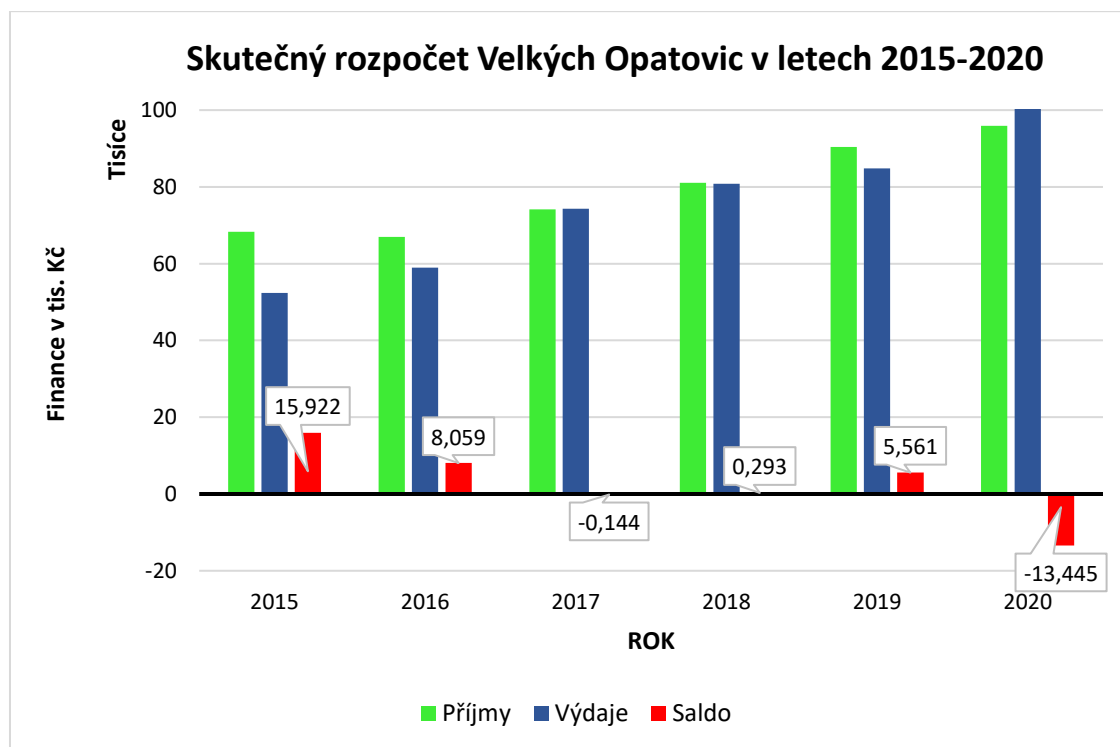
Důležitým kontrolním mechanismem může být také ukazatel celkové zadluženosti, tedy poměr mezi cizími zdroji a celkovými aktivy, které by v případě obcí a měst neměl přesahovat 25 %. V případě Velkých Opatovic je ukazatel na hodnotě 7,59 %, tedy jednoznačně v bezpečném pásmu. Stejně tak je v bezpečném pásmu pravidlo rozpočtové odpovědnosti, které zajišťuje, aby samosprávy byly schopny bez problémů financovat kdykoli v budoucnu své dluhy svými vlastními likvidními prostředky. Hodnota

v případě Velkých Opatovic je 35,91 %, důležité je přitom nepřesáhnout 60 %. Hospodaření města Velké Opatovice v posledních letech tak lze označit na základě této analýzy za dobré.

Tabulka 16 Skutečný rozpočet města v letech 2015–2020 (v tisících Kč)

Rozpočet / Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Daňové příjmy	45 995	49 085	53 239	58 166	62 960	57 465
Nedaňové příjmy	13 589	12 794	12 867	14 512	18 719	17 711
Kapitálové příjmy	102	212	61	858	225	18
Přijaté transfery	8 632	4 902	7 973	7 549	8 493	20 741
Celkové příjmy	68 319	66 993	74 139	81 085	90 397	95 936
Běžné výdaje	45 473	56 902	57 648	54 585	70 008	74 146
Kapitálové výdaje	6 923	2 032	16 636	26 207	14 828	35 235
Celkové výdaje	52 397	58 934	74 283	80 792	84 836	109 381
Saldo	15 922	8 059	-144	293	5 561	-13 445

Zdroj: MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí, Město Velké Opatovice, vlastní zpracování

Obrázek 14 Skutečný rozpočet města v letech 2015–2020 (v tisících Kč)

Zdroj: MONITOR – Integrovaný portál Ministerstva financí, Město Velké Opatovice, vlastní zpracování

BEZPEČNOST

Město Velké Opatovice má rozhodnutím zastupitelstva od 10. června 1992 zřízenou Městskou policii, která je řízena starostkou města. Činnost Městské policie se řídí zákonem č. 553/1991 Sb. o obecní policii a dalšími právními předpisy. Mezi činnost městské policie ve Velkých Opatovicích patří

zajišťování bezpečnosti školní mládeže na přechodech pro chodce, kontroly majetku a zařízení města, provozování městského kamerového systému, kontroly černých skládek, kontroly záborů veřejného prostranství, dodržování nařízení a vyhlášek, řešení problémů v rámci občanského soužití a mnohé další. Územní působnost městské policie se vztahuje na celé území města Velké Opatovice, tedy i na jednotlivé místní části. Aktuálně je složení policie tříčlenné a tvoří jej velitel MP a dva strážníci.

Dále je bezpečnost zajišťována prostřednictvím Policie ČR. Velké Opatovice konkrétně územně spadají pod obvodní oddělení Policie ČR Letovice. V územní působnosti obvodního oddělení Policie ČR Letovice bylo za období 2015 až 2019 zjištěno v průměru 230 trestných činů ročně s průměrnou objasněností 72,4 % za stejné období. Nejvyšší počet trestných činů byl zjištěn v roce 2015, od té doby počet trestných činů setrvale klesal až do roku 2019. Za rok 2020 jsou dostupná data jen ke konci listopadu, nicméně dá se dle stávající hodnoty předpokládat, že trestných činů oproti předchozímu roku spíše přibude. V porovnání indexu kriminality odvodních oddělení Policie ČR na území Jihomoravského kraje ve sledovaném období (leden 2015–listopad 2020) se obvodní oddělení Letovice (577,2) nachází na 10. místě z 35. obvodních oddělení kraje. Bezpečnost na území daného obvodního oddělení je tak poměrně vysoká.

Tabulka 17 Počet trestných činů a jejich objasněnost na území obvodního oddělení Policie ČR Letovice

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Počet zjištěných trestných činů	302	250	207	199	191	187
Objasněnost trestných činů	70 %	72 %	70 %	76 %	74 %	67 %

Zdroj: mapakriminality.cz, vlastní zpracování

* Za rok 2020 jsou údaje dostupné pouze do konce měsíce listopadu

VNĚJŠÍ VZTAHY A VAZBY

Velké Opatovice mají sepsané smlouvy o vzájemné spolupráci a partnerství hned se dvěma městy:

Elbingerode (Harz), Spolková republika Německo

K sepsání smlouvy o partnerství mezi oběma městy došlo v červenci roku 2003. Intenzivní partnerství vyznačující se přátelstvím a kamarádstvím je udržováno především prostřednictvím sborů dobrovolných hasičů obou měst, a to již od roku 1968. Obě města si rovněž kladou za cíl rozvoj lidských, kulturních, sociálních a komunálních vztahů mezi jednotlivci a zájmovými skupinami.

Stari Grad, ostrov Hvar, Chorvatsko

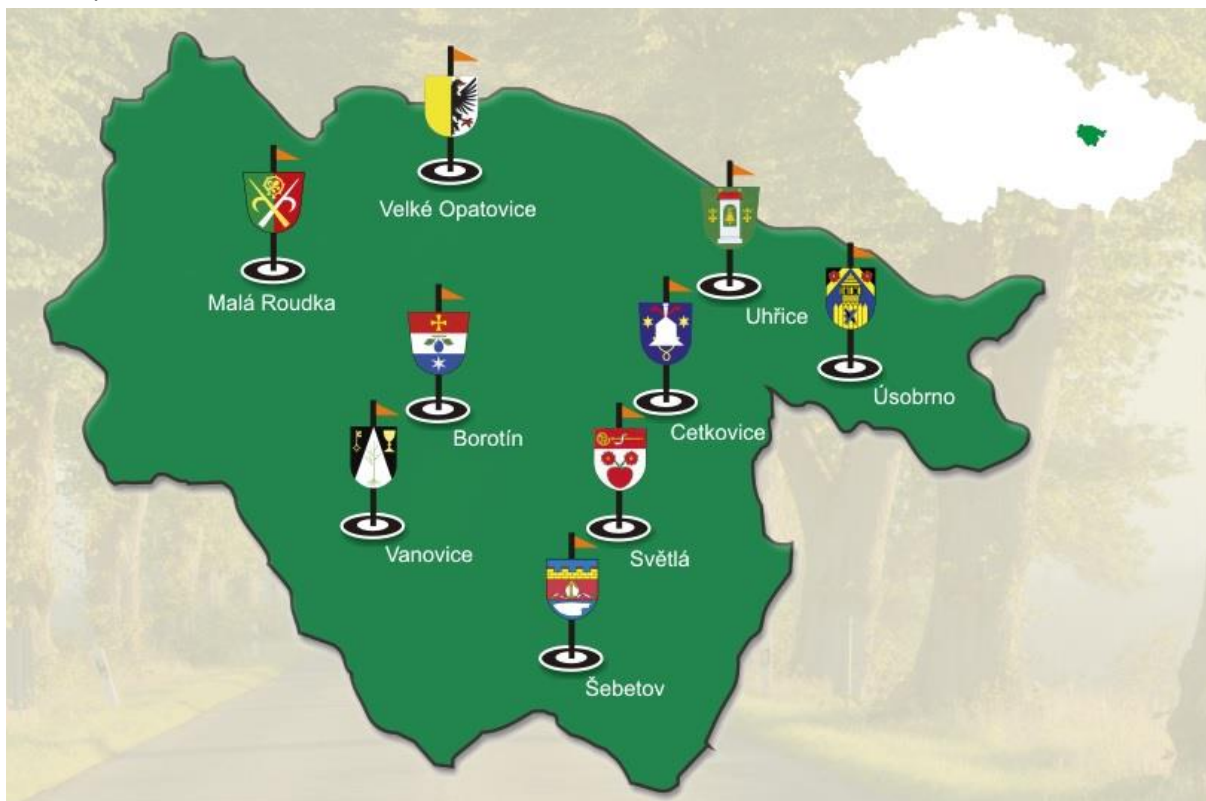
Dohoda o spolupráci mezi městy byla uzavřena v únoru roku 2004. Spolupráce obou měst se zaměřuje zejména na oblast školství, kultury, sportu, ochrany životního prostředí a turistiky. Obě města se zavázaly k vytváření podmínek pro možnost všestranných a přímých kontaktů jejich obyvatel, zejména mládeže s cílem lepšího vzájemného poznání, výměny myšlenek, názorů a informací.

Velké Opatovice jsou však také členem několika organizací:

Mikroregion Malá Haná

Svazek obcí Malá Haná (dále jen mikroregion) se rozkládá v nejsevernějším výběžku Jihomoravského kraje v severním cípu sníženiny zvané Boskovická brázda. Na malém území leží vedle sebe drsné

prostředí Drahanské vrchoviny, teplé a úrodné údolí Boskovické brázdy s kopci a lesnatými výběžky Podorlické pahorkatiny. Lesy jsou oázou klidu, zvoucí k procházce nebo projíždce na koni či kole. Kraj voní jablky, švestkami. Mikroregion tvoří 9 obcí - Borotín, Cetkovice, Malá Roudka, Světlá, Šebetov, Uhřice, Úsobrno, Vanovice a město Velké Opatovice. Celková rozloha mikroregionu je 85 km² a žije zde necelých 8 tisíc obyvatel. Cílem Mikroregionu je obecně rozvoj regionu, cestovního ruchu a kvalitní životní prostředí.

Obrázek 15 Mapa Mikroregionu Malá Haná (členské obce)

Zdroj: Mikroregion Malá Haná - web

Dobrovolný svazek obcí Technické služby Malá Haná

Obce a města v regionu Malé Hané a Boskovicka si vzaly za úkol dlouhodobě řešit otázku odpadového hospodářství na svém území. Důvodem je dopad na životní prostředí, neustále se měnící legislativa a samozřejmě také ekonomická stránka věci. Dobrovolný svazek obcí Technické služby Malá Haná byl založen 7. listopadu 2017 podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, 17 obcemi, mj. i Velkými Opatovicemi. Již 21. prosince 2017 vstoupilo do svazku dalších 6 obcí. Koncem roku 2018, konkrétně 20. prosince se přidaly další 2 obce. Do stávajícího data se přidaly již další více než dvě desítky obcí, a svazek má tak aktuálně pět desítek členů.

Společnost Technické služby Malá Haná s.r.o. byla založena výše uvedeným Dobrovolným svazkem obcí se stejným názvem, tedy DSO Technické služby Malá Haná. Společnost Technické služby Malá Haná s.r.o. byla založena 9. května 2018. Cílem společnosti Technické služby Malá Haná s.r.o. je zajistit kompletní a kompetentní nakládání s odpady. Zavést nové systémy, co nejvíce obyvatelům zjednodušit třídění, zlepšit využití odpadů, jako druhotné suroviny a tím pádem šetřit životní prostředí i finance obcí, potažmo všech. Spolek byl úspěšný v podávání žádostí na nádoby na tříděný odpad do každé domácnosti, a mohl tak úspěšně rozjet metodu door-to-door.

Spolek pro výstavbu rychlostní komunikace R43

Dne 18. 6. 2003 se na MěÚ v Boskovicích sešli starostové obcí z oblasti Boskovicka, Velkoopatovicka, Jevíčka a Moravskotřebovska za účelem založení Svazku obcí pro výstavbu rychlostní komunikace R43 (dále jen Svazek). Hlavním smyslem tohoto Svazku je urychlit výstavbu této rychlostní komunikace, která by měla propojit oblast Moravskotřebovska s Jižní Moravou. Svazek by měl koordinovat rozvoj dopravní a technické infrastruktury a občanské vybavenosti v oblasti, i s ohledem na ochranu životního prostředí. Na založení Svazku se podílelo 24 obcí a měst, které podepsaly Zakladatelskou smlouvu Svazku. Starostové obcí vidí v záměru urychlení výstavby ekonomický rozvoj oblasti, zlepšení dopravní dostupnosti zaostalých mikroregionů v severní části Jihomoravského kraje a jihovýchodní části Pardubického kraje a rozvoj sféry cestovního ruchu. Svazek obcí je otevřen i dalším obcím, které projeví zájem o vstup na základě myšlenky otevřenosti, sladování zájmů a činností samospráv v oblasti. Vznik a činnost tohoto svazku je velmi zásadní. Všichni členové spolku si uvědomují nezbytnost výstavby silnice R43 (I43) pro oboustrannou dostupnost našeho regionu a okolních okresů a velkých měst v rámci zásobování, dojíždění za prací, dopravní logistiky velkých podniků, cestovního ruchu aj.

MAS Partnerství venkova, z.s.

MAS Partnerství venkova vznikla 25. ledna 2005 jako občanské sdružení. Od 1. 1. 2014 je podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, její právní formou spolek a nyní užívá oficiální název MAS Partnerství venkova, z. s.

Členskou základnu MAS tvoří zástupci veřejné, neziskové a podnikatelské sféry působící v dotčeném území. Zástupci členů tvoří jednotlivé orgány MAS. Nejvyšším orgánem MAS je valná hromada, která se skládá ze zástupců všech členů, po jednom za každého člena. Kromě toho může každý člen mít svého zástupce v jednom z volených orgánů. Volenými orgány jsou řídicí výbor, revizní komise a výběrová komise.

Území působnosti MAS o rozloze cca 192 km² se rozkládá v nejsevernější části Jihomoravského kraje a zahrnuje 25 obcí ze 2 mikroregionů - Letovicka a Malé Hané. 19 obcí má méně než 500 obyvatel a jen 2 mají statut města. Průměrná hustota zalidnění je 94 obyvatel na 1 km². Tato hodnota dokládá venkovský charakter převážné části území. Celkem žilo na území MAS k 31.12.2018 17 743 obyvatel.

Místní akční skupina je otevřeným partnerstvím sdružujícím zástupce subjektů veřejné správy a samosprávy, podnikatelského sektoru a neziskové sféry za účelem podpory rozvoje venkova prostřednictvím metody komunitně vedeného místního rozvoje. Základem činnosti spolku je identifikace společných problémových oblastí a hledání společných řešení v oblasti rozvoje venkova. Zakladatelé spolku jsou přesvědčeni, že problémy venkova se musí řešit tam, kde vznikají, to znamená na vesnici.

Hlavním cílem je trvale udržitelný rozvoj venkova dosahovaný metodou komunitně vedeného místního rozvoje. Hlavní činností spolku je tak komunitně vedený místní rozvoj uskutečňovaný na základě strategie komunitně vedeného místního rozvoje (dále jen „SCLLD“) prostřednictvím místní akční skupiny. Hlavní činnost spolku směřuje k ochraně a uspokojení společných zájmů jeho členů. Za účelem naplnění hlavní činnosti provádí spolek zejména tyto činnosti:

- a) tvorba a realizace SCLLD v území působnosti spolku;
- b) koordinace, posuzování a realizace projektů zaměřených na rozvoj území působnosti spolku;
- c) propagace území působnosti spolku a místních aktérů na něm působících;

- d) podpora tvorby a propagace regionálních produktů;
- e) podpora multifunkčního zemědělství a ochrana životního prostředí;
- f) organizace odborných seminářů, konferencí, kulturních, vzdělávacích, osvětových a společenských akcí pro odbornou i širokou veřejnost;
- g) vydávání bezplatně poskytovaných tiskovin a multimédií;
- h) podpora obnovy a rozvoje venkova v území působnosti spolku.

Obrázek 16 Mapa MAS Partnerství venkova (členské obce)

Zdroj: MAS Partnerství venkova – web

Sdružení obcí a měst Jižní Moravy

Sdružení obcí a měst jižní Moravy (dále SOM JM) je právnickou osobou založenou jako sdružení právnických osob ve smyslu § 20 f - 20 j Obč. zák. č. 40/64 Sb. ve znění pozdějších změn a doplňků. Účelem, pro který se Sdružení ustavuje, je koordinace v podobě doporučení a námětů hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje jižní Moravy. Jeho zakladatelé jsou k založení vedeni myšlenkou, že jižní Morava je specifickou oblastí svými přírodními, historickými a sociálními podmínkami a tudíž by činnost Sdružení měla vést k prosazování názorů a zájmů obcí na jižní Moravě, které odpovídají vývojovým trendům v území. Cílem je trvalá prosperita jižní Moravy jako celku.

Euroregion Pomoraví

Právě sdružení obcí a měst Jižní Moravy je jedním ze spoluzakladatelů Euroregionu Pomoraví, který byl založen roku 1999. Euroregion Pomoraví tvoří na straně Slovenska region Záhorie, na straně Rakouska region Weinviertel a na straně České republiky region Jižní Morava. Cílem Euroregionu je podpora přeshraniční spolupráce jakožto základní podmínka regionálního rozvoje a ochrany životního prostředí, technických, ekonomických, sociálních, kulturních a sportovních aktivit zaměřených na rozvoj partnerské spolupráce mezi účastníky na základě společných projektů. Přeshraniční spolupráce uvedených regionů je jednou z forem podpory rozvoje zainteresovaných regionů, upevňování vzájemné důvěry a přínosem pro rozvoj integračního procesu a všestranné spolupráce v Evropě.

Partneři budou rozvojem aktivit v rámci přeshraniční spolupráce postupně naplňovat cíle Evropské unie.

Svaz měst a obcí

Svaz byl založen v roce 1989 jako nepolitická a dobrovolná organizace sdružující města a obce. Jeho kořeny však sahají až do roku 1907, kdy byl zformován jeho předchůdce – Svaz českých měst v království Českém. Svaz je partnerem pro vládní i parlamentní politickou reprezentaci. Podílí se na přípravě a tvorbě návrhů legislativních opatření v oblastech týkajících se kompetencí obcí. Od roku 2004 je Svaz povinným připomínkovým místem, od roku 2005 pak pravidelně minimálně jednou ročně jedná s vládou na základě podepsané Dohody o spolupráci. Dílčí dohody byly postupně podepsány také se stěžejními resorty. Velké Opatovice jsou členem svazu již od roku 1991.

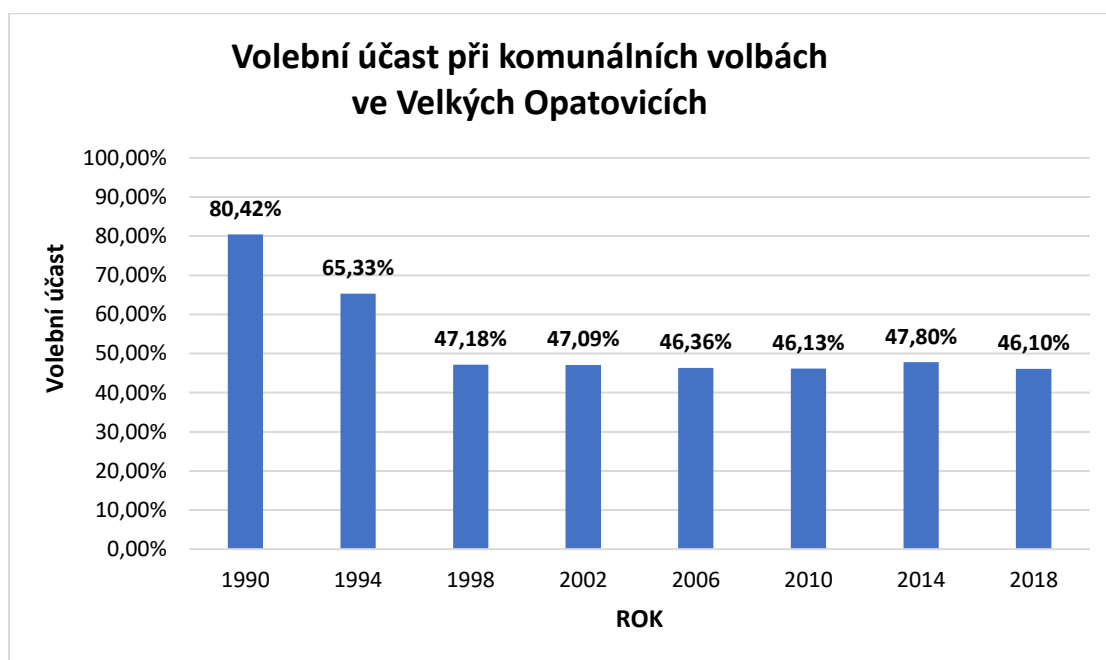
Činnost Svazu je založena především na aktivitě starostů, primátorů a zastupitelů, kteří se nad rámec povinností ve svém městě či obci věnují i obecným problémům samosprávy. Jejich aktivity pak koordinují a rozhodnutí orgánů Svazu vykonávají zaměstnanci svazové kanceláře.

Hlavní cíle Svazu:

- prosazovat společné zájmy obcí a měst ČR všech velikostních kategorií a vytvářet příznivé podmínky k jejich rozvoji
- podílet se na přípravě právních předpisů a dalších opatření vztahujících se k místní samosprávě
- upozorňovat vládu, Parlament i mezinárodní instituce včas na to, jaký dopad mohou mít jimi připravovaná opatření na fungování obcí
- posilovat ekonomickou samostatnost měst a obcí
- informovat a vzdělávat zastupitele i pracovníky místních samospráv
- napomáhat městům a obcím při čerpání dotací z Evropské unie i z národních zdrojů

AKTIVITA OBČANŮ PŘI SPRÁVĚ VĚCÍ VEŘEJNÝCH

Obrázek 17 Volební účast při komunálních volbách ve Velkých Opatovicích od roku 1990

Zdroj: www.volby.cz, zpracování vlastní

Aktivita občanů Velkých Opatovic u komunálních voleb dosahovala maxima při prvních volbách po roce 1989, v roce 1990. Tehdy se k volebním urnám dostavilo přes 80 % oprávněných voličů. V roce 1994 účast poklesla k 65 %, a v následujících komunálních volbách v roce 1998 na zhruba 47 %. V rozpětí 46–48 % se od té doby volební účast u komunálních voleb pohybuje neustále. Celkově lze říct, že volební účast při komunálních volbách je ve městě velmi podobná ve srovnání průměrem celé ČR, a většinou o trochu nižší než je průměr Jihomoravského kraje. Komunální volby jsou společně s volbami do Poslanecké Sněmovny a volbami prezidentskými volbami s největší účastí.

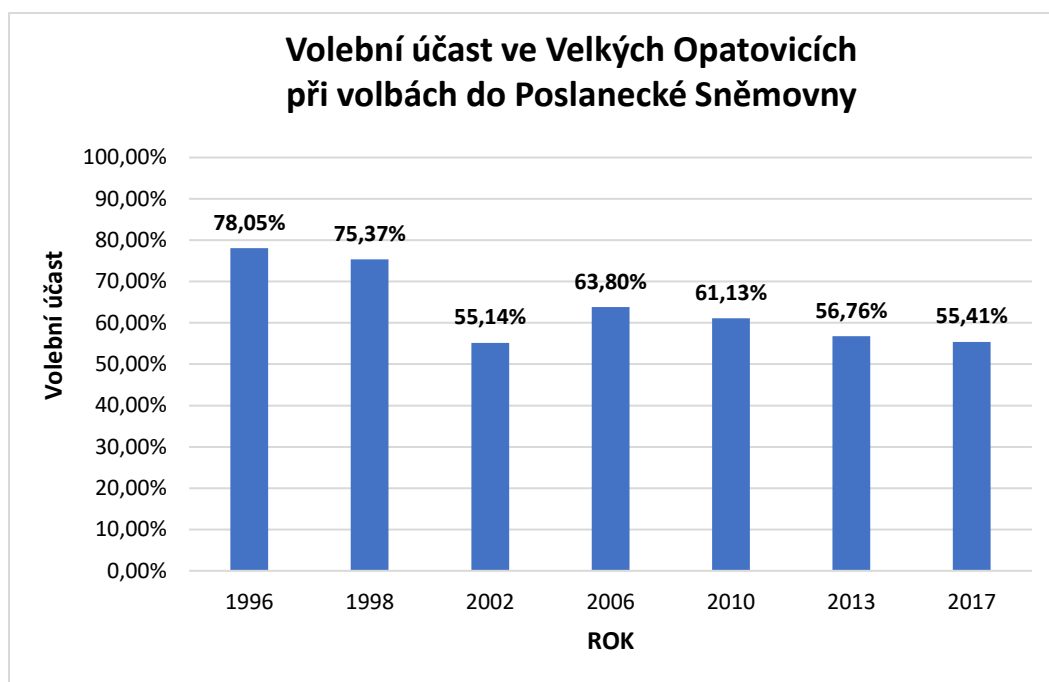
Tabulka 18 Volební účast v komunálních volbách ve Velkých Opatovicích, v Jihomoravském kraji a v ČR

Komunální volby	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Velké Opatovice	80,42 %	65,33 %	47,18 %	47,09 %	46,36 %	46,13 %	47,80 %	46,10 %
Jihomoravský kraj	78,81 %	67,38 %	49,78 %	48,07 %	49,35 %	50,92 %	47,24 %	49,72 %
ČR	73,24 %	62,26 %	46,74 %	45,51 %	46,38 %	48,50 %	44,46 %	47,34 %

Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

Volební účast ve volbách do Poslanecké Sněmovny ve Velkých Opatovicích byla v 90. letech více než 75 %. V roce 2002 nastal hluboký propad na 55 %, následovaný vzestupem na téměř 64 % v roce 2006. Od té doby zase volební účast postupně klesá, naposledy byla přes 55 %. Ve srovnání s průměrem Jihomoravského kraje je účast ve Velkých Opatovicích při volbách do Poslanecké Sněmovny tradičně nižší, porovnání s celou ČR pak s výjimkou prvních dvou voleb v letech 1996 a 1998 vyznívá také spíše negativně.

Obrázek 18 Volební účast ve Velkých Opatovicích při volbách do Poslanecké Sněmovny od roku 1996
Zdroj: www.volby.cz, zpracování vlastní

Tabulka 19 Volební účast ve Velkých Opatovicích, v Jihomoravském kraji a v ČR při volbách do PS

Komunální volby	1996	1998	2002	2006	2010	2013	2017
Velké Opatovice	78,05 %	75,37 %	55,14 %	63,80 %	61,13 %	56,76 %	55,41 %
Jihomoravský kraj	79,26 %	76,06 %	60,03 %	65,29 %	63,27 %	60,55 %	61,75 %
ČR	76,41 %	74,03 %	58,00 %	64,47 %	62,60 %	59,48 %	60,84 %

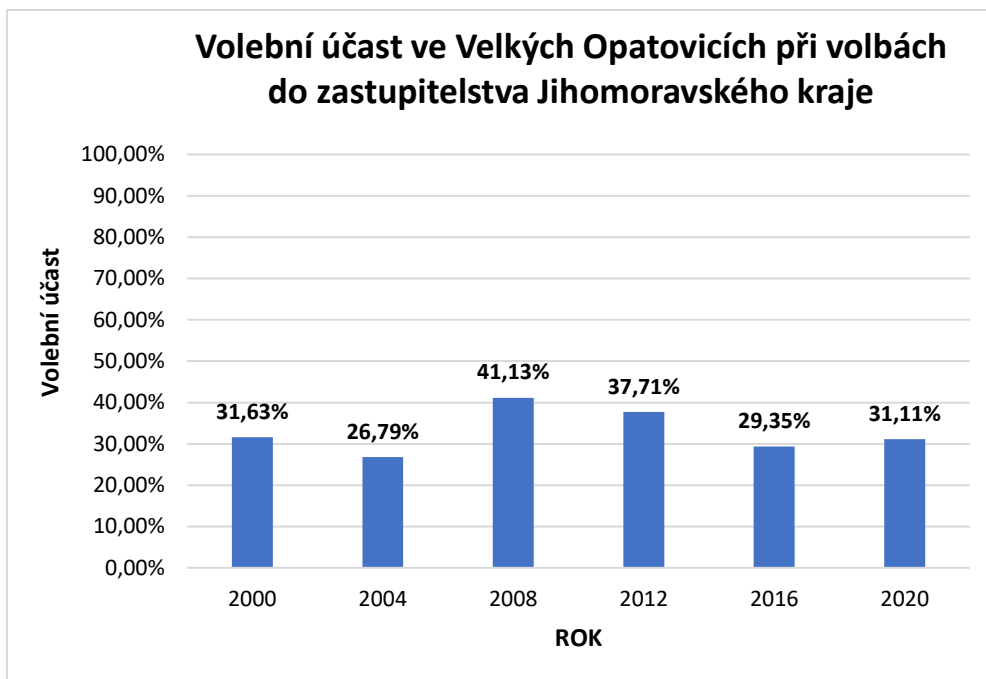
Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

Co se týče voleb do krajského zastupitelstva, i zde platí, že účast ve Velkých Opatovicích bývá spíše nižší než je průměr celého Jihomoravského kraje i celé ČR. Nejvyšší volební účast v obci u tohoto druhu voleb byla zaznamenána v roce 2008, a to 41,13 %.

Tabulka 20 Volební účast ve Velkých Opatovicích, v JM kraji a v ČR při volbách do krajských zastupitelstev

Krajské volby	2000	2004	2008	2012	2016	2020
Velké Opatovice	31,63 %	26,79 %	41,13 %	37,71 %	29,35 %	31,11 %
Jihomoravský kraj	34,93 %	29,71 %	41,05 %	37,76 %	36,84 %	38,82 %
ČR	33,64 %	29,62 %	40,30 %	36,89 %	34,57 %	37,95 %

Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

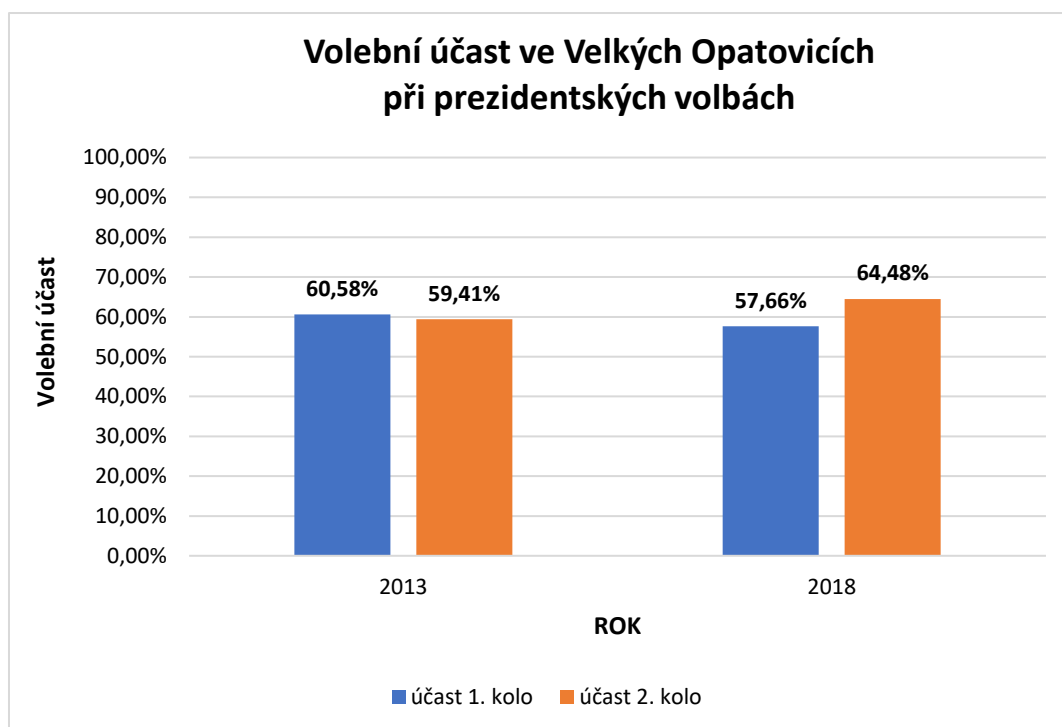
Obrázek 19 Volební účast ve Velkých Opatovicích při volbách do zastupitelstva Jihomoravského kraje
Zdroj: www.volby.cz, zpracování vlastní

Co se týče voleb prezidentských, účast ve Velkých Opatovicích byla v roce 2013 v obou kolech podobná jako byl průměr v rámci celého Jihomoravského kraje i celé České republiky. V roce 2018 pak byla účast v obou kolech v porovnání s krajem i celou ČR o něco nižší. I tak je však účast téměř dvou třetin oprávněných voličů ve 2. kole voleb v roce 2018 z hlediska prezidentských voleb ve městě rekordem.

Tabulka 21 Volební účast ve Velkých Opatovicích, v Jihomoravském kraji a v ČR při prezidentských volbách

Prezidentské volby	2013		2018	
	1. kolo	2. kolo	1. kolo	2. kolo
Velké Opatovice	60,58 %	59,41 %	57,66 %	64,48 %
Jihomoravský kraj	62,28 %	60,96 %	62,56 %	67,49 %
ČR	61,31 %	59,11 %	61,92 %	66,60 %

Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

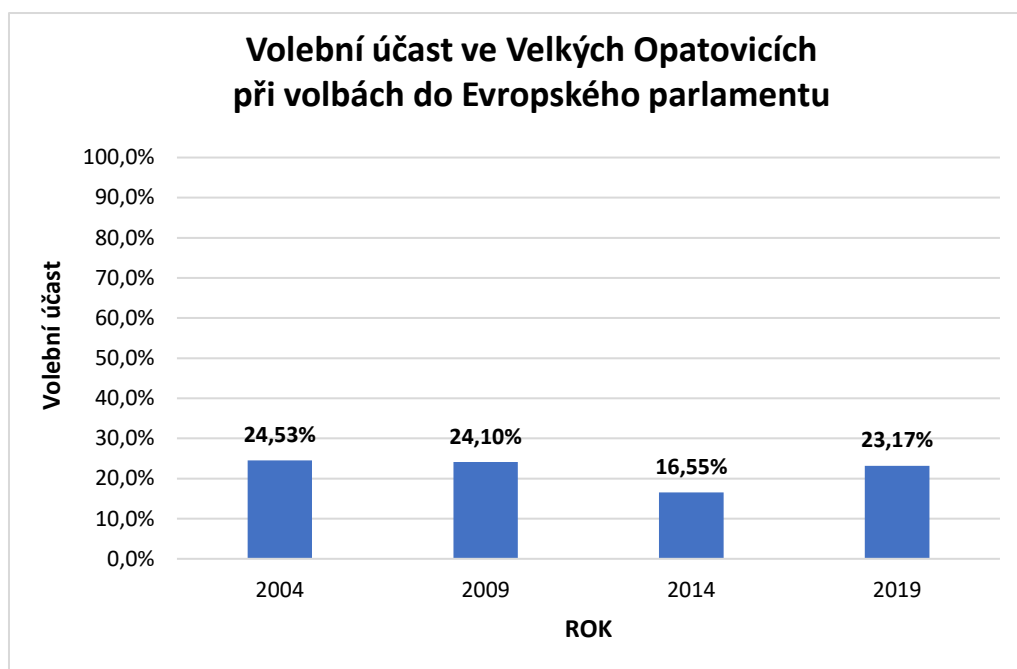
Obrázek 20 Volební účast ve Velkých Opatovicích při prezidentských volbách

Zdroj: www.volby.cz, zpracování vlastní

Tabulka 22 Volební účast ve Velkých Opatovicích, v Jihomoravském kraji a v ČR při volbách do EP

Volby do EP	2004	2009	2014	2019
Velké Opatovice	24,53 %	24,10 %	16,55 %	23,17 %
Jihomoravský kraj	29,66 %	28,64 %	19,14 %	29,54 %
ČR	28,32 %	28,22 %	18,20 %	28,72 %

Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

Obrázek 21 Volební účast ve Velkých Opatovicích při volbách do Evropského parlamentu

Zdroj: www.volby.cz, zpracování vlastní

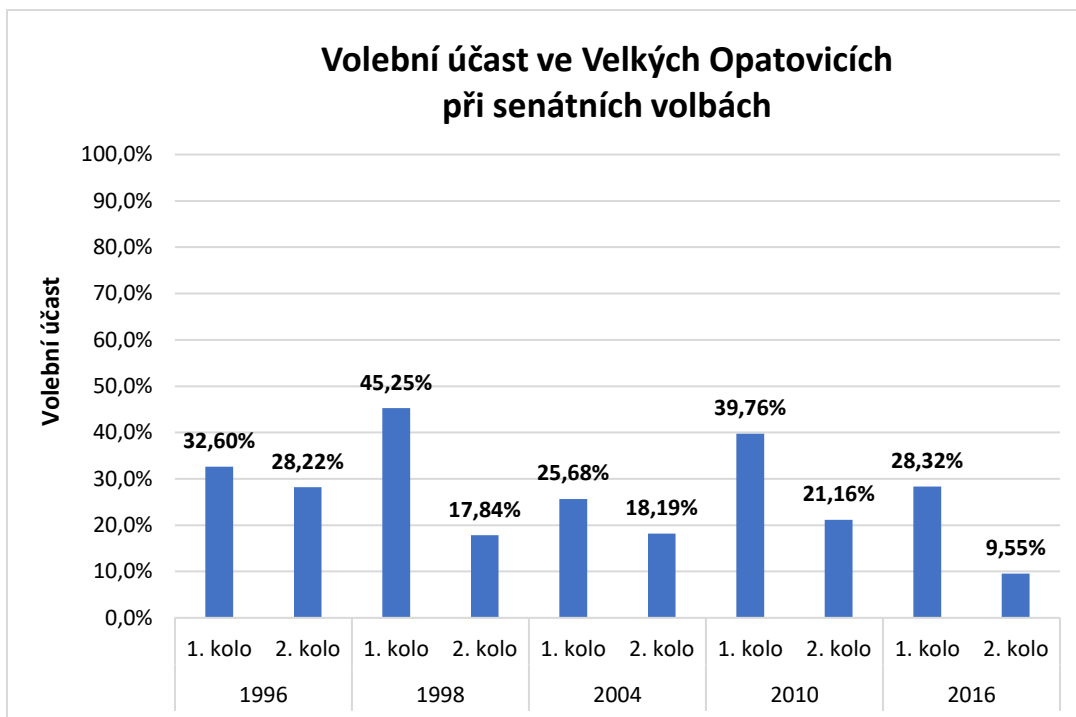
Volbami s tradičně nízkou účastí jsou pak volby do Evropského parlamentu. Ve Velkých Opatovicích přitom bývá účast pravidelně ještě nižší, než je v průměr v rámci Jihomoravského kraje i celé České republiky. Rekordem je tak v tomto ohledu 24,53 % hned z prvních voleb do EP v roce 2004. S výjimkou voleb v roce 2014, kdy byla účast i celorepublikově nízká, se k volebním urnám u tohoto typu voleb dostaví ve Velkých Opatovicích necelá čtvrtina oprávněných voličů.

Posledním typem voleb, kterých se mohou voliči v ČR zúčastnit, jsou volby senátní. Na území senátního obvodu č. 49 – Blansko, do kterého spadají také Velké Opatovice, se dosud uskutečnilo pět senátních voleb, a to v letech 1996, 1998, 2004, 2010 a 2016. Účast přímo ve Velkých Opatovicích bývá tradičně nižší než je průměr senátního obvodu, a to jak v 1. kole, tak i v kole druhém. V naprosté většině případů je pak účast také nižší, než v rámci celé České republiky. Nejvíce voličů ve městě si našlo cestu k senátním volbám v případě 1. kola v roce 1998, tehdy se zúčastnilo přes 45 % oprávněných voličů. Naopak opačný rekord, tedy nejnižší účast, můžeme evidovat u 2. kola v roce 2016, kdy volilo méně než 10 % voličů.

Tabulka 23 Volební účast ve Velkých Opatovicích, v senátním obvodu č. 49 a v ČR při senátních volbách

Senátní volby	1996		1998		2004		2010		2016	
	1. kolo	2. kolo	1. kolo	2. kolo	1. kolo	2. kolo	1. kolo	2. kolo	1. kolo	2. kolo
Velké Opatovice	32,60 %	28,22 %	45,25 %	17,84 %	25,68 %	18,19 %	39,76 %	21,16 %	28,32 %	9,55 %
Senátní obvod č. 49	39,08 %	36,14 %	52,01 %	20,33 %	32,27 %	24,19 %	51,74 %	30,30 %	37,63 %	15,73 %
ČR	35,03 %	30,63 %	42,37 %	20,36 %	28,97 %	18,41 %	44,59 %	24,64 %	33,54 %	15,38 %

Zdroj: www.volby.cz, vlastní zpracování

Obrázek 22 Volební účast ve Velkých Opatovicích při senátních volbách

Zdroj: www.volby.cz, zpracování vlastní

HODNOCENÍ PILÍŘE

Hodnocení silných a slabých stránek v rámci institucionálního pilíře ve Velkých Opatovicích

Silné stránky	Slabé stránky
Dobré hospodaření města v posledních letech	Nízká aktivita občanů při správě věcí veřejných (účast u všech typů voleb)
Silná spolupráce na regionální úrovni s dalšími obcemi a městy v blízkém i širším okolí v rámci několika sdružení	Nejistý příjem daňových příjmů v souvislosti s ekonomickou situací státu v době řešení pandemie COVID-19
Fungující vlastní městská policie	
Nižší počet trestných činů v oblasti – nižší hodnota indexu bezpečnosti	
Velmi dobré čerpání dotačních prostředků	

SWOT ANALÝZA

STRENGTHS (silné stránky)

- Fungující mateřské školy s dostatečnou kapacitou
- Fungující devítiletá základní škola s dostatečnou kapacitou a po rekonstrukci
- Bohatý kulturní a společenský život ve městě, velký počet místních spolků
- Solidní dostupnost sociálních služeb
- Existence turistického informačního centra
- Hodně různých památek a turistických zajímavostí ve městě i jeho blízkém okolí
- Velký potenciál v oblasti turistického ruchu
- Dostupné dopravní spojení s většími městy v okolí (Boskovice, Letovice)
- Napojení na IDS JMK
- Vysoký počet cyklotras procházejících městem
- Dobrý stav technické infrastruktury přímo ve Velkých Opatovicích
- Dobré hospodaření města v posledních letech
- Silná spolupráce na regionální úrovni s dalšími obcemi a městy v blízkém i širším okolí v rámci několika sdružení
- Solidní možnosti volnočasového vyžití
- Dobrá kvalita ovzduší
- Kvalitní životní prostředí
- Nízký počet trestných činů v oblasti – nízká hodnota indexu bezpečnosti
- Fungující vlastní městská policie
- Existence vlastního sběrného dvora
- Absence vyloučených lokalit

WEAKNESSES (slabé stránky)

- Klesající počet obyvatel v posledních letech
- Záporný průměr mechanického i přirozeného přírůstku obyvatel v posledních letech
- Vyšší hodnota indexu stáří v porovnání s ČR s rizikem růstu a stárnutím populace
- Nižší počet dokončených bytů za posledních 10 let
- Vyšší podíl osob v exekuci ve srovnání s průměrem ORP Boskovice a Jihomoravského kraje
- Horší dopravní spojení do Brna, Olomouce (zejména hromadnou dopravou)
- Nižší koeficient ekologické stability; intenzivně využívané území
- Dlouhodobý odliv mladých, kvalifikovaných lidí, kteří nenacházejí ve městě a regionu uplatnění
- Chybějící silnice R43
- Slabá nabídka v oblasti obchodů a služeb s potravinami či jiným zbožím
- Malá nabídka v oblasti pohostinství a ubytovacích služeb
- Horší vzdělanostní struktura v porovnání s okresem i krajem
- Horší stav/absence části technické infrastruktury v místních částech
- Nižší počet ekonomicky aktivních subjektů v porovnání s podobně velkými či blízkými městy
- Nižší aktivita občanů na správě věcí veřejných

OPPORTUNITIES (příležitosti)

- Příprava rozvojových ploch pro výstavbu bytů (byty pro seniory, startovací byty)
- Příprava ploch (zasíťování pozemků apod.) pro výstavbu rodinných domů
- Využití areálu bývalého učiliště
- Přijetí opatření na zadržení vody v krajině
- Využití cyklotras nejen za účelem turistiky, ale např. také cest do práce
- Lobování za výstavbu silnici I/43, příp. R43
- Lepší využití potenciálu v oblasti turistického ruchu, propagace místních památek
- Rekonstrukce areálu zámku (letní kino, oranžerie)
- Zlepšení technické infrastruktury (vodovody, kanalizace, výstavba optických sítí apod.)
- Možnost přeshraniční spolupráce
- Využití dotačních zdrojů na plánované investiční akce
- Účast kulturních a zájmových organizací na propagaci města a regionu
- Budování uceleného systému péče o seniory ve městě
- Nabídka rozvojových ploch pro podnikatele

THREATS (hrozby)

- Nárůst počtu obyvatel v poproduktivním věku spojený s odlivem obyvatel v produktivním věku a poklesem počtu obyvatel ve předproduktivním věku (viz. trend posledních let)
- „Odliv mozků“ do bohatších regionů
- Zvýšená zátěž na systém sociální péče na území města
- Zhoršení dostupnosti zdravotní péče
- Nízký koeficient ekologické stability – hrozba narušení ekosystémů
- Špatná dostupnost kvalifikované pracovní síly
- Zvyšování počtu trestných činů
- Úpadek kulturních a sportovních aktivit (spolků) v důsledku přerušení činnosti během pandemie
- Závislost zaměstnanosti ve městě na jediném velkém zaměstnavateli

VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ

DOTAZNÍKOVÁ ŠETŘENÍ

V rámci zpracování Strategie rozvoje města Velké Opatovice pro léta 2021–2027 se uskutečnily celkem 4 dotazníková šetření. Konkrétně se jednalo o dotazníkové šetření mezi zastupiteli města, dále mezi občany města, mezi podnikateli ve městě a mezi spolky a neziskovými organizacemi. Pokračování této kapitoly přináší hlavní závěry jednotlivých dotazníkových šetření.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI ZASTUPITELI MĚSTA

Dotazník pro zastupitele byl vytvořen v únoru 2021, a od poloviny února do konce března 2021 jej vyplnilo celkem 16 stávajících zastupitelů Velkých Opatovic.

V první otázce se zastupitelé vyjadřovali k tomu, jak by město mělo vypadat v horizontu 10 let. Nejvíce z nich, a to celkem 11, se vyjádřilo pro variantu města pro bydlení. Na druhé pozici s 10 hlasy skončila vize bezpečného města, 8 hlasů obdrželo město s dobrými mezilidskými vztahy. Další varianty zaznamenaly již nižší počty hlasů.

Z hlediska osobní vize počtu obyvatel ve městě k roku 2030 nepanuje mezi zastupiteli jednoznačná shoda. Největší podíl (43,8 %, 7 hlasů) zaznamenala varianta 3751–4000 obyvatel. Naopak 6 zastupitelů (37,5 %) se přiklání k počtu obyvatel mezi 3501 a 3750, a poslední, nejméně početná skupina tří zastupitelů (18,8 %) má vizi více než 4000 obyvatel ve Velkých Opatovicích.

Co se týče důležitosti dotačních titulů pro rozvoj města, všichni zastupitelé vidí dotační tituly jako velmi či středně důležité, přičemž se shodují, že město čerpá dotace často (13x), případně příležitostně (3x).

Ohledně věcí, které ve Velkých Opatovicích nejvíce chybějí, se 5 zastupitelů vyslovilo pro restauraci, a dále 3 hlasy získaly odpovědi parkovací místa, stavební pozemky pro výstavbu RD a nákupní středisko (větší market).

V rámci hodnocení města z pohledu jednotlivých oblastí zastupitelé shledali jako nejlepšími s průměrnou známkou 1,94 podporu kulturního a společenského života a fungování základní a mateřské školy. Na třetí pozici se s průměrem čistá 2 umístila podpora sportu a volnočasových aktivit. Naopak nejhůře zastupitelé hodnotili jednoznačně podporu nové bytové výstavby (průměrná známka 3,06), a také budování technické infrastruktury (průměrná známka 2,63).

Mezi zastupiteli panuje spíše spokojenost s prací městského úřadu, když jej zastupitelé na stupnici 1-5 ohodnotili průměrnou známkou 2,31. Spolupráce v rámci zastupitelstva byla ohodnocena v průměru známkou 2,19 a spolupráce v rámci Mikroregionu známkou 2,44. Spíše nespokojenost projevovali zastupitelé s ochotou občanů podílet se na rozvoji města (průměrná známka 3,13).

V poslední otázce zastupitelé vybírali max. 5 hlavních projektů, na které by se město v následujících letech mělo zaměřit. Nejvíce hlasů, a to 14, získal projekt nových parcel pro výstavbu rodinných domů. Důležitost otázky bydlení ukazuje i 13 hlasů a druhá pozice pro projekt vybudování nových bytů v budově bývalého učiliště (byty pro seniory, startovací byty aj.). Většinovou podporu mezi zastupiteli získaly ještě další dva projekty s 10 hlasy. Konkrétně se jedná o vybudování poldrů ve Velké Roudce a vybudování nových parkovacích ploch na vybraných místech (Hliníky, Strážnice, Náměstí Míru aj.).

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI PODNIKATELI VE MĚSTĚ

Dotazník bylo v období od 3. 3. 2021 do 31. 3. 2021 možné vyplnit prostřednictvím on-line formy. Celkem dotazník vyplnilo 10 podnikatelských subjektů. Osm z deseti subjektů, které vyplnily dotazník, jsou právnické osoby, 2 subjekty jsou fyzické osoby. Všechny subjekty mají sídlo ve Velkých Opatovicích.

V první dobrovolné otázce mohly podnikatelské subjekty vyplnit svůj název. Toho využilo celkem 7 subjektů, a to:

- MMAB Group s.r.o.
- NAMTHUY Plus s.r.o.
- VP Pro s.r.o.
- Jaroslav Kopecký - Střechy
- GERBRICH s.r.o.
- Nomia Pro s.r.o.

Z hlediska počtu zaměstnanců převažovaly v dotazníkovém šetření firmy s méně než 10 zaměstnanci (6 firem, 60 %). Dvě společnosti pak mají 10-49 zaměstnanců, jedna 50-249 zaměstnanců a 1 společnost nemá žádné zaměstnance.

Z hlediska předmětu činnosti se subjekty, které vyplnily dotazník, věnují stavebnictví, obchodu, opravám motorových vozidel a spotřebního zboží (oboje 2x), dále dopravě, skladování, poštám a telekomunikacím, ubytování a stravování, zpracovatelskému průmyslu, výrobě, velkoobchodu a maloobchodu a projekčním a konstrukčním pracím ve strojírenství (vše 1x).

Čtyři společnosti se domnívají, že počet jejich zaměstnanců do roku 2027 spíše poroste. Stejný počet společností se pak domnívá, že počet zaměstnanců bude zhruba stabilní. Zbýlé dvě společnosti nyní nejsou schopny vývoj zaměstnanosti odhadnout.

Pět společností (55,6 %) uvedlo, že v současnosti i výhledově disponují dostatečnými prostory pro své podnikání a pro případné rozšíření aktivit ve městě. Jedna společnost pak v současnosti rovněž disponuje dostatečnými prostory, ale výhledově se to může změnit, resp. pravděpodobně změní. Dvě společnosti pak již nyní dostatečnými prostory nedisponují, ale nevidí problém tento deficit do budoucna ve městě řešit. Jedna firma pak rovněž nedisponuje dostatečnými prostory, avšak vidí to do budoucna jako překážku v setrvání ve městě.

Z hlediska fungování společností ve Velkých Opatovicích v nejbližších letech čtyři firmy očekávají, že setrvají s realizací činnosti ve městě ve větším rozsahu. Tři společnosti plánují firmu rozšířit, avšak do dalších míst i mimo Velké Opatovice, dvě firmy pak plánují setrvat s činností ve stávajícím rozsahu.

Firmy, které plánují rozšíření či přesun mimo Velké Opatovice, uvádí jako hlavní důvody nedostatek prostoru pro rozvoj a přiblížení dodavatelům či odběratelům (oboje 3 hlasy). Dvakrát se pak objevuje nedostatečná podpora ze strany města, 1x potřeba přiblížení regionálnímu centru.

Hodnocení Velkých Opatovic jakožto místo pro podnikání je rozporuplné. Tři firmy vidí město jako dobré, rovněž tři pak jako průměrné. Dvě společnosti zvolily hodnocení podprůměrné, 1 dokonce velmi špatné. Rovněž 1 firma však vidí Velké Opatovice jako výborné místo pro podnikání.

Při hodnocení stavu jednotlivých oblastí ve Velkých Opatovicích se firmy shodly, že jsou všechny oblasti v zásadě průměrné. Stejně tak hodnotí i kvalitu jednotlivých činností prováděných městem, a to až na údržbu silnic a pozemků v jejich okolí, kde se polovina firem vyjádřila, že je dle jejich názoru nedostatečná.

Podnikatelé v závěrečné otázce odpovídali také na to, do jakých oblastí by vedení města mělo investovat pro zlepšení podnikatelského prostředí ve Velkých Opatovicích. Vítězem se v tomto ohledu staly investice do dopravní infrastruktury (individuální doprava), které obdržely 6 hlasů. Na dělené druhé pozici s 5 hlasy nalezneme zlepšení celkového prostředí (vybavenosti) města a společnou propagaci podniků a města. Čtyři firmy se vyjádřily pro podporu lidských zdrojů (vzdělávání). Některé firmy by rovněž ocenily také zlepšení jejich informovanosti, případně zainvestování města do nemovitostí a jejich nabídnutí podnikatelům.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI NEZISKOVÝMI ORGANIZACEMI (SPOLKY) VE MĚSTĚ

Do dotazníkového šetření konaného v průběhu měsíce března se zapojilo celkem 17 neziskových organizací (spolků ve městě).

Jejich přehled je uveden v následující tabulce.

Název neziskové organizace (spolku)
Asi tak
Klub českých turistů, odbor Malá Haná Velké Opatovice
SDH Brťov u V.O.
Klub Mladých Důchodců
Základní umělecká škola Velké Opatovice, příspěvková organizace
Spolek Svaté Cecílie
Modelklub Velké Opatovice z.s
Paprsek, p.o.
SRPŠ Velké Opatovice
MS Podhoří
SDH Velká Roudka
Rodinné centrum Motýlek
ZO Českého zahrádkářského svazu
ZO ČSV Velké Opatovice, z.s.
MALOHANAČKA VELKÉ OPATOVICE z.s.
Myslivecký spolek Velké Opatovice

V druhé otázce organizace odpovídaly, kdo je jejich hlavní cílovou skupinou. Hlavní cílovou skupinou pro osm neziskových organizací je široká veřejnost. Tři subjekty se dle dotazníku zaměřují na děti a mládež, zbylé na seniory, zdravotně postižené či na různý mix cílových skupin.

Z hlediska obslužnosti/zásahu lidí v rámci cílových skupin 6 organizací uvádí, že ročně zasáhnou 100-250 lidí, 5 organizací dokonce více než 250 lidí. Tři organizace pak udávají počet 50-100 lidí a dvě organizace pod 50 osob.

Co se týče finančních zdrojů organizací, největší počet (7) udává jako hlavní finanční zdroj příspěvek obce, resp. města. Pro čtyři subjekty je klíčová dotace kraje, státu, potažmo EU, tři pak žijí zejména z vlastní hospodářské činnosti. Jedenkrát se objevila varianta darů, členských příspěvků, potažmo mixu různých zdrojů.

Na otázku rozšíření, zkvalitnění či dalšího rozvoje aktuální činnosti, 14 organizací uvedlo, že jej plánují. Naopak dvě organizace v tuto chvíli nic podobného v plánu nemají.

Z hlediska potřeb pro rozvoj činnosti spolků/organizace je jimi vnímána jako nejdůležitější potřeba nových členů, nápadů a aktivit (10x) či zapojení mladší generace do činnosti (9x). Spolky či organizace však rovněž často zmiňovaly investice do rekonstrukce zázemí (7x), nákup potřeb pro přímou činnost (6x), či investice do vybavení (5x).

V případě podmínek pro činnost organizace ve městě se více než polovina subjektů (9 subjektů, 56,3 %) domnívá, že jsou dobré. Čtyři subjekty (25 %) je označují dokonce za výborné. Dva subjekty hodnotí podmínky jako průměrné a 1 subjekt (6,3 %) dokonce jako podprůměrné.

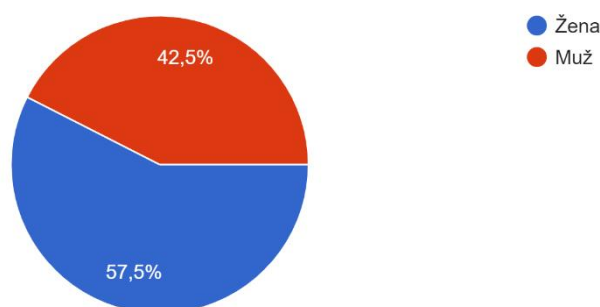
Spolupráci s městem, resp. podporu činnosti ze strany města, většina spolků (10 subjektů, 58,8 %) hodnotí jakou výbornou. Šest subjektů ji pak hodnotí jako dobrou. Pouze jeden subjekt (5,9 %) vnímá podporu jako podprůměrnou.

Finálně pak co se týče pomoci ze strany města by spolky nejčastěji uvítaly finanční podporu, respektive její pokračování. Dále bylo vícekrát zmíněno zlepšení zázemí pro spolky či jeho vytvoření, případně úprava vybavení. Objevily se však také návrhy na propagaci spolku či pomoc s odkupem pozemků.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI OBYVATELI MĚSTA

Dotazník bylo v období od 22. 2. 2021 do 31. 3. 2021 možné vyplnit jak prostřednictvím on-line formy, tak v papírové podobě. Celkem dotazník vyplnilo 288 občanů Velkých Opatovic, z toho 280 prostřednictvím on-line formy a 8 prostřednictvím papírové tištěné verze.

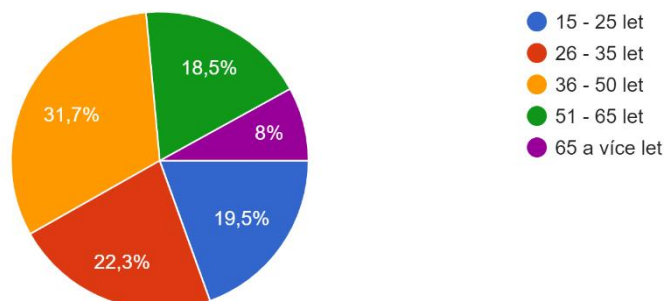
1. Jste:
287 odpovědí

V rámci dotazníkového šetření zodpovědělo otázku na **pohlaví** 287 respondentů. Větší podíl vzorku tvořily ženy (57,5 %; 165 respondentek) než muži (42,5 %; 122 respondentů).

2. Jaký je Váš věk?

287 odpovědí

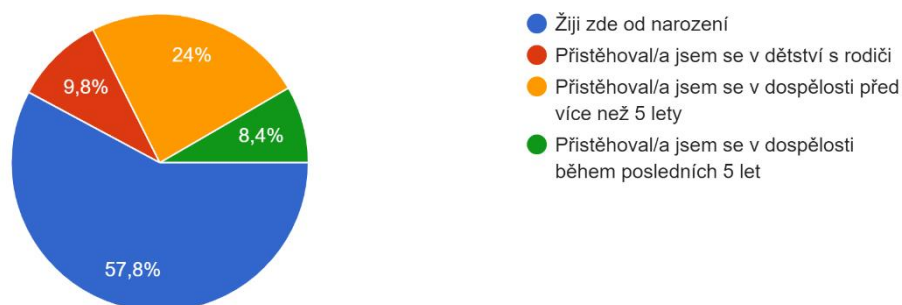

Co se týče **věkové struktury** respondentů, je z grafu patrné, že se zúčastnily všechny věkové kategorie. Největší podíl (31,7 %) zastoupení měla věková kategorie 36-50 let. Více než pětina respondentů (22,3 %) byla ve věku 26-35 let, necelých 20 % respondentů tvořili občané ve věku 15–25 let, dalších 18,5 % pak představovali občané ve věku 51-65 let. Naopak nejnižší podíl měla věková skupina seniorů starších 65 let. Za pozitivní fakt se dá označit vyšší zastoupení mladších věkových skupin a jejich zájem o rozvoj města, ve kterém budou v budoucnu s velkou pravděpodobností žít.

Ve třetí otázce většina respondentů (necelé dvě třetiny – 64,8 %) hodnotila, že **se jim ve městě žije** velmi nebo spíše dobře. Zároveň však necelých 29 % respondentů zvolilo možnost ani dobře, ani špatně. Celkem 17 respondentům (5,9 %) se pak ve městě žije spíše špatně a jednomu respondentovi (0,3 %) velmi špatně.

4. Jaký je Váš vztah k městu?

287 odpovědí

Co se týče **vztahu k Velkým Opatovicím**, je zřejmé, že největší část respondentů žije ve městě od narození (57,8 %). Další velká část (24 %) se přistěhovala v dospělosti před více než 5 lety. Necelých 10 % respondentů se přistěhovalo v dětství s rodiči a zbylá část (8,4 %; 24 respondentů) se přistěhovala během posledních 5 let.

Téměř dvě třetiny respondentů (65,3 %) chtějí rozhodně ve městě bydlet i nadále. Naopak 12,3 % (35 respondentů) se **v budoucnu z města určitě odstěhuje.** Další velká část (22,5 %, 64 respondentů) **zvažuje odstěhování z města.** Počty osob, které zvažují odstěhování či jsou o něm rozhodnutí, jsou poměrně vysoké a značí možný problém s vylidňováním města v dalších letech. Co se týče osob, které se chtějí určitě v budoucnu z města odstěhovat, naprostou většinu představují lidé ve věku 15-35 let, tedy mladší obyvatelé města. Stejná věková skupina doplněná o respondenty ve věku 36-50 let pak představuje nejčastěji zvažující osoby ohledně odstěhování.

Co se týče **mezilidských vztahů ve městě,** téměř dvě třetiny respondentů je hodnotí jako docela dobré (59,4 %) či velmi dobré (4,9 %). Naopak 16 % respondentů označilo vztahy za spíše špatné, 5,9 % dokonce za velmi špatné. Zhruba 13,9 % respondentů pak mezilidské vztahy nedovede posoudit.

V rámci sedmé otázky pak občané odpovídali na to, **co se jim ve městě nejvíce líbí.** Z odpovědí plyne, že se lidem nejvíce líbí blízkost přírody a klidný život. Vyšší počet zmínek zaznamenala také varianta příznivého životního prostředí či kontaktů se sousedy a dalšími obyvateli města. Na paté pozici pak můžeme vidět dobrou dopravní dostupnost.

Odpověď	Počet odpovědí
Blízkost přírody	240
Klidný život	157
Příznivé životní prostředí	72
Kontakty se sousedy a dalšími obyvateli města	53
Dobrá dopravní dostupnost	40

Hlavní problémy města pak občané identifikovali také poměrně jasně a zřetelně. Z odpovědí respondentů je zřejmé, že za největší problém Velkých Opatovic považují naprosto údržbu a výstavbu krajských silnic (157 hlasů). Na druhém místě se s odstupem umístil nedostatek či špatná dostupnost obchodů a služeb (127 respondentů) a na třetí pozici se nachází nedostatek pracovních příležitostí (106 hlasů). Necelých 90 hlasů pak získalo hned několik odpovědí – provoz a parkování automobilů ve městě, celkový vzhled města a veřejných prostranství a údržba a výstavba místních komunikací.

Odpověď	Počet odpovědí
Údržba a výstavba krajských silnic	157
Nedostatek či špatná dostupnost obchodů a služeb	127
Nedostatek pracovních příležitostí	106
Provoz a parkování automobilů ve městě	89
Celkový vzhled města a veřejných prostranství	89
Údržba a výstavba místních komunikací	86

Respondenti také vyjádřili většinovou **ochotu se podílet na rozvoji města,** když je spíše ochotno něco udělat pro rozvoj města 49,8 % respondentů, další necelá čtvrtina je dokonce rozhodně ochotna (24 %).

Celkem 17,8 % respondentů pak neví, 20 respondentů (7 %) spíše ochotných není a 4 (1,4 %) nejsou ochotní rozhodně.

Co se týče **spokojenosti s technickou infrastrukturou**, v součtu přes 80 % obyvatel je spíše či rozhodně spokojených. Naopak přes 12 % je spíše nespokojených, 8 osob (2,8 %) dokonce rozhodně nespokojených. Rovněž 8 osob (2,8 %) si pak stěžovala na kanalizaci, resp. její absenci. Jeden člověk pak chválil internet, další naopak kritizoval nedostatek optických sítí.

V rámci **aktivit, které by občané uvítali**, se stala vítězem územní příprava pro výstavbu nového nákupního centra - obch. řetězce. Hned v závěsu s 87 hlasy skončila územní příprava pro občanskou vybavenost (drobné prodejny, restaurace, kavárna, služby apod.). Třetím nejčastěji sklonovým tématem je výstavba městských bytů a čtvrtým oprava letního kina a jeho provoz, a TOP5 uzavírá rekonstrukce veřejných budov (rekonstrukce zámku).

Odpověď	Počet odpovědí
Územní příprava pro výstavbu nového nákupního centra – obch. řetězce	93
Územní příprava pro občanskou vybavenost (drobné prodejny, restaurace, kavárna, služby aj.)	87
Výstavba městských bytů (nové byty v budově bývalého učiliště)	86
Oprava letního kina a jeho provoz	83
Rekonstrukce veřejných budov (rekonstrukce zámku – bývalá oranžerie – nový multifunkční prostor)	70

Z odpovědí na otázku č. 12 plyne, že respondenti nejvíce čerpají informace o dění ve městě ze sociálních sítí (173), dále z webových stránek města (160) a z městského zpravodaje (152). Vyšší počet hlasů zaznamenal ještě městský rozhlas – 54. Další zdroje informací získaly již nižší počet hlasů, včetně těch, které doplnili sami respondenti.

Odpověď	Počet odpovědí
Sociální sítě	173
Na webových stránkách města	160
Městský zpravodaj	152
Městský rozhlas	54
Na úřední desce	18
Kabelová televize	14
Od sousedů, od lidí, od rodiny	4
Drby, JPP	3
Nezajímám se	2

V rámci otázky č. 13 pak občané odpovídali na sérii několika podotázek, které byly formulovány ve spolupráci s vedením města, které chtělo zjistit reakci občanů na služby kabelové televize, fungování městského úřadu, či zjistit zájem o zasílání informací do mailu či SMS.

a) Máte doma připojení k internetu?

Odpověď	Počet odpovědí	Podíl odpovědí
ANO	277	97,5 %
NE	6	2,1 %
Nevím	1	0,4 %

Většina respondentů (277; 97,5 %) doma má **připojení k internetu**, menší část (6; 2,1 %) nemá, 1 osoba pak neví.

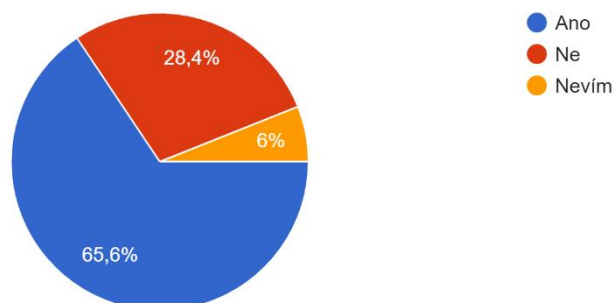
b) Kdo je vaším poskytovatelem internetu?

Odpověď	Počet odpovědí	Podíl odpovědí
Kabelová televize	60	24,9 %
PODA	74	30,7 %
Fortech	53	22,0 %
O ₂	30	12,4 %
T-Mobile	12	5,0 %
HS-net	8	3,3 %
Vodafone	4	1,7 %

Z hlediska **poskytovatele internetu** je portfolio poskytovatelů skutečně velmi pestré. Přes 30 % respondentů využívá služeb firmy PODA. Necelá čtvrtina pak má internet prostřednictvím kabelové televize. Dalších 22 % respondentů má internet od firmy Fortech, 12,4 % od O₂, 5 % od T-mobile, 3,3 % od HS-net a zbylých 1,7 % od Vodafonu.

13c. Jste spokojeni s rychlostí připojení k internetu?

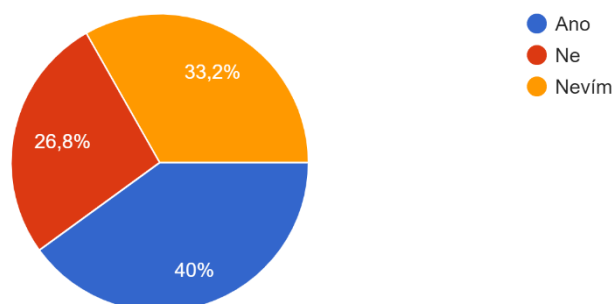
282 odpovědí

Co se týče **spokojenosti s rychlostí internetu**, zhruba dvě třetiny respondentů jsou spokojeny. Naopak 28,4 % respondentů spokojeno s rychlostí internetu není a 6 % pak neví.

13d. Jste spokojeni se službami kabelové televize?

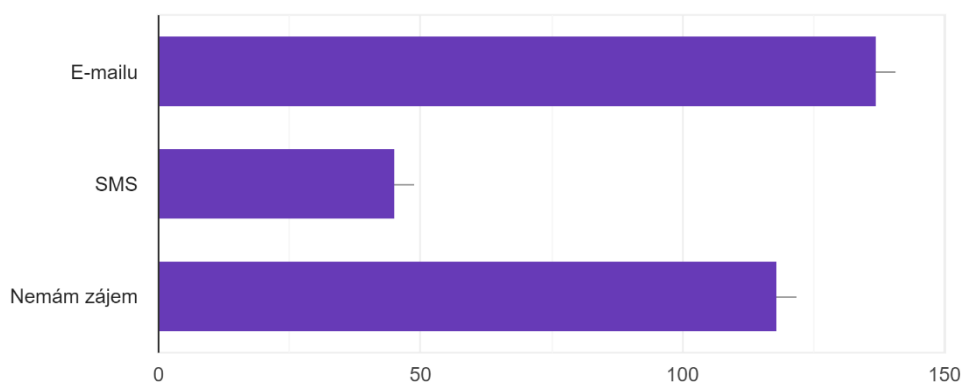
280 odpovědí

U **kabelové televize** je rozložení sil odlišné. 40 % respondentů je s jejími službami spokojeno. Velká část, třetina, pak neví, což může souviset s tím, že kabelovou televizí vůbec nemají. Více než čtvrtina respondentů je pak se službami kabelové televize nespokojena.

13e. Měl/a byste zájem o informace z města do:

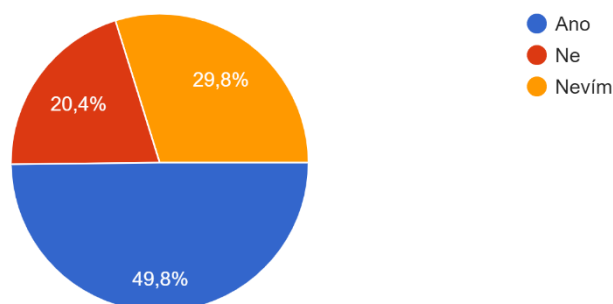
280 odpovědí

Z hlediska **zájmu o informace z města** by 137 osob uvítalo informace do E-mailu a 45 osob do SMS. Naopak 118 respondentů o informace z města prostřednictvím SMS či E-mailu nemá zájem.

13f. Jste spokojeni s fungováním městského úřadu?

285 odpovědí

Z hlediska **spokojenosti s fungováním městského úřadu** zhruba polovina respondentů uvedla, že je spokojena. Naopak pětina (20,4 %) spokojena není a velká část (29,8 %) pak neví.

Otázka číslo 14 byla známkovací, přičemž občané hodnotili **stav jednotlivých oblastí ve Velkých Opatovicích** jako ve škole. Respondenti ohodnotili jednoznačně nejlépe dostupnost školství s průměrnou známkou 1,88. Na druhé pozici, avšak již s průměrem přes 2 (konkrétně 2,19) bylo hodnoceno životní prostředí a na třetí pozici informovanost o dění ve městě (2,24). Dalších tři oblasti však mají podobné průměrné hodnocení, viz. tabulka. Naopak nejhůře občané hodnotí chodníky a cyklostezky (průměr 3,22), místní komunikace (3,09) a podmínky pro podnikání (3,01).

Odpověď	Průměrné hodnocení
Dostupnost školství	1,88
Životní prostředí	2,19
Informovanost o dění ve městě	2,24
Veřejná doprava	2,32
Rozvoj města v posledních letech	2,35
Dostupnost zdravotnictví	2,36
Aktivity Mikroregionu Malá Haná	2,50
Činnost zastupitelstva	2,61
Sportovní vyžití	2,64
Kultura a společenský život	2,80
Podmínky pro podnikání	3,01
Místní komunikace (cesty)	3,09
Chodníky a cyklostezky	3,22

V poslední otázce měli občané zcela volné pole působnosti k tomu, aby se vyjádřili, **co jim ve Velkých Opatovicích nejvíce chybí**.

V první řadě se jedná o **kvalitní restauraci, případně pizzerii**. Hned 36 respondentů vyjádřilo nespokojenost s tím, že se ve městě nenachází kvalitní restaurace, kam by bylo možné zajít na denní

menu, na večeři, případně posedět se známými či hosty. Otázkou však je, jak město může tuto situaci řešit, snad kromě poskytnutí prostorů vhodných ke zřízení restaurace.

Rovněž velmi často zmiňovanou věcí byla **cyklostezka, případně plocha na in-line bruslení či běh**. Velmi často zmiňovaná pak byla konkrétně cyklostezka Velké Opatovice – Jevíčko. Občanům chybí prostor, kde by bylo možné aktivně trávit volný čas, což by právě cyklostezka mohla splnit.

S trávením volného času souvisí také **vyžití pro děti (sportovní)** spočívající ve vybudování dětských hřišť, pískovišť pro nejmenší, a dále volnočasového sportovního areálu např. s multifunkčním hřištěm pro větší děti a mládež. Tato varianta v součtu získala 25 hlasů.

Třetí nejčastěji zmiňovanou variantou je pak **vybudování supermarketu (obchodního řetězce), případně obchodního domu či nákupního centra**, kde by zejména bylo možné nakoupit základní potraviny, ovoce a zeleninu, přičemž současnou nabídku těchto služeb ve městě hodnotí občané jako nedostatečnou.

Z hlediska trávení volného času pak byla rovněž 21x zmíněna **kultura, respektive více kulturních akcí, a to zejména pro dospělou populaci, či např. výstavba společenského sálu či multifunkčního prostoru**.

Další silně vnímanou oblastí je **problematika bydlení**, resp. **nedostatek stavebních parcel, případně městských či sociálních bytů**. Tohle téma bylo zmíněno zejména ve vztahu s mladší generací, která žije ve městě a chtěla by v něm výhledově zůstat, ale nedostatek nabídek k bydlení to neumožňuje.

Šestnáct hlasů pak získala odpověď směřující **k opravě zámku** (úprava směrem k původní podobě), jeho zpřístupnění, vytvoření např. muzea či nějaké expozice, a také **k úpravě parku**.

Poslední výrazněji zmiňovanou variantou je pak **nedostatek bezpečnosti**, resp. nedostatečná kontrola městského majetku, vyhlášek, nařízení, zejména nočního klidu, a to i městskou policií.

SHRNUTÍ

Celkově lze zhodnotit, že se pohledy občanů a zastupitelů ohledně priorit do dalších let ve velké míře shodují a výše uvedené shrnutí odpovědí občanů ohledně chybějících věcí ve Velkých Opatovicích by do určité míry v zásadě mohlo působit jako hlavní výstup z dotazníkových šetření, snad doplněné o výstavbu parkovacích míst, opravu letního kina, údržbu komunikací a péči o životní prostředí. Navrhované priority jsou přitom v naprosté většině případů i v souladu s vizí Velkých Opatovic do dalších let, jak ji vnímá většina zastupitelů města.

NÁVRHOVÁ ČÁST

Vize představuje dlouhodobý obraz o budoucnosti Velkých Opatovic. Popisuje, jak se bude město měnit a zlepšovat, uvádí soubor představ a priorit města. Vize města Velké Opatovice je „směrovkou“ rozvoje, která se váže k časovému horizontu následujících 15 let.

Velké Opatovice - místo pro spokojený život

Velké Opatovice jsou příjemným místem pro život. Stávající i noví obyvatelé oceňují kvalitní technickou infrastrukturu města, kvalitu místních mateřských škol a základní školy, blízkost přírody a možnosti volnočasového vyžití. Dostatečné dopravní spojení včetně hromadné dopravy, krásná krajina a rozmanitá zeleň pak přispívá nejen ke spokojenému životu místních obyvatel, ale zároveň zvyšuje zájem o bydlení ve městě. Město Velké Opatovice i nadále podporuje kulturní, sportovní a společenský život svých obyvatel, což přispívá k dobrým mezilidským vztahům, a k aktivnímu zapojení občanů do života a budoucího rozvoje města.

V souladu s vizí a k jejímu naplňování byly stanoveny následující Dlouhodobé strategické cíle, které pomůžou udržovat kontinuitu rozvoje Velkých Opatovic:

- Cíl 1: Rozvoj technické a dopravní infrastruktury
- Cíl 2: Rozvoj občanské vybavenosti, služeb a podpora podnikání ve městě
- Cíl 3: Péče o životní prostředí a veřejná prostranství
- Cíl 4: Komunitní život ve městě

Pro období platnosti Strategie rozvoje města Velké Opatovice pro léta 2021–2027 budou tyto Dlouhodobé strategické cíle tvořit také Programové cíle tohoto programu rozvoje města.

CÍLE, OPATŘENÍ, AKTIVITY

Cíl 1: Rozvoj technické a dopravní infrastruktury ve městě

Tento cíl se zaměřuje na budování, obnovu a údržbu technické a dopravní infrastruktury ve městě, jejíž stav a kapacita infrastruktury silně ovlivňuje spokojenost obyvatel se životem ve městě a zásadně ovlivňuje možnosti dalšího rozvoje města. Zároveň investice do technické a dopravní infrastruktury představují významnou zátěž pro městský rozpočet. Při realizaci plánovaných aktivit by proto měla být velká pozornost věnovaná kvalitní technické přípravě a zajištění externího spolufinancování.

Opatření 1.1 Technická infrastruktura

Mimo běžných provozních zásahů bude město v následujícím období usilovat především o zajištění kvalitní technické infrastruktury pro své občany, pomocí níž bude možné poskytovat také kvalitní veřejné služby s respektováním principů udržitelného rozvoje. S ohledem na investiční náročnost aktivit bude v řadě případů nutné hledat zdroje externího spolufinancování.

Opatření 1.1 Technická infrastruktura				
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Odpovědnost	Zdroje financování
1.1.1	Rekonstrukce veřejného osvětlení	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Rekonstrukce veřejného osvětlení na území města ve vybraných lokalitách. V rámci aktivity se bude dokončovat postupná výměna svítidel ve městě za LED osvětlení.				
1.1.2	Rekonstrukce/výstavba vodovodů		starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je výstavba vodovodů v těch částech města, kde dosud vodovod není, případně opravy stávající vodovodní sítě.				
1.1.3	Rekonstrukce/výstavba kanalizací		starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je výstavba kanalizace (a s ní spojené infrastruktury včetně ČOV, čerpací stanice a další) v těch částech města, kde dosud není, případně opravy stávající kanalizační sítě (opět včetně s ní spojené infrastruktury v podobě ČOV, čerpací stanice a další).				

1.1.4	Rozvoj optické infrastruktury		starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Postupný rozvoj optické infrastruktury na území města tak, aby Velké Opatovice disponovaly rychlým internetovým připojením.				
1.1.5	Výstavba veřejných WC + trafostanice		starostka, zastupitelstvo	vlastní
Komentář: Cílem aktivity je výstavba veřejných toalet a trafostanice.				
1.1.6	Modernizace městského úřadu		starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: V následujícím programovém období Evropské unie 2021-2027 půjde čerpat dotační prostředky na modernizaci IT zařízení mj. městských úřadů. Nabízí se tak modernizace hardwaru, softwaru a mnohé další.				

Opatření 1.2 Dopravní infrastruktura

Město bude provádět po celé období běžnou údržbu a nutné opravy dopravní infrastruktury. Mimo tyto provozní zásahy patří mezi hlavní aktivity realizované v rámci opatření 1.2. Dopravní infrastruktura otázka opravy vozovek a doplnění chodníků na vybraných ulicích, které jsou ve špatném stavu, případně chodníky pro chodce postrádají. S dopravou se dále pojí také snaha města zajistit občanům dostatek parkovacích ploch, které budou vznikat ve vytipovaných lokalitách.

Opatření 1.2 Dopravní infrastruktura				
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Odpovědnost	Zdroje financování
1.2.1	Rekonstrukce/výstavba místních komunikací	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Postupná rekonstrukce místních komunikací ve městě vzhledem k jejich stavu, případně výstavba nových místních komunikací v případě potřeby.				
1.2.2	Rekonstrukce/výstavba chodníků	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity rekonstrukce stávajících chodníků ve městě, případně výstavba chodníků nových. V obou případech bude maximální snaha o co největší bezbariérovost chodníků. Zároveň může být oprava chodníků spojená rovněž s opravou vjezdů.				

1.2.3	Opravy mostů a lávek	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Rekonstrukce mostů a lávek, případně propustí v majetku města v případě jejich špatného technického stavu.				
1.2.4	Výstavba/rekonstrukce parkovišť a parkovacích míst	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je výstavba parkovišť a parkovacích míst ve vytipovaných lokalitách v rámci města, případně rekonstrukce parkovišť stávajících. Problematika parkování představuje ve Velkých Opatovicích jeden z významněji vnímaných problémů, a to jak mezi občany, tak mezi zastupiteli.				
1.2.5	Rekonstrukce autobusových zastávek		starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je rekonstrukce autobusových zastávek v případě potřeby, a to jako přímo ve Velkých Opatovicích, tak také v místních částech. Součástí oprav zastávek může být také úprava jejich okolí (chodníky, přechody apod).				
1.2.6	Lobbování za výstavbu silnice I/43 (R43) a opravy krajských komunikací na území města		starostka, zastupitelstvo	vlastní
Komentář: Cílem aktivity je lobbování a jednání o opravách krajských komunikací na území města s vedením kraje, a dále pokračování podpory výstavby silnice I/43 (R43).				

Cíl 2: Rozvoj občanské vybavenosti, služeb a podpora podnikání ve městě

Klidný život ve městě a blízkost přírody jsou výraznou devizou Velkých Opatovic. Právě tyto faktory hrají častokrát důležitou roli při volbě místa pro život. Mimo to je však nezbytně nutné, aby město svým občanům poskytovalo i další služby odpovídající jeho velikosti. Neméně důležitá je však také základní infrastruktura pro rozvoj cestovního ruchu, která napomáhá k ekonomickému rozvoji města.

Opatření 2.1 Modernizace budov a majetku ve vlastnictví města

Město bude usilovat o zhodnocení vlastního majetku modernizací budov a pozemků v majetku města. Vedle lepšího komfortu pro zabezpečování správy města připravované aktivity přispějí v některých případech mj. ke snížení energetické náročnosti budov a poskytnou také lepší zázemí pro pestrý spolkový a komunitní život ve městě.

Opatření 2.1 Modernizace budov a majetku ve vlastnictví města				
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Odpovědnost	Zdroje financování
2.1.1	Rekonstrukce budov mateřských škol	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je rekonstrukce budov mateřských škol, a to jak vnitřní, tak vnější – dle potřeby. Plánovaná je mj. například rekonstrukce vnitřních rozvodů v budově 1. MŠ.				
2.1.2	Revitalizace zahrad mateřských škol	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Úprava zeleně, oprava/výměna herních prvků apod.				
2.1.3	Rekonstrukce budovy základní školy	Střední	starosta, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je postupná rekonstrukce budovy základní školy, a to jak vnitřní, tak případně vnější, dle potřeb města a školy.				
2.1.4	Modernizace učeben a tříd v ZŠ či v MŠ	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je modernizace učeben a tříd v základní či mateřských školách.				

2.1.5	Oprava hřbitova	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní
Komentář: Cílem aktivity je průběžná oprava místního hřbitova – plánuje se např. rekonstrukce hřbitovní zdi a oplocení vč. vstupu, rekonstrukce vnitřních cestiček a rozšíření hrobových míst.				
2.1.6	Zateplení bytových domů a ubytovny	Střední	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je zateplení bytových domů ve vlastnictví města a také budovy místní ubytovny.				
2.1.7	Rekonstrukce zámku a zámeckého areálu	Střední	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Oprava budovy zámku (oranžerie), střechy zámku, letního kina a komplexně areálu zámku (např. zámecká zeď).				
2.1.8	Rekonstrukce sběrného dvora	Střední	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je rekonstrukce sběrného dvora dle potřeb města.				
2.1.9	Rekonstrukce zdravotního střediska	Střední	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Rekonstrukce budovy zdravotního střediska dle stávajícího stavu – uvažuje se např. o rekonstrukci kotelny, výměny podlahových krytin aj.				
2.1.10	Pořízení nového zásahového vozidla pro JPO II	Střední	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Pořízení nového zásahového vozidla pro místní jednotku požární ochrany.				

Opatření 2.2 Stabilizace počtu obyvatel města

Velké Opatovice se v posledních letech potýkají s poměrně výrazným poklesem obyvatelstva. Pro udržení svých občanů ve městě či k motivaci nově příchozích obyvatel do města je důležitá vybudovaná základní infrastruktura umožňující realizovat své plány v oblasti bydlení. Zároveň se zvyšujícím se počtem seniorů žijících ve městě je nutné zajistit i pro tuto věkovou kategorii dostatek bytových jednotek, a to i v kombinaci se zajištěním pečovatelské či lékařské péče.

Opatření 2.2 Stabilizace počtu obyvatel města				
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Odpovědnost	Zdroje financování
2.2.1	Příprava území pro výstavbu rodinných domů	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Příprava území (zasíťování parcel apod.) pro výstavbu rodinných domů ve vytipovaných lokalitách ve městě.				
2.2.2	Výstavba/rekonstrukce městských bytů	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Výstavba městských bytů ve vytipovaných lokalitách, resp. přestavba budov za účelem vytvoření městských bytů, případně rekonstrukce stávajících městských bytů. Nově vystavěné byty mohou sloužit pro seniory, samoživitele, případně jako startovací pro mladé rodiny atd.				
2.2.3	Zlepšení dostupnosti lékařské péče	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní
Komentář: Občané v rámci dotazníkového šetření vnímali zhoršenou dostupnost lékařské péče na území města. Vedení města se tak pokusí zajistit co nejlepší dostupnost lékařské péče. Lze volit různé způsoby – oslovení absolventů lékařských fakult, poskytnutí pronájmu ordinace, nabídka pronájmu městského bytu k bydlení apod.				

Opatření 2.3 Podpora sportu, kultury a volnočasových aktivit

Sportovní a volnočasová infrastruktura bude rozšiřovat možnosti aktivního trávení volného času pro obyvatele města. Může však být také doplňkovou infrastrukturou pro rozvoj cestovního ruchu ve městě. Město se rovněž pokusí o zhodnocování kulturního majetku.

Opatření 2.3 Podpora sportu, kultury a volnočasových aktivit				
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Odpovědnost	Zdroje financování
2.3.1	Rekonstrukce knihovny	Střední	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je rekonstrukce místní knihovny, zejména jejího vnitřního vybavení.				
2.3.2	Rekonstrukce sportoviště u ZŠ	Střední	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Rekonstrukce hřiště v areálu základní školy Velké Opatovice.				

2.3.3	Rekonstrukce koupaliště	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní
Komentář: Rekonstrukce místního koupaliště dle potřeb. Aktuálně se plánuje např. rekonstrukce přelivové hrany.				
2.3.4	Výstavba/rekonstrukce cyklostezek	Vysoká	starosta, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je výstavba nových cyklostezek na území města (zejména cyklostezka do Jevíčka), případně jejich vyznačení (za tímto účelem lze využít například stávající polní cesty). Současně je rovněž cílem aktivity rekonstrukce cyklostezek stávajících.				
2.3.5	Vybudování sportovního vyžití – DISK GOLF	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Výstavba hřiště na hraní diskgolfu.				
2.3.6	Oprava kulturních či jiných památek	Střední	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Na území Velkých Opatovic se nachází několik různých památek (sochy, památníky, pomníky, kříže, kapličky a další). Město bude podporovat či realizovat obnovu a zhodnocení kulturních a jiných památek či prvků na svém území. Může se jednat jak o majetek města, tak majetek jiných PO/FO (typicky místní sdružení, spolky, církve).				
2.3.7	Výstavba/rekonstrukce dětských hřišť	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je postupná rekonstrukce starších hřišť (výměna herních prvků apod.) nebo i případná výstavba nových dětských hřišť nebo sportovišť pro děti.				

Opatření 2.4 Podpora podnikání a cestovního ruchu ve městě

Velké Opatovice chtějí být především dobrým a klidným místem pro život svých obyvatel. Zároveň je však zjevné, že má město turistický potenciál, který ještě není zcela využit. Navýšení cestovního ruchu ve městě bez budování velkých ubytovacích kapacit je tak žádoucí. Umožní rozšířit možnosti zaměstnanosti a podpoří místní podnikatele. Kupní síla návštěvníků povede k posílení a rozvoji služeb, které budou lépe a v lepší kvalitě dostupné i pro obyvatele města. V rámci občanské vybavenosti aktuálně občané vnímají nedostatečnou kvalitu stravovacích služeb, a také slabou nabídku obchodů s potravinami.

Opatření 2.4 Podpora podnikání a cestovního ruchu ve městě				
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Odpovědnost	Zdroje financování
2.4.1	Příprava území pro výstavbu objektu občanské vybavenosti (obchodní řetězec s potravinami)	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní
Komentář: Vytipování vhodné lokality na území města pro výstavbu obchodního řetězce s potravinami, příp. menšího obchodního centra (obchod s potravinami, oblečením, obuví apod.).				
2.4.2	Vytipování objektu sloužícího ke stravovacím službám	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní
Komentář: Občané i zastupitelé vnímají jako jeden z největších nedostatků absenci restaurace na území města. Daná aktivita by tak měla směřovat k vytipování vhodného objektu ke stravovacím službám na území města, v případě vlastnictví objektu městem jeho nabídnutí k danému účelu.				
2.4.3	Vybudování zázemí pro cykloturisty	Střední	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Samoobslužný servisní kiosek, dobýjecí stanice pro elektrokola, značení na lokální turistické cíle apod. Mohou využít i občané města.				
2.4.4	Podpora podnikatelských aktivit	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní
Komentář: Umožnit prezentaci (prodej produkce) místních podnikatelů na akcích pořádaných městem nebo na informačních kanálech města. Pomoc se zajištěním prezentace místních podnikatelů a společenských akcí v blízkých turisticky atraktivních lokalitách.				
2.4.5	Vytvoření podnikatelského klastru	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je pomoc s vytvořením podnikatelského klastru vytipováním vhodné lokality apod. Ideální je zaměření například na oblast IT, kdy na malém prostoru může sídlit několik firem.				
2.4.6	Komunikace s podnikateli ve městě	Nízká	starosta, zastupitelstvo	vlastní
Komentář: Cílem aktivity je zavedení komunikace s podnikateli ve městě. Doporučit lze pravidelné konzultace s podnikateli za účelem jejich seznámení s možným dalším rozvojem Velkých Opatovic v ekonomické oblasti (vytipování vhodných lokalit pro podnikání apod.), ale také v dalších oblastech (životní prostředí apod.).				
2.4.7	Podpora cestovního ruchu ve městě	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní
Komentář: Cílem aktivity je podpora cestovního ruchu ve městě prostřednictvím propagace jednotlivých památek na území města.				

Cíl 3: Péče o životní prostředí a veřejná prostranství

Cíl se zaměřuje na aktivity spojené s environmentálním pilířem rozvoje města. Zároveň reflektuje také obecné trendy v oblasti životního prostředí, kterými je zasaženo širší území České republiky.

Opatření 3.1 Revitalizace zeleně a veřejných prostranství ve městě

V samotném městě aktuálně občané nemají problém s nedostatkem zeleně. Město navíc o zeleň dlouhodobě pečuje. Během následujícího období tak bude pokračovat město s komplexní péčí o zeleň a s ochranou životního prostředí. Komplexní revitalizaci si pak vyžádají některé lokality či přímo ulice ve městě.

Opatření 3.1 Revitalizace zeleně a veřejných prostranství ve městě				
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Odpovědnost	Zdroje financování
3.1.1	Revitalizace vybraných ulic a veřejných prostranství	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Rekonstrukce místních komunikací, revitalizace zpevněných ploch, revitalizace/výsadba zeleně, řešení parkování, výměna veřejného osvětlení, výstavba/rekonstrukce chodníků a hracích a odpočinkových zón, sadové úpravy, úpravy terénu apod.				
3.1.2	Výsadba/revitalizace dřevin a zeleně, sadové úpravy	Střední	starosta, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je výsadba/revitalizace dřevin a zeleně a sadové úpravy na vybraných místech na území města. Plochy k výsadbě jsou průběžně vyhodnocovány a výsadba následně provedena. Jde zejména o členění ploch, tvoření druhové rozmanitosti a zadržování vody v krajině.				
3.1.3	Vybudování biocentra/biokoridoru a poldrů	Střední	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je vytvoření biocenter/biokoridorů a poldrů na území města za účelem zlepšení práce s vodou, ochrany životního prostředí a udržení ekologické stability.				
3.1.4	Hospodaření s vodami	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Cílem aktivity je zlepšení hospodaření s vodami na území města. K tomu lze přistoupit lepším využitím dešťových vod na budovách a zpevněných plochách, dále úpravou melioračních kanálů na pozemcích města a mnoha dalšími způsoby.				
3.1.5	Pozemkové úpravy	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace

Komentář: Cílem opatření je realizace návrhů protipovodňových a protierozních opatření ve městě, vč. spolupráce se zemědělskými subjekty, případně krajem/státem při řešení těchto staveb.

3.1.6	Enviromentální osvěta	Nízká	starostka, zastupitelstvo	vlastní
--------------	------------------------------	-------	---------------------------	---------

Komentář: Město bude podporovat environmentální osvětu občanů a dalších osob, které žijí a pohybují se na jejím území, tak aby byla posílena osobní odpovědnost jednotlivců za udržování a zlepšování životního prostředí (upozornění a články na vývěskách, webových stránkách, přednášky, semináře atd.).

Cíl 4: Komunitní život ve městě

Pestrý komunitní život je tím, co udržuje život ve městě. Je důležitým faktorem, který ovlivňuje náš vztah k obci/městu a tomu, jestli je pro nás tím místem, kde chceme prožít svůj život. Z obyvatel města dělá jeho občany a sousedy.

Opatření 4.1 Podpora komunitního a spolkového života ve městě

Velké Opatovice budou i nadále podporovat činnost spolků na svém území a organizaci nejrůznější kulturních, společenských a sportovních akcí.

Opatření 4.1 Podpora komunitního a spolkového života ve městě				
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Odpovědnost	Zdroje financování
4.1.1	Podpora spolkové a kulturní činnosti na území města	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Velké Opatovice budou podporovat činnost spolků a dobrovolných organizací působících ve městě. Podpora může být ve formě poskytnutí prostor a vybavení, finanční, propagační, organizační nebo poradenství. Město také může poskytnout pomoc či podporu (ať už finanční či jinou) při vytvoření nebo opravách spolkového zázemí. Podpora v této oblasti se týká také městské knihovny, která je důležitým prvkem spolkového a kulturního života ve městě.				
4.1.2	Podpora kulturních a společenských (spolkových) akcí	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
Komentář: Město Velké Opatovice se každoročně (spolu)podílí na organizaci několika kulturně společenských (spolkových) akcí. Tuto nezastupitelnou roli bude vykonávat i nadále.				

Opatření 4.2 Otevřená správa vedení města a jeho propagace

Pro vytvoření a udržení vztahu k městu, jako k místu, kde žiji a chci žít, je důležitá i možnost ovlivňovat kvalitu života v něm a nést spoluodpovědnost za další rozvoj města. Pro všechny obce/města je důležitá také spolupráce s partnery v regionu či přeshraniční spolupráce.

Opatření 4.2 Otevřená správa vedení města a jeho propagace				
Aktivita	Název aktivity	Důležitost	Odpovědnost	Zdroje financování
4.2.1	Zapojení občanů do správy města	Střední	starostka, zastupitelstvo	vlastní

Komentář: Cílem opatření je v co největší míře do správy města zapojovat občany formou strategického plánování, veřejných projednání, anket, popularizací účasti na jednání zastupitelstva atd.

4.2.2	Spolupráci s ostatními obcemi/partnery	Vysoká	starostka, zastupitelstvo	vlastní/dotace
--------------	---	--------	---------------------------	----------------

Komentář: Aktivní vyhledávání spolupracujících obcí/měst a dalších partnerů v relevantních případech. Spolupráce v rámci Mikroregionu Malá Haná a MAS Partnerství venkova. Zapojování se do projektů přeshraniční spolupráce, které mohou přispět k popularizaci regionu, jako zajímavého turistického cíle s řadou památek a atrakcí.

Důležitou součástí rozvojové strategie, jak z pohledu priorit, tak z pohledu možného financování, je návaznost na evropské strukturální a investiční fondy pro rozpočtové období EU 2021–2027. Tato kapitola tak přináší shrnutí informací z návrhů relevantních operačních programů s platností k datu zpracování této strategie.

OPERAČNÍ PROGRAM JAN AMOS KOMENSKÝ

Specifický cíl 2.1 Zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury

Příklady typových podporovaných aktivit:

- rekonstrukce a adaptace nevyhovujících vzdělávacích prostor (včetně vybavení) pro potřeby studentů se SP;
- zpřístupnění prostor (i ubytovacích) pro studenty se SP (typově bezbariérovost);
- nová výstavba pro vysoce prioritní projekty v oblasti vysokoškolského vzdělávání;
- modernizace výukových prostor (i terénních výukových zařízení – např. skleníky, venkovní výukové prostory – a prostor pro kolaborativní učení – např. makerspace) podporujících aplikace a zavádění nových výukových metod; pořízení studijních pomůcek a informačních zdrojů pro nové metody výuky.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- **studenti se SP;**
- **žáci ZŠ a SŠ.**

Specifický cíl 2.2 Zvýšit kvalitu, účinnost a relevantnost systémů vzdělávání a odborné přípravy na trhu práce, aby se podpořilo získávání klíčových kompetencí včetně digitálních dovedností

Příklady typových podporovaných aktivit:

Regionální vzdělávání

Proměna obsahu vzdělávání:

- podpora pregramotností v předškolním vzdělávání;
- rozvoj klíčových kompetencí;
- podpora všeobecné složky vzdělání s důrazem na zajištění kvality na všech úrovních vzdělávání;
- inovace ve výuce a modernizace vyučovacích metod a forem vedoucích k rozvoji kritického a kreativního myšlení dětí, žáků a studentů a posílení formativního hodnocení;
- rozvoj digitální gramotnosti a inforatického myšlení;
- podpora STEM dovedností a základních odborných znalostí na ZŠ a SŠ;
- rozšíření a zajištění kvality výuky v cizích jazycích;
- rozvoj podnikavosti a podnikatelských dovedností ve školách;

- rozvoj kariérového poradenství;
- podpora spolupráce škol se zaměstnavateli a sociálními partnery při přípravě a realizaci výuky včetně praktické výuky v mimoškolním prostředí;
- podpora identifikace a nástrojů řešících genderové nerovnosti ve vzdělávání;
- podpora škol a školských zařízení vedoucí ke zvýšení schopnosti realizovat celoživotní učení;
- podpora otevřeného vzdělávání;
- propojování formálního a neformálního (včetně zájmového) vzdělávání včetně tvorby podpůrných profesionálních sítí;
- vytvoření podmínek pro zvýšení možnosti účasti dětí, žáků a studentů v mezinárodních programech.

Pedagogičtí pracovníci:

- zajištění systému podpory profesního rozvoje vedoucích pracovníků škol a školských zařízení se zaměřením na kvalitu;
- podpora komplexního profesního rozvoje pedagogických a akademických pracovníků prostřednictvím uceleného systému podpory, který zahrnuje všechny oblasti tzv. profesionalizačního kontinua;
- podpora účasti zaměstnanců ve vzdělávání na méně využívaných formách a tématech jejich dalšího vzdělávání;
- zajištění komplexní podpory pedagogického leadershipu a odborných kapacit v oblasti využití digitálních technologií ve vzdělávání;
- podpora alternativních vzdělávacích cest k získání pedagogické kvalifikace (doplňující pedagogické studium);
- podpora získávání a doplnění odborné kvalifikace neaprobovaných učitelů zejména v základním a středním vzdělávání;
- vytvoření podmínek pro zvýšení možnosti účasti zaměstnanců ve vzdělávání na vzdělávacích programech v systému dalšího vzdělávání, včetně účasti na mezinárodních aktivitách.

Řízení vzdělávání:

- podpora procesů akčního plánování rozvoje vzdělávání v územích a funkční spolupráce v územích;
- zlepšení dostupnosti datové základny pro všechny aktéry ve všech typech a formách vzdělávání;
- posílení systému VaV v oblasti vzdělávání a podpora pedagogického výzkumu v oblasti modernizace cílů, obsahu a metod vzdělávání, podmínek práce pedagogických pracovníků, struktury a řízení vzdělávací soustavy včetně ověření a využití nových poznatků;
- podpora vzniku opatření vedoucích ke snížení administrativní zátěže škol a školských zařízení;
- podpora vzniku opatření, která povedou k úzké profesní spolupráci mezi školami a VŠ vzdělávajícími učiteli se zaměřením na oblast pedagogických praxí;
- podpora zapojení škol do mezinárodních vzdělávacích programů za účelem získávání zkušeností a přenosu inovativních metod.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- **pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci;**
- **vedení škol a školských zařízení a zřizovatelé;**
- **úředníci územních samosprávných celků,**
- **rodiče dětí a žáků (případně zákonní zástupci), veřejnost;**

Specifický cíl 2.3 Podporovat rovný přístup ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání a odborné přípravě a jejich úspěšnému ukončení, a to zejména pro znevýhodněné skupiny, od předškolního vzdělávání a péče, přes všeobecné vzdělávání a odborné vzdělávání a přípravu až po terciární úroveň, jakož i vzdělávání a studium dospělých včetně usnadnění vzdělávací mobility pro všechny

Příklady typových podporovaných aktivit:

Regionální vzdělávání

Rovnost ve vzdělávání:

- snížení nerovnosti v kvalitě vzdělávání mezi jednotlivými školami i uvnitř škol;
- podpora nástrojů sloužících k prevenci vzniku segregovaných škol;
- podpora změn v procesu vzdělávání se zohledněním individuálních potřeb a schopností každého jednotlivce;
- vytváření bezpečného a stimulačního prostředí motivujícího všechny děti, žáky, studenty a další účastníky vzdělávání k učení v průběhu celého života;
- podpora včasné identifikace a vnitřní diferenciací především v jednotlivých třídách, která umožní každému žákovi a studentovi plně rozvinout své schopnosti ve společnosti všech svých vrstevníků za cílené podpory nadaných dětí, žáků a studentů;
- zlepšení vzdělávacího prostředí na všech typech škol, a to ve vazbě na snížení předčasných odchodů ze vzdělávání, zlepšení vzdělávacích výsledků a zvýšení motivace a celkově well-beingu žáků, studentů a učitelů;
- podpora nástrojů vedoucích ke zvýšení účasti dětí pocházejících ze sociálně znevýhodňujícího prostředí v předškolním vzdělávání, cíleně nástrojů vedoucích ke zvýšení účasti těchto dětí v předškolním vzdělávání;
- podpora nástrojů k eliminaci předčasných odchodů ze vzdělávání a předčasného ukončení školní docházky (např. výchovné, kariérní poradenství, prevence sociálně patologických jevů);
- podpora nediskriminačního přístupu k digitálním vzdělávacím zdrojům, prevence tzv. digitální propasti;
- cílená podpora dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami včetně socioekonomicky znevýhodněných a kulturně odlišných;
- cílená podpora dětem a žákům s odlišným mateřským jazykem a jejich začleňování do vzdělávání;
- podpora spolupráce škol s rodinami dětí a žáků a budování kapacit ve školách a školských zařízeních pro práci s rodinami, tj. podpora sociálních pedagogů, školních asistentů a ostatních pracovních pozic vytvářejících podporu pro učitele a pedagogické pracovníky;

- podpora aktivit vedoucích k eliminaci neodůvodněně vysoké absence dětí a žáků ve školách zejména prostřednictvím spolupráce škol s rodinami dětí a žáků;
- podpora nástrojů k usnadnění přechodu zájemců a uchazečů (i zdravotně a sociálně znevýhodněných) ze středního do terciárního vzdělávání;
- zajištění rozmanité, dostupné a kvalitní nabídky neformálního a zájmového vzdělávání včetně pohybových aktivit a výchovy ke zdraví a zdravému životnímu stylu.

Pedagogičtí pracovníci:

- vytvoření a implementace systému opatření podporujících pozitivní a tvůrčí klima ve škole a školském zařízení;
- podpora kompetencí pedagogických pracovníků ve včasné identifikaci dětí a žáků s výukovými obtížemi, nadaných a v oblasti prevence sociálně patologických jevů;
- podpora kompetencí pedagogických pracovníků a dalších pracovníků ve vzdělávání odpovídající aktuálním potřebám vývoje vzdělávací soustavy, a to zejména využívání potenciálu pedagogické diagnostiky a tomu odpovídající vzdělávací a výchovné strategie, formativního hodnocení a sebehodnocení;
- budování kultury práce s pozitivní i negativní zpětnou vazbou, implementace zásad formativního hodnocení do praxe škol;
- vytvoření organizačních a systémových podmínek pro zvýšení možnosti účasti zaměstnanců ve vzdělávání na vzdělávacích programech v systému dalšího vzdělávání;
- podpora nastavení systému dalšího vzdělávání tak, aby napomáhal diagnostice vzdělávacích potřeb školy a jejich učitelů a dokázal je z větší míry saturovat on-site;
- podpora pedagogických pracovníků pro využívání vzdělávacího potenciálu v muzeích a galeriích.

Řízení vzdělávání:

- posílení dlouhodobého budování systematizované datové základny pro sledování užitečnosti a účinnosti konkrétních opatření na snížení nerovnosti a zvýšení spravedlivosti v přístupu ke vzdělávání;
- realizace mezinárodních šetření výsledků žáků a názorů a postojů učitelů a ředitelů škol;
- podpora analytické činnosti vyhodnocující efektivitu nástrojů ke snižování nerovností v přístupu ke vzdělávání, která umožní jejich evaluaci v čase od úrovně národní až po jednotlivé školy a komparaci získaných poznatků v mezinárodním kontextu;
- zvýšení prostupnosti existujících informačních systémů mezi institucemi vzdělávací soustavy s cílem snadného a efektivního sdílení a využívání dat, informací a analýz nezbytných pro dosažení rovného přístupu ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- **pedagogičtí pracovníci;**
- **vedení škol a školských zařízení a zřizovatelé;**
- **rodiče dětí a žáků (případně zákonní zástupci)**

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Specifický cíl 1.1 Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti

V rámci specifického cíle budou podporovány aktivity spojené se **snižováním energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury**. Jedná se především o:

- snížení energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury,
- snížení energetické náročnosti systémů technologické spotřeby energie,
- výstavbu nových veřejných budov, které budou splňovat parametry pro pasivní nebo plusové budovy.

V rámci cíle realizovat komplexní projekty budou jako doprovodné aktivity podporovány i opatření sledující:

- zlepšení kvality vnitřního prostředí budov,
- zvýšení adaptability budov/infrastruktury na změnu klimatu.

Hlavní cílovou skupinou jsou **veřejné subjekty**.

Jedná se převážně o **obce**, kraje a **jejich organizace jako jsou např. školy, kulturní a sportovní zařízení** dále pak o vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, obchodní společnosti vlastněné ze 100 % veřejným subjektem, státní podniky, organizační složky státu apod.

Vedle veřejných subjektů je podpora cílena i na **spolky**, církve, fundace, ústavy apod.

Specifický cíl 1.2 Podpora energie z obnovitelných zdrojů

V rámci specifického cíle budou podporovány aktivity spojené se **zvýšováním využití obnovitelných zdrojů energie**. Jedná se především o:

- výstavbu a rekonstrukci obnovitelných zdrojů energie pro veřejné budovy,
- výstavbu a rekonstrukci obnovitelných zdrojů energie pro zajištění dodávek systémové energie ve veřejném sektoru,
- výměnu nevyhovujících spalovacích zdrojů na tuhá paliva a pořízování domovních předávacích stanic

Hlavní cílovou skupinou jsou **veřejné subjekty**.

Jedná se převážně o **obce**, kraje a **jejich organizace jako jsou např. školy, kulturní a sportovní zařízení** dále pak o vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, obchodní společnosti vlastněné ze 100 % veřejným subjektem, státní podniky, organizační složky státu apod.

Vedle veřejných subjektů je podpora cílena i na **spolky**, církve, fundace, ústavy apod. Pro oblast výměny nevyhovujících spalovacích zdrojů jsou cílovou skupinou **domácnosti** s tím, že podpora bude poskytována prostřednictvím krajských úřadů.

Specifický cíl 1.3 Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám

V rámci specifického cíle budou podporovány zejména aktivity směřující k předcházení a ke zvýšení odolnosti vůči **povodním, sesuvům půdy a suchu**. Podporovány budou také aktivity směřující ke zvýšení **povědomí o změně klimatu**.

V oblasti **přizpůsobení se na suchu a povodňové prevence** budou podporována zejména opatření v krajině a zastavěném území:

- tvorba nových a obnova stávajících přírodě blízkých vodních prvků v krajině včetně intravilánu;
- tvorba nových a obnova stávajících vegetačních prvků a struktur, včetně opatření proti vodní a větrné erozi;
- úprava lesních porostů směrem k přirozené struktuře a druhové skladbě za účelem posílení jejich stability;
- zakládání a obnova veřejné sídelní zeleně;
- odstranění či eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině;
- realizace protipovodňových opatření;
- realizace opatření ke zpomalení odtoku, vsaku, retenci a akumulaci srážkové vody vč. jejího dalšího využití, zelených střech a opatření na využití šedé vody a infiltrace povrchových vod do vod podzemních;
- zpracování studií a plánů (studie systémů sídelní zeleně, studie odtokových poměrů urbanizovaných území a vsakovacích map, územní studie krajiny, plán územního systému ekologické stability);
- podpora preventivních opatření proti povodním a suchu
- podpora povodňové operativy, zvyšování kapacit pro reakce obcí na povodně technickými prostředky, zvyšování povědomí obyvatel o povodňovém riziku, zvyšování resilience citlivých objektů před povodněmi;
- uvolňování území ohrožených povodněmi k tvorbě povodňových parků;

V oblasti **sesuvů půdy** bude podporována zejména:

- obnova stability svahů, stabilizace a sanace extrémních svahových nestabilit vzniklých v důsledku přírodních jevů.

V oblasti **zvyšování povědomí o změně klimatu** budou podporovány zejména:

- investice do modernizace vzdělávacích environmentálních center.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.: **obce a jiné veřejné subjekty** pro opatření realizované v intravilánech.

Specifický cíl 1.4 Podpora udržitelného hospodaření s vodou

V rámci specifického cíle budou podporovány zejména aktivity směřující ke **zvýšení jakosti povrchové i podzemní vody** a ke **zlepšení zásobování obyvatel pitnou vodou**.

V oblasti **jakosti vody** bude podporováno zejména:

- dobudování a výstavba čistíren odpadních vod,
- intenzifikace čistíren odpadních vod za účelem zvýšeného odstraňování specifického znečištění,
- dobudování a modernizace kanalizací,
- opatření omezující vypouštění odpadních vod z odlehčení na kanalizaci (akumulační nádrže, retenční nádrže, chemické předčištění apod.).

V oblasti **zásobování pitnou vodou** bude podporována zejména:

- výstavba a modernizace vodovodních přívaděčů a vodovodních řadů,
- výstavba a intenzifikace úpraven pitné vody,
- doplnění technologií pro odstraňování specifických polutantů,
- výstavba, intenzifikace nebo revitalizace stávajících vodních zdrojů.

Hlavními cílovými skupinami jsou **obce jako vlastníci vodohospodářské infrastruktury**. Může se jednat o **samotné obce, jejich svazky nebo obchodní korporace vlastněné veřejnými subjekty z alespoň 50 %**.

Specifický cíl 1.5 Podpora přechodu k oběhovému hospodářství

V rámci specifického cíle budou podporovány zejména aktivity vedoucí k **přechodu na principy oběhového hospodářství a zlepšení uplatňování hierarchie nakládání s odpady**, a to prostřednictvím investic zejména do prevence vzniku, znovuvyužití a recyklace odpadu.

V oblasti **prevence vzniku odpadů** budou podporovány zejména:

- kompostéry pro předcházení vzniku komunálních odpadů,
- RE-USE centra pro opětovné použití výrobků včetně aktivit pro opravy a prodloužování životnosti výrobků, podpora prevence vzniku textilního a oděvního odpadu,
- budování infrastruktury potravinových bank,

- podpora prevence vzniku odpadů z jednorázového nádobí nebo jednorázových obalů.

V oblasti **materiálového a energetického využití odpadů** bude podporována zejména:

- výstavba a modernizace sběrných dvorů, doplnění a zefektivnění systému odděleného sběru/svozu zejména komunálních odpadů včetně podpory door-to-door systémů a zavedení systémů PAYT ("Pay-as-You-Throw"),
- podpora třídících a dotřídovacích systémů (včetně úpravy) pro separaci ostatních odpadů,
- budování zařízení pro úpravu a zpracování čistírenských odpadních kalů z čistíren odpadních vod včetně úpravy vyčištěných odpadních vod pro jejich opětovné využívání,
- výstavba a modernizace zařízení pro materiálové využití odpadů,
- výstavba a modernizace zařízení pro energetické využití odpadů včetně překládacích stanic,
- budování a modernizace zařízení pro chemickou recyklaci odpadů,
- budování a modernizace zařízení pro sběr a nakládání s nebezpečnými odpady.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- **obce** jako původci komunálního odpadu, přičemž se může jednat o **samotné obce, jejich svazky nebo obchodní korporace vlastněné veřejnými subjekty;**

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM

Specifický cíl 1.1: Využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

- Elektronizace vybraných služeb veřejné správy
  - eEducation
  - eCulture
  - eHealth
  - eInclusion
  - eJustice
  - eProcurement
  - elektronizace agend stavebního práva, aj.
- Rozšíření propojeného datového fondu
- opatření k zajištění kvalitního naplnění základních registrů a elektronizaci datových fondů jednotlivých agendových informačních systémů, dobudování potřebné infrastruktury,
- pořizování nových datových sad prostorových a dalších dat, zvýšení dostupnosti a kvality či rozsahu stávajících datových sad prostorových a dalších dat a služeb na těchto datech založených.
- Integrace elektronických služeb veřejné správy a informací o službách veřejné správy na portál gov.cz
- Opatření vedoucí k intenzivnímu využívání existujících bezpečných systémů elektronické identifikace
- Publikace dat veřejné správy jako OpenData
- Rozvoj neveřejné síťové infrastruktury veřejné správy a rozvoj backofficových služeb prostřednictvím Centrálního místa služeb („CMS“) a rozvoj backofficových služeb veřejné správy v CMS a přístupu k nim prostřednictvím Komunikační infrastruktury veřejné správy a neveřejných sítí veřejné správy
- Vytvoření eGovernment cloud
- Kybernetická bezpečnost
- realizace technických bezpečnostních opatření podle § 5 odst. 3 zákona o kybernetické bezpečnosti a mezinárodních standardů a norem v oblasti bezpečnosti informací.
- Transakční portálová řešení s využitím zaručené elektronické identity
- Automatizace zpracování digitálních dat (robotizace)
- Centralizace, standardizace a sdílení elektronických služeb veřejné správy

Typy příjemců mj.

- **obce**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi**

Specifický cíl 2.1: Podpora udržitelné multimodální městské mobility

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Nízkoemisní a bezemisní vozidla pro veřejnou dopravu

- nákup silničních bezemisních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících, využívajících alternativní energie elektřiny nebo vodíku;
- nákup bezemisních drážních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících v městské hromadné dopravě (tramvají nebo trolejbusů);
- nákup silničních nízkoemisních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících, využívajících alternativní palivo biometan.

Plnicí a dobíjecí stanice pro veřejnou dopravu

- výstavba dobíjecích stanic nebo vodíkových plnicích stanic pro silniční a drážní (tramvaje a trolejbusy) bezemisní vozidla poskytující veřejné služby v přepravě cestujících;
- výstavba plnicích stanic pro silniční nízkoemisní vozidla poskytující veřejné služby v přepravě cestujících a využívající alternativní palivo biometan.

Telematika pro veřejnou dopravu

- zavedení nebo modernizace monitorovacích, řídicích, preferenčních a kooperativních systémů pro veřejnou dopravu;
- zavedení nebo modernizace informačních systémů pro cestující ve veřejné dopravě;
- zavedení nebo modernizace odbavovacích a platebních systémů ve veřejné dopravě;
- zavedení systémů pro autonomní mobilitu ve veřejné dopravě;
- zavedení systémů pro služby inteligentní mobility založené na veřejné dopravě.

Multimodální osobní doprava ve městech a obcích

- výstavba a modernizace přestupních terminálů pro veřejnou dopravu;
- výstavba a modernizace parkovacích systémů zajišťujících přestup na veřejnou dopravu (P+R, K+R, B+R);
- realizace preferenčních opatření a zvyšování kapacity veřejné dopravy stavebními úpravami silnic a místních komunikací.

Bezpečnost v dopravě (s primární vazbou na pěší dopravu)

- výstavba, modernizace a rekonstrukce komunikací pro pěší v trase nebo v křížení pozemní komunikace s vysokou intenzitou dopravy;
- zvyšování bezpečnosti pěší a automobilové dopravy stavebními úpravami v nehodových lokalitách;
- zvyšování bezpečnosti pěší a automobilové dopravy rekonstrukcí mostů v trase místní komunikace s vysokou intenzitou dopravy.

Infrastruktura pro cyklistickou dopravu

- výstavba, modernizace a rekonstrukce vyhrazených komunikací pro cyklisty sloužících k dopravě do zaměstnání, škol a za službami, včetně doprovodné infrastruktury;
- výstavba, modernizace a rekonstrukce vyhrazených komunikací pro cyklisty na hlavních trasách cyklistické dopravy v České republice, včetně doprovodné infrastruktury;
- realizace doprovodné cyklistické infrastruktury při vyhrazených komunikacích pro cyklisty s vysokou intenzitou dopravy.

Typy příjemců mj.

- obce
- dobrovolné svazky obcí
- organizace zřizované nebo zakládáné obcemi
- organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí

Specifický cíl 2.2: Posílení ochrany přírody, biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Revitalizace veřejných prostranství – staveb krajinářské architektury s budováním zelené infrastruktury měst a obcí (např. parky, náměstí, městské třídy a uliční prostory, na sídlištích), včetně modernizace technické infrastruktury v řešených veřejných prostranstvích

- realizace zelené infrastruktury a souvisejících opatření nezbytných pro její rozvoj a pro zlepšení kvality veřejných prostranství (např. povrchy a podloží veřejných prostranství umožňující lepší zasakování srážkové vody, retenční a akumulární nádrže, prokořeňovací buňky stromů, výsadba vegetace, průlehy, vodní prvky, vodní plochy, městský mobiliář, herní prvky, dětská a workoutová hřiště, veřejné osvětlení, veřejné toalety);
- revitalizace nevyužívaných ploch, kde budou budována veřejná prostranství a zelená infrastruktura.

Typy příjemců mj.:

- obce
- organizace zřizované nebo zakládáné obcemi

Specifický cíl 4.1: Zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Mateřské školy

- zajištění dostatečných kapacit v MŠ na území správního obvodu obce s rozšířenou působností, kde byla na základě analýzy obsazenosti MŠ a demografického vývoje identifikována nedostatečná kapacita MŠ;
- zvyšování kvality podmínek v MŠ pro poskytování vzdělávání, včetně vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s ohledem na zajištění hygienických požadavků u MŠ, kde jsou nedostatky identifikovány krajskou hygienickou stanicí (např. formou změny vnitřního uspořádání výukových prostor v MŠ, aby mohlo dojít k postupnému snižování počtu dětí ve třídě a tím ke zvyšování kvality předškolního vzdělávání, zajištění kapacit MŠ s ohledem na hygienické požadavky, modernizace hygienického zázemí MŠ, zajištění bezbariérovosti, úprava zázemí a venkovních prostor MŠ).

Základní školy

- podpora vybudování a vybavení odborných učeben ZŠ ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi pro formální, zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení;
- budování vnitřní konektivity škol;
- vybudování zázemí pro školní poradenská pracoviště a pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (např. klidové zóny, reedukační učebny);
- budování zázemí pro pedagogické i nepedagogické pracovníky škol vedoucí k vyšší kvalitě vzdělávání ve školách (např. kabinety);
- vytvoření vnitřního i venkovního zázemí pro komunitní aktivity při ZŠ vedoucí k sociální inkluzi (např. veřejně přístupné prostory pro sportovní aktivity, knihovny, společenské místnosti), které by po vyučování sloužilo jako centrum vzdělanosti a komunitních aktivit;
- budování zázemí pro školní družiny a školní kluby umožňující zvyšování kvality poskytovaných služeb.

Zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení

- podpora vybudování a vybavení odborných prostor ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi v zařízeních pro zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení, např. pro střediska volného času, domy dětí a mládeže, vyjma škol zapsaných ve školském rejstříku.

Školská poradenská zařízení, vzdělávání ve školách a třídách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona a střediska výchovné péče

- vybudování nebo úpravy zázemí pro poskytování služeb školských poradenských zařízení – pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center – podle § 116 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- opatření umožňující přechod žáků do hlavního vzdělávacího proudu a samostatný způsob života (např. dílny pro ergoterapii, cvičné byty);

- vybudování nebo úpravy zázemí pro poskytování preventivně-výchovné péče dle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, předcházející umístění dítěte do ústavní nebo ochranné výchovy.

Typy příjemců mj.

- **právníkové osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení (školské právníkové osoby)**
- **obce**
- **dobrovolné svazky obcí**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi**

Specifický cíl 4.2: Posílení sociálně-ekonomické integrace marginalizovaných komunit, migrantů a znevýhodněných skupin pomocí integrovaných opatření včetně bydlení a sociálních služeb

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Infrastruktura sociálních služeb

- sociální služby poskytované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů („zákon o sociálních službách“).

Deinstitucionalizace sociálních služeb za účelem sociálního začleňování

- deinstitucionalizace sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením, seniory a osoby s mentálním postižením.

Sociální bydlení

- pořízení a adaptace bytů, bytových domů a nebytových prostor pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení.

Typy příjemců mj.:

Aktivity infrastruktura sociálních služeb a deinstitucionalizace sociálních služeb:

- **obce**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi**
- **dobrovolné svazky obcí**
- **organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí**

Aktivita sociální bydlení:

- **obce**

Specifický cíl 4.3: Zajištění rovného přístupu ke zdravotní péči pomocí rozvoje infrastruktury, včetně primární péče

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Primární péče

- vznik a modernizace urgentních příjmů.

Integrovaná péče, integrace zdravotních a sociálních služeb

- integrovaná onkologická, perinatologická a gerontologická péče ve všeobecných nemocnicích (přístrojové vybavení);
- psychiatrická péče (výstavba, modernizace a rekonstrukce zařízení pro poskytování komunitní péče v rámci deinstitucionalizace a psychiatrických oddělení ve všeobecných a psychiatrických nemocnicích);
- následná a dlouhodobá péče včetně péče paliativní a hospicové (infrastruktura, vybavení poskytovatelů domácí péče, vybudování kontaktních, poradenských a koordinačních míst, modernizace a rekonstrukce lůžkových oddělení poskytujících dlouhodobou péči, zázemí a materiální vybavení mobilních hospicových a paliativních týmů, modernizace lůžkových hospiců a paliativních jednotek ve všeobecných nemocnicích).

Podpora ochrany veřejného zdraví

- rozvoj kapacit zdravotních ústavů, krajských hygienických stanic a klinik infekčních onemocnění, včetně podpory rozvoje odběrových míst a laboratoří (infrastruktura a přístrojové vybavení).

Typy příjemců mj.

- obce
- organizace zřizované nebo zakládáné obcemi
- dobrovolné svazky obcí
- organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí

Specifický cíl 4.4: Posílení role kultury a cestovního ruchu v hospodářském rozvoji, sociálním začleňování a v sociálních inovacích

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Revitalizace a vybavení pro činnost památek přispívající k ochraně kulturního dědictví

- revitalizace památek,
- expozice,
- depozitáře,
- technické a technologické zázemí,
- návštěvnická centra,
- edukační centra,
- restaurování, vybavení pro konzervaci a restaurování,

- evidence a dokumentace sbírkových fondů, včetně zařízení pro digitalizaci a aplikační software,
- ochrana a zabezpečení památek,
- parky u památek,
- parkoviště u památek.

Revitalizace, odborná infrastruktura a vybavení pro činnost muzeí a knihoven

- revitalizace muzeí a knihoven,
- expozice,
- depozitáře,
- technické zázemí,
- návštěvnická centra,
- edukační centra,
- restaurování sbírkových a knihovnických fondů, vybavení pro konzervaci a restaurování,
- evidence a dokumentace sbírkových fondů, včetně zařízení pro digitalizaci a aplikační software,
- ochrana sbírkových a knihovnických fondů,
- technické vybavení knihoven.

Veřejná infrastruktura udržitelného cestovního ruchu

- budování a revitalizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (např. odpočívadla, parkoviště, sociální zařízení) s preferencí integrovaných řešení;
- budování páteřních, regionálních a lokálních turistických tras a revitalizace sítě značení;
- naučné stezky;
- propojená a otevřená řešení návštěvnického provozu a navigačních systémů měst a obcí;
- rekonstrukce stávajících a budování nových turistických informačních center.

Typy příjemců mj.

Aktivita muzea:

- **obce a jimi zřizované a zakládáné organizace**

Aktivita knihovny:

- **obce**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi**

Aktivita veřejná infrastruktura udržitelného cestovního ruchu:

- **obce**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi**
- **dobrovolné svazky obcí**

Specifický cíl 5.1: Podpora integrovaného, sociálního, hospodářského a environmentálního rozvoje a kulturního dědictví, cestovního ruchu a bezpečnosti mimo městská území

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Podporované aktivity musí splňovat cíle stanovené v příslušné strategii CLLD.

Bezpečnost v dopravě

- výstavba, modernizace a rekonstrukce komunikací pro pěší v trase nebo v křížení pozemní komunikace s vysokou intenzitou dopravy;
- zvyšování bezpečnosti pěší a automobilové dopravy stavebními úpravami a instalací prvků zklidňujících dopravu v nehodových lokalitách;
- rekonstrukce místních komunikací jako doplňková aktivita.

Infrastruktura pro cyklistickou dopravu

- výstavba, modernizace a rekonstrukce vyhrazených komunikací pro cyklisty sloužících k dopravě do zaměstnání, škol a za službami, nebo napojující se na stávající cyklostezky, včetně doprovodné infrastruktury;
- realizace doprovodné cyklistické infrastruktury při vyhrazených komunikacích pro cyklisty s vysokou intenzitou dopravy.

Revitalizace veřejných prostranství – staveb krajinářské architektury s budováním zelené infrastruktury měst a obcí, včetně modernizace technické infrastruktury v řešených veřejných prostranstvích

- realizace zelené infrastruktury a souvisejících opatření nezbytných pro její rozvoj a pro zlepšení kvality veřejných prostranství (např. povrchy a podloží veřejných prostranství umožňující lepší zasakování srážkové vody, retenční a akumulární nádrže, prokořetovací buňky stromů, výsadba vegetace, průlehy, vodní prvky, vodní plochy, městský mobiliář, herní prvky, dětská a workoutová hřiště, veřejné osvětlení, veřejné toalety);
- revitalizace nevyužívaných ploch, kde budou budována veřejná prostranství a zelená infrastruktura.

Podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů kategorie jednotek požární ochrany II, III a V

- výstavba a rekonstrukce požárních zbrojnic, pořízení požární techniky, vybudování a revitalizace umělých zdrojů požární vody v obcích.

Rekonstrukce infrastruktury mateřských škol a zařízení péče o děti typu dětské skupiny

- navýšení kapacit v MŠ v území působnosti MAS;
- zvyšování kvality podmínek v MŠ pro poskytování vzdělávání, včetně vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, s ohledem na zajištění hygienických požadavků v MŠ, kde jsou nedostatky identifikovány krajskou hygienickou stanicí;
- vznik nových zařízení péče o děti typu dětské skupiny.

Infrastruktura základních škol ve vazbě na odborné učebny a rekonstrukce učeben neúplných škol

- podpora vybudování a vybavení odborných učeben ZŠ ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi;
- budování vnitřní konektivity škol;

- vybudování zázemí pro školní poradenské pracoviště a pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (např. klidové zóny, reedukační učebny);
- budování zázemí pro pedagogické i nepedagogické pracovníky škol vedoucí k vyšší kvalitě vzdělávání ve školách (např. kabinety);
- vytvoření vnitřního i venkovního zázemí pro komunitní aktivity při ZŠ vedoucí k sociální inkluzi (např. veřejně přístupné prostory pro sportovní aktivity, knihovny, společenské místnosti), které by po vyučování sloužilo jako centrum vzdělanosti a komunitních aktivit;
- rekonstrukce učeben neúplných škol;
- doprovodná infrastruktura zázemí školy jako doplňková aktivita.

Infrastruktura pro sociální služby

- infrastruktura sociálních služeb poskytovaných podle zákona o sociálních službách.

Revitalizace kulturních památek

- revitalizace kulturních památek, expozice, depozitáře, technické zázemí, návštěvnická centra, edukační centra, restaurování, vybavení pro konzervaci a restaurování, evidence a dokumentace sbírkových fondů, parky u památek, parkoviště u památek.

Revitalizace a vybavení městských a obecních muzeí

- revitalizace muzeí, expozice, depozitáře, technické zázemí, návštěvnická centra, edukační centra, restaurování, vybavení pro konzervaci a restaurování, evidence a dokumentace sbírkových fondů.

Rekonstrukce a vybavení obecních profesionálních knihoven

- rekonstrukce knihoven, návštěvnické a technické zázemí, zařízení pro digitalizaci a aplikační software, technické vybavení knihoven.

Veřejná infrastruktura udržitelného cestovního ruchu

- budování a revitalizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (např. odpočívadla, parkoviště, sociální zařízení);
- budování a revitalizace sítě značení páteřních, regionálních a lokálních turistických tras;

Typy příjemců

Příjemce v tomto specifickém cíli tvoří subjekty, které realizují projekty v rámci schválených strategií CLLD na území působnosti MAS. Typy příjemců jsou uvedeny v jednotlivých specifických cílech IROP.

Aktivity, kde jsou příjemci odlišní od příjemců ve specifických cílech s individuálními projekty:

- Podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů kategorie jednotek požární ochrany II, III a V:
  - **obce, které zřizují jednotky požární ochrany kategorie II, III a V (§ 29 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů).**
- Rekonstrukce a vybavení obecních profesionálních knihoven:
  - **obce,**
  - **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi.**

IMPLEMENTACE STRATEGIE ROZVOJE MĚSTA VELKÉ OPATOVICE PRO LÉTA 2021-2027

V rámci naplňování Strategie rozvoje města Velké Opatovice pro léta 2021–2027 byl připraven Akční plán 2021-2027, který ve struktuře navržených cílů a opatření konkretizuje jednotlivé aktivity k provedení v rámci aktuální situace ve městě a s ohledem na dostupné finanční prostředky jak vlastní, tak dostupné v rámci dotačních příležitostí. Akční plán města Velké Opatovice je stejně jako výsledky jednotlivých dotazníkových šetření (pro občany, zastupitele, podnikatele a neziskové organizace a spolky) přílohou Strategie rozvoje města Velké Opatovice pro léta 2021-2027.

MONITOROVÁNÍ A HODNOCENÍ

Monitorování a hodnocení plnění jednotlivých aktivit a jejich příspěvku k dosažení cílů Strategie rozvoje města Velké Opatovice pro léta 2021–2027 bude probíhat v kontextu zpracování dvouletých zpráv o naplňování cílů Strategie rozvoje města. Na konci platnosti dokumentu bude zpracována Závěrečná zpráva o naplnění Strategie rozvoje města, která bude sloužit také jako podklad dalšího plánování rozvoje města prostřednictvím strategického dokumentu pro navazující období.

AKTUALIZACE

S ohledem na dynamicky se měnící vnější i vnitřní prostředí města bude dokument Strategie rozvoje města průběžně revidován a v případě potřeby některá z jeho částí či celý dokument aktualizován. Podnětem k aktualizaci mohou být zejména neočekávané a výrazné změny ve vnějších a vnitřních podmínkách ovlivňující rozvoj města, ale také výsledky Zpráv o naplňování cílů Strategie rozvoje města Velké Opatovice pro léta 2021–2027.

Celý dokument bude aktualizován nejpozději v roce 2028 formou zpracování navazujícího dokumentu.

FINANCOVÁNÍ REALIZACE STRATEGIE

Primárním zdrojem pro financování aktivit je rozpočet města. S ohledem na jeho výši a náročnost realizovaných aktivit, bude žádoucí, aby město bylo schopno zajistit rovněž prostředky externího financování. Pro realizaci vytipovaných aktivit tedy bude vhodné využít dotačních schémat například z prostředí Evropské unie, státního nebo krajského rozpočtu.

PLÁN KOMUNIKACE PROCESU STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ

Důležitým prvkem realizace rozvojové strategie je komunikace s širokou veřejností a vedoucích představitelů města, včetně zástupců místních organizací a podnikatelů.

Průběžně budou realizovány prezentace průběžných a finálních výstupů strategického plánu před veřejností.

Pro komunikaci budou využity zejména webové stránky města a informace v místním zpravodaji, případně přímá komunikace a projednání na veřejných setkání.